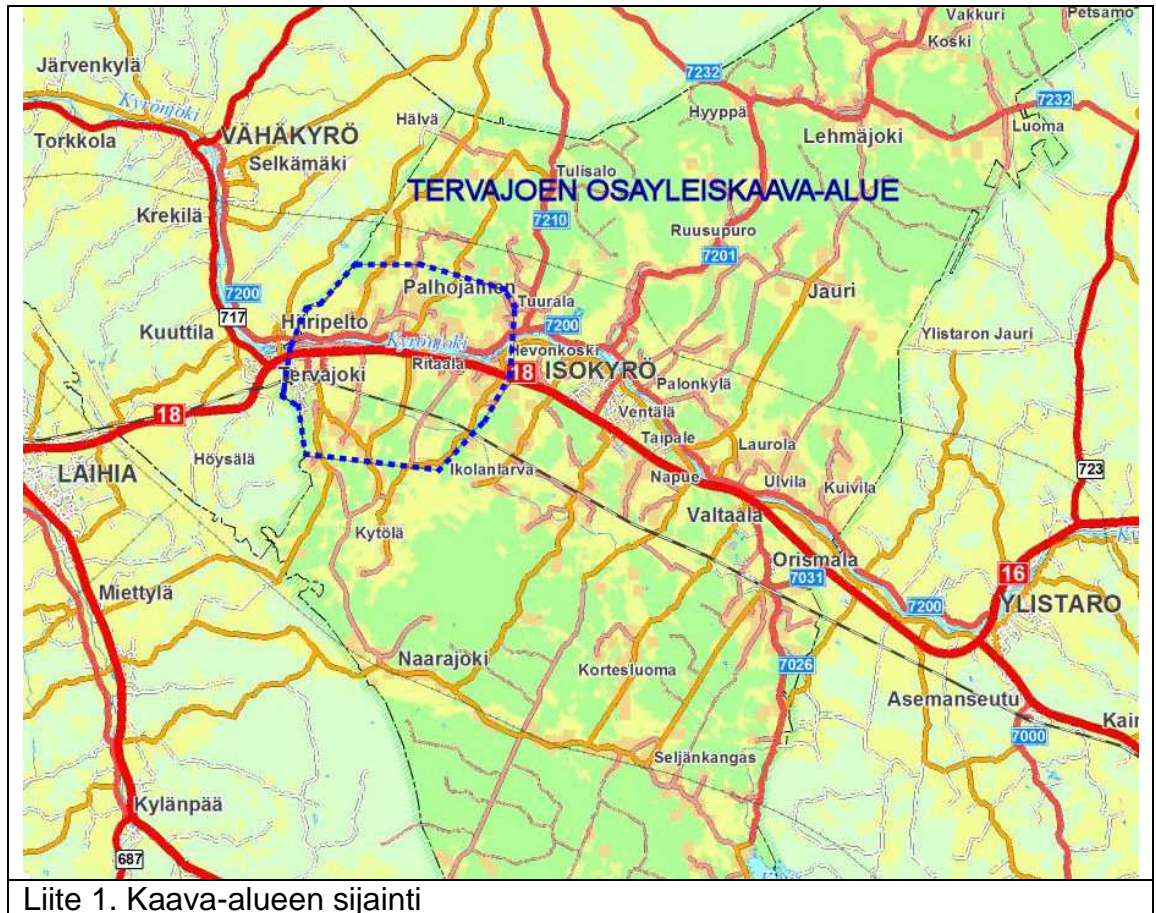

ISONKYRÖN KUNTA TERVAJOEN OSAYLEISKAAVA 2030 (täydennykset 3.2.2014)

KAAVASELOSTUS

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot ja kaava-alueen sijainti

Kaavan nimi on Tervajoen osayleiskaava 2030. Kaavan tavoitevuosi on 2030.

Kaava käsittää Isonkyrön kunnan Kyrönjokilaakson asutuksen läntiset kyläalueet.

Kaava-alueeseen kuuluu osia seuraavista rekisterikylistä:

- 402 Hevonkoski
- 405 Kylkkälä
- 410 Palhojaisenkylä
- 412 Ritaala
- 413 Tuurala
- 417 Yryselä

Alue on pinta-alaltaan noin 2100 hehtaaria. Joen eteläpuolella osayleiskaava-alue ulottuu noin 3 kilometrin etäisyydelle Kyröjoesta ja joen pohjoispuolella 1,5 kilometrin etäisyydelle. Kaava-alue rajautuu länsipuolella Vähänkyrön kunnan rajaan ja idässä Kytöläntiehen, josta tulee aikanaan jatkumaan Isonkyrön keskustaajaman osayleiskaava-alue.

Tervajoen alueen läpi kulkee valtatie vt 18 (aikaisempi numero 16) sekä alueen eteläosassa samansuuntainen Vaasa – Seinäjoki rautatie. Valtatiestä ja maantiestä kampamaisesti erkanevat paikallis- ja yksityisteiden varsilla on haja-asutusluonteista

asutusta. Tervajoen alueen läpi virtaa itä – länsisuuntaan Kyrönjoki. Maantie 720 pohjoispuolella ja paikallistie eteläpuolella myötäilevät jokea molemmin puolin. Näiden teiden varsille on ryhmittynyt raittimainen asutus. Tervajoen kylän kohdalla asutus muodostaa selkeän taajaman. Tervajoen taajama jatkuu yli kuntarajan Vähänkyrön puolelle. LIITE 1, Kaava-alueen sijainti

1.2 Sisällysluettelo

1.3 Liitteet

LIITE 1, Kaava-alueen sijainti
LIITE 2, Muistiot viranomaisneuvotteluista
LIITE 3, Maakuntakaava
LIITE 4, Maakuntakaavan merkintöjen ja kaavamääräysten kuvaukset ja suunnittelumääräykset
LIITE 5, Ohjeellinen osayleiskaava
LIITE 6, Tervajoen asemakaava
LIITE 7, Myllykosken asemakaava
LIITE 8, Tervajoen tieverkkosuunnitelma 2009
LIITE 9, Isonkyrön kunnan viemärlaitoksen toiminta-alueet
LIITE 10, Luontoselvitys 1, Tervajoki
LIITE 11, Tervajoen direktiivilajit
LIITE 12, Myllykosken patorakenteet
LIITE 13, Alueen maankäyttö 2010, 0-kaava
LIITE 14, Arvokkaat rakennukset, arvottomisperusteet
LIITE 15, Arvokkaat rakennukset, kartta
LIITE 16, Maisemakuvan osa-alueet, osa-alueiden kuvaus ja arvio
LIITE 17, Tieverkko
LIITE 18, Kunnan Maanomistus
LIITE 19, Rantarakentaminen, kantatilajako ja mitoitus, taulukko
LIITE 21, Rantarakentaminen kantatilajako, kartta
LIITE 22, Rantarakentaminen, soveltuvuus rakentamiseen
LIITE 23, Lausunto tulvakorkeuksista ja suositeltavista rakentamiskorkeuksista Isonkyrön kunnan kaavoitettavilla alueilla
LIITE 24, Peipposten-Pappilan pohjavesialue
LIITE 25, Luonnosvaiheen tieverkkovaihtoehdot
LIITE 26, Tervajoen liikenneverkon tarkastelu, 2012
LIITE 27, Lausunnot ja muistutukset sekä niiden huomioon ottaminen, ehdotusvaihe 2013

1.4 Luettelo taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

1. Luontoselvitys I, Tervajoki, Ympäristöselvitys, Turnstone Nature, 2005
2. Luontoselvitys II, Luontodirektiivilajit Tervajoen yleiskaava-alueella, TMI POHJANMAAN LUONTOTIETO, 2010
3. Isonkyrön jokivarren osayleiskaavan arkeologinen inventointi, K-P:n ArkeologiaPalvelu, 2010, Inventoinnin täydennys 2012
4. Rakennuskannan inventointi, Isonkyrön kunta, Hanna Laine ja Tiina Lehtisaari, 2004-2005
5. Kulttuuriympäristöselvitys/ Rakennuskannan arvotus, Pohjanmaan museo ja Isonkyrön kunta, 2007
6. Maisemaselvitys, Maisemasuunto, 2011
7. Tervajoen Tieverkkosuunnitelma, Tiehallinto, Isonkyrön kunta, Vähänkyrön kunta, OY Talentek AB, 2009
8. Asukaskysely, Isonkyrön kunta, 2010
9. Maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma, Länsi-Suomen ympäristökeskus, 2005
10. Tervajoen liikenneverkon tarkastelu, 7.12.2012, Sito Oy
11. Tervajoen alueen kaupallinen selvitys

2. YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

2.1 Yleiskaavaprosessin vaiheet

15.12.2003	Tervajoen osayleiskaavan laatimispäätös
13.06.2005	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman hyväksyminen
kesäkuu 2005	Kuulutus kaavan laatimisen käynnistämisestä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtävillä olosta
13.01.2012- 13.02.2012	Luonnokset nähtävillä
21.01.2013- 20.02.2013	Ehdotus nähtävillä, valmisteluaineistoinen
	Valtuuston hyväksyminen
	Kuulutus Tervajoen osayleiskaavan voimaantulosta

2.2 Yleiskaavan keskeinen sisältö

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Tervajoen osayleiskaava laaditaan Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaan kuuluu kaavakartta mittakaavassa 1:7500 ja kaavaselostus.

MKR:n 16§: mukaiset suunnittelu-tarvealueet määritellään rakennusjärjestyksessä. Rakennusluvan myöntäminen näillä alueilla edellyttää suunnittelutarveratkaisua.

2.3 Suunnitteluorganisaatio

Osayleiskaavan valmistelusta vastaa Isonkyrön kunnanhallituksen elinkeino- ja kaavoitusjaosto sekä kunnan tekninen osasto. Kaavan laatijana on toiminut alue-arkkitehti Liisa Kasi.

2.4 Vuorovaikutus

2.4.1 Viranomaisyhteistyö

Tervajoen osayleiskaavan laatiminen aloitettiin yhteistyössä Vähänkyrön kunnan kanssa. Osayleiskaavan laatimiseksi tutkittiin mahdollisuutta laatia kuntien yhteinen osayleiskaava, josta kuitenkin luovuttiin. Yhteistyössä kuntien ja Tiehallinnon kesken laadittiin Tervajoen liikenneselvitys 2009, joka piti sisällään tieverkkosuunnitelma-vaihtoehtot. Osayleiskaavat päätettiin laatia samanaikaisesti. Vähänkyrön osayleiskaava on vahvistunut 2012. Valtuuston päätös on tehty 14.03.2012.

Osayleiskaavoitusta koskevia viranomaisneuvotteluja on pidetty seuraavasti:

Aloitusneuvottelu 30.05.2005
 Työneuvottelu 20.10.2010
 Työneuvottelu 24.09.2012
 Työneuvottelu 3.10.2013
 Viranomaisneuvottelu 30.10.2013
 Työneuvottelu 7.11.2013

LIITE 2, Muistiot viranomaisneuvotteluista

2.4.2 Asukkaat ja maanomistajat

Osayleiskaava on laadittu vuorovaikutuksessa asukkaiden ja maanomistajien kesken. Perusselvityksiin kuului asukaskysely, joka toteutettiin 2010.

Luettelo taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista; 8. Asukaskysely, Isonkyrön kunta, 2010

Asukaskyselyn tuloksia ja tiesuunnitelmia esiteltiin kyläillassa 14.02.2010 ja erikseen vielä tiesuunnitelmia 24.02.2011 ja Kylkkälän koulun vanhempainyhdistyksen ja koulun vanhempainillassa 24.02.2011. Näitten tilaisuuksien jälkeen liikennesuunnitelmista esitettiin 10 kirjallista kannanottoa ja koulun vanhempainyhdistyksen lausunto.

Perusselvitysten ja liikennesuunnitelmien laatimisen yhteydessä ovat myös selvittäjät ja suunnittelijat olleet yhteydessä maanomistajiin. Niille maanomistajille, joitten osoite on kunnan tiedossa, on kaavaluonnosten nähtävillä olosta lähetetty tieto kirjeitse.

Myös niille maanomistajille, joitten omistamille kiinteistöille tai maa-alueille on esitetty luontoarvojen tai rakennusarvojen suojelua on nähtävillä olosta lähetetty tieto kirjeitse. Kirjeeseen on liitetty otteet suojeluesityksistä sekä niiden perusteista.

Osayleiskaavan ehdotus tullaan asettamaan virallisesti nähtäville valmisteluaineistoinen. Maanomistajille ei ole erikseen lähetetty nähtäville panosta tietoa kirjallisesti, koska osayleiskaava ei ole laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n 2 momentissa tai 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ohjaamaan rakentamista.

(Maankäyttö- ja rakennusasetus §19)

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Suunnittelutilanne

3.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, valtakunnallisesti arvokkaat alueet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on

Varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys, toimia kaavoituksen ennako-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennako-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä, edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä luoda alueidenkäytöllisiä edellytyksiä valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle.

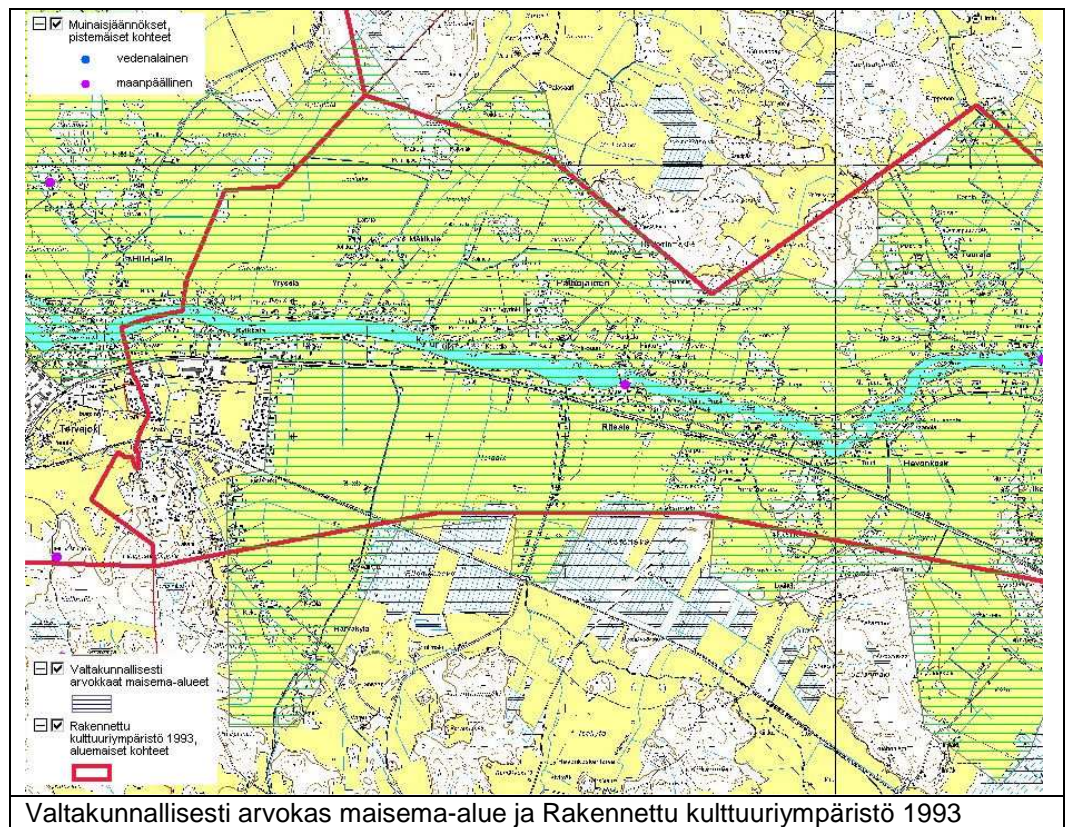
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. toimiva aluerakenne
2. eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Osa Tervajoen osayleiskaava-aluetta kuuluu Kyrönjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Kyrönjokilaakson maiseman ytimenä on selväpiirteisessä uomassa virtaava Kyrönjoki, jonka juoksuun lietsaaret ja kynnykskohdissa kohisevat pienet kosket tuovat vaihtelua. Tasainen peltolakeus muuttuu laaksosta etäännyttäessä loivasti kumpuilevaksi metsien ja soiden luonnehtimaksi vedenjakaja alueeksi.

Asutus seuraa jokea katkeamattomana nauhana ja kylät vaihtuvat toisiksi ilman selvää rajaa. Leimaa antavia asutukselle ovat vielä nykyäänkin 1800-luvun lopun pohjalaistyyliset talot, vaikka sodan jälkeen ja viime vuosikymmeninä on uudisrakentaminen ollut vilkasta.

Valtioneuvosto on 22.12.2009 päättänyt, että Museoviraston laatima inventointi Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitun vuoden 1993 inventoinnin.

Tervajoen osayleiskaava-alueella ei ole RKY 2009:ssä määriteltyjä kohteita tai alueita.

VAT-alueiden tarkistaminen on ehdotusvaiheessa. Tervajoen alueella valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on ehdotettu rajautuvaksi kyläalueen kohdassa jokeen ja kylän itärajalla on huomioitu taajaman laajentumisalue.

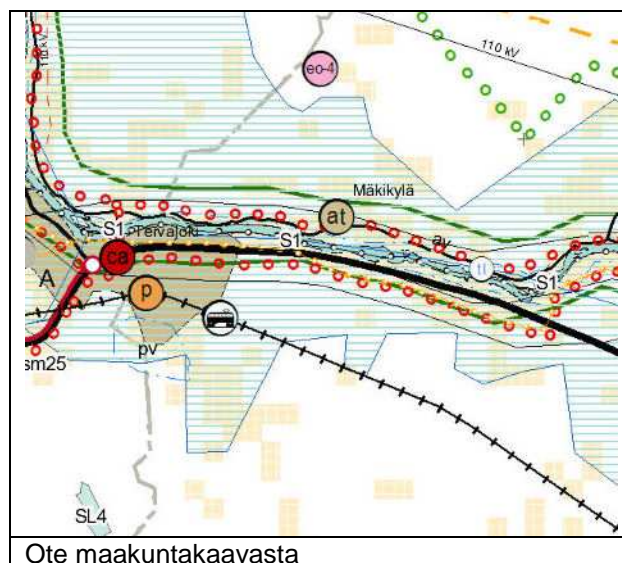
3.1.2 Maakuntakaava

Isokyrö kuuluu Pohjanmaan liittoon ja Vaasanseudun seutukuntaan. Pohjanmaan maakuntakaava on vahvistettu 2010 ja Vaihekaava 1 on vahvistettu 4.10.2013.

Pohjanmaan maakunnan alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitysnäkymiä on tarkasteltu maakuntakaavaprosessin aikana useiden selvitystöiden kautta. Vaasanseudun seutukunnan muodostavat Vaasan ja Kyrönmaan seutukunnat yhdessä. Skenaariotarkastelu osoittaa selkeästi kolme erilaista kehityksen suuntaa. Polarisaatiomalli tuo voimakkaan keskittymisen Vaasaan sekä mahdollisesti näiden läheisyydessä sijaitseviin kuntakeskuksiin. Kehitysvyöhykeskenaario osoittaa lähinnä nykyisen muotoisen kehityksen jatkumista ja siinä keskittymistä tapahtuu hyvien liikenneyhteyksien ympärille. Pohjanmaalla yksi potentiaalisista kehityskäytävistä on Vaasan ja Seinäjoen välinen vyöhyke maantie-, raide-, lento- ja meritieyhteyksineen. Lähikeskusskenaario osoittaa kehityksen alueellisen ja maanläheisen suunnan, jos globaali talouskehitys murenee ja ilmaston muutoksen ja ympäristön luomat selviytymisstrategiat nousevat keskeisiksi vaikuttajiksi. Väestö ei keskity enää vain kaupunkeihin vaan myös maaseutuasuminen viljelymahdollisuuksineen houkuttelee jokilaaksojen kyliin.

Aluerakenneskenaariomalleista ei valittu pelkästään yhtä vaihtoehtoa maakunnan aluerakenteen pohjaksi, vaan niistä valittiin sellaiset kehitystekijät ja näkyvissä olevat suunnat, jotka parhaiten tukevat haluttua kehitystä. Skenaarioiden tehtävänä on ollut toimia taustapeilinä, johon erilaisia kehitystrendejä ja uhkia on voitu heijastaa, jotta mahdolliset negatiiviset vaikutukset voitaisiin välttää.

Pohjanmaan tavoitellussa aluerakenteessa korostuu elinvoimaiset kaupunkiseudut ja hyvin toimivat liikenneyhteydet sekä jokilaaksot maatalousalueineen ja maaseutu-elinkeinoineen. Pohjanmaan maakunnan vahvoja kehitysedellytyksiä luovat monipuolinen elinkeinorakenne ja energiatuotanto. Monipuolisen elinkeinorakenteen kulmakiviä ovat kansainvälinen teollisuus (elektroniikka- ja sähköteollisuus, metalli- ja konepaja, muovi, veneteollisuus), voimakas yrittäjyys sekä vaihtoehtoisten energiamuotojen kehittäminen. Maataloudella on myös monipuolistumisen takia vahva asema Pohjanmaalla.

Maakuntakaavassa Tervajoen osayleiskaava-aluetta koskevat seuraavat merkinnät ja kaavamääräykset:

Merkintöjen ja kaavamääräysten kuvaukset ja suunnittelumääräykset liitteenä. LIITE

km k

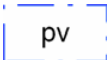

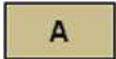

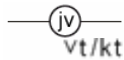

Kaupunki-maaseutu-vuorovaikutusvyöhyke

mv

Matkailun vetovoima-alue / Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue

tl

Tietoliikenneyhteys

	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti arvokas alue
	Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus
	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
	Vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue
	Taajamatoimintojen alue
	Kylä
	Keskustatoimintojen alakeskus
	Palvelujen alue
	Ohjeellinen ulkoilureitti
	Pyöräilyreitti
	Melontareitti
	Julkisen liikenteen liityntäasema
	Siirtoviemäri
	Valtatie / Kantatie
	Seututie tai pääkatu
	Yhdysrata

Pohjanmaan liiton Vaihekaava 1 käsittää Kaupallisten palvelujen sijoittuminen Pohjanmaalla. Kaava on vahvistunut 4.10.2013. Vahvistuessaan vaihekaava kumoaa aikaisemmat maakuntakaavan kauppaa koskevat määräykset ja merkinnät myös Tervajoen alueella.

Pohjanmaan liiton vaihekaava I:n mukaan liikerakentamisen enimmäisliisätarve vuoteen 2030 mennessä on selvityksen mukaan koko Kyrönmaalla yhteensä 31 400 k-m², Tervajoelle todennäköisesti sijoittuvan autokaupan osuus on 16 600 k-m². Nykyinen Tervajoen liikerakennusten rakennettu kerrosalamäärä on 13 572 k-m².

Tervajoki on autokaupan kiistaton keskus Pohjanmaalla. Alueen kehittämisellä ei ole kielteisiä vaikutuksia yhdyskuntarakenteelle. Laihia on nykyisellään pitkälti omavarainen, ja keskustan kehittäminen edelleen pienentää entisestään ostovoiman siirtymää Vaasaan. Isossakyrössä kauppamatkat suuntautuvat enemmän Seinäjoelle. Myös Isonkyrön kannattaisi kehittää keskustaansa, jotta kunnasta ulos virtaavaa ostovoimaa saataisiin hillittyä. Kyrönmaan kuntakeskuksissa kaupallisten palvelujen tarjonta on jo nykyisellään hyvä, ja on tärkeää, että kunnat pyrkisivät jatkossakin luomaan edellytyksiä palvelujen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Näin erityisesti päivittäistavara-kaupan ostovoiman siirtymät eivät kasva liian suuriksi. Sen sijaan

keskusta-alueiden ulkopuoliset kauppapaikat hajottavat väistämättä yhdyskuntarakennetta.

Vaihekaavan I:n muutokset maakuntakaavaan:

Tervajoen kohdalla uusi kaavamääräys:

Paljon tilaa vaativan kaupan suuryksikkö (kmt2)

Merkinnän kuvaus: Paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan suuryksikkö (kmt2) -merkinnällä osoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain 71 a §:ssä tarkoitettu, merkitykseltään seudullinen paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä keskustatoimintojen alueen ulkopuolella Isonkyrön ja Vähänkyrön Tervajoella.

Suunnittelumääräys.

Alueelle on mahdollista sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, jossa on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa eli moottoriajoneuvojen kauppaa, huonekalukauppaa, rauta- ja rakennustarvikekauppaa, maatalous- ja puutarha-alan kauppaa sekä kodinkonekauppaa.

Yksikön tai keskittymän kokonaiskerrosala saa olla enimmillään 50 000 km².

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kaupallisen toiminnan ja liikennejärjestelyjen yhteensovittamiseen, taajamakuvaan ja luontodirektiivin liitteessä IV a mainittujen lajien esiintymisen turvaamiseen. Määräys astuu voimaan 15.4.2015.

Tervajoki on olemassa oleva kauppapaikka Isonkyrön ja Vähänkyrön rajalla. Alueella on n. 20 000 k-m² paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa, josta suurin osa on autokauppaa. On tärkeää, että vaihemaakuntakaava luo edellytyksiä Tervajoen kehittymiselle, ja sille että Tervajoki myös tulevaisuudessa voi olla kansallisesti merkittävä autokaupan kauppapaikka. Voimassa olevat asemakaavat sallivat mittavamman alueen laajennuksen kuin vaihemaakuntakaava. Pohjanmaan maakuntakaavassa Tervajoki on merkitty *palvelujen alueeksi* (p). Merkintä on kumoutunut, kun vaihemaakuntakaava on vahvistunut. Maakuntakaavassa Tervajoella on myös merkintä *keskustatoimintojen alakeskus* (ca). Tämä merkintä säilyy. Paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan kauppapaikan kasvaessa ja kehittyessä Tervajoella on erityisen tärkeää ottaa huomioon, että alue myös muodostaa keskustatoimintojen alueen. Varsinkin liikennejärjestelyihin ja taajamakuvaan on kiinnitettävä huomiota. Alakeskuksen vähittäiskaupan kerrosala saa olla enintään 8 000 k-m².

Pohjanmaan liitossa on valmisteilla Vaihekaava 2, joka käsittää uudistuvat energiamuodot ja niiden sijoittumisen Pohjanmaalla. Kaava on tullut vireille 2009. Tervajoen osayleiskaava-alueella ei ole tämän vaihekaavan mukaisia aluevarauksia.

3.1.3 Yleiskaava

Tervajoella on keskeisiä kyläalueita käsittävä 1994 laadittu valtuuston hyväksymä ohjeellinen osayleiskaava. Osayleiskaavan tavoitevuosi on 2010. Osayleiskaava käsittää pääasiassa jo kokonaan asemakaavoitetun alueen. Osayleiskaava on toiminut asemakaavoitusta ohjaavana kaavana eikä ole aluevarausten osalta vanhentunut. Ohjeellista osayleiskaavaa ei ole kuitenkaan laadittu uuden Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena vahvistuvana kaavana eikä se ole perustunut tarvittaviin selvityksiin. LIITE 5, Ohjeellinen osayleiskaava.

3.1.4 Asemakaava

Tervajoen asemakaava käsittää keskeiset kyläalueet Kyrönjoen eteläpuolella sekä erillisen Myllykosken asuntoalueen asemakaavan.

Tervajoen asemakaava sisältää liikekeskustan ja siihen liittyvien pienempien asutokortteleiden lisäksi Peippoosen asuntoalueen, jonka II vaihe on rakentumassa. LIITTEET 6 ja 7 Tervajoen asemakaava ja Myllykosken asemakaava.

3.1.5 Valtatien 16 parantaminen välillä Laihia-Ylistaro

Valtatien parantamista koskeva suunnitelma on laadittu 1994. Suurin osa valtatieperusparannustoimenpiteistä on jo toteutettu 2005-2006. Näistä Isonkyrön Tervajoen

aluetta koskevat valtatie risteyksalueiden järjestelyt. Lisäksi Olkitien kohdalle rakennettiin kevyenliikenteen alikulku, täydennettiin katu ja kevyenliikenteen verkkoa..

3.1.6 Tervajoen tieverkkosuunnitelmat 2009 ja 2012

Tervajoen tieverkkosuunnitelma kattaa valtatie 18 vaikutusalueen Laihian rajalta Vedenojalta Tervajoen liikekeskuksen itäreunaan. Tervajoen kohdalla alue rajautuu pohjoisessa Kyrönjokeen. Etelässä radan eteläpuolella olevan Peippoosen asuntoalueen on mukana suunnitelmassa.

Tieverkkosuunnitelma on laadittu siten, että se voi toimia molempien kuntien yleiskaavatasoisten tarkastelujen liikenteellisenä taustaselvityksenä.

Selvitykseen osallistui tilaajana Isonkyrön ja Vähänkyrön kunnat sekä Tiehallinnon Vaasan piiri.

LIITE 8, Tervajoen tieverkkosuunnitelma 2009

Tieverkkosuunnittelua on jatkettu vuoden 2012 aikana. Liite 8b, Tervajoen liikenneverkon tarkastelu, 2012

3.1.7 Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Vesihuollon kehittämissuunnitelma, Isonkyrön kunnan viemärlaitoksen toiminta-alueet on laadittu 2012. Suunnitelma käsittää voimassa olevat asemakaava-alueet sekä tiheimmin asutut alueet. Isonkyrön kunnan toiminta-alueista kaksi sijoittuu osayleiskaava-alueelle, joita ovat Tervajoen asemakaava-alueet ja alueeseen rajautuvat haja-asutusalueet sekä Myllykosken asemakaava-alue ja siihen rajautuva haja-asutusalue. Suunniteltuja viemäriverkon ensimmäisen vaiheen laajentumisalueita ovat 4. Kylkkälä ja 6. Ritaala. Ensimmäisen vaiheen alueet on hyväksytty valtuustossa 29.03.2012 ja toisen vaiheen alueet 13.08.2012. Toisen vaiheen laajentumisalueita ovat Yryselä, Tuurala ja Harvakylä. Toisen vaiheen tavoitteellinen rakennusaikataulu on 2014-2015.

LIITE 9, Isonkyrön kunnan viemärlaitoksen toiminta-alueet Tervajoen osayleiskaava-alueella

3.2 Suojeluohjelmat, päätökset ja selvitykset

3.2.1 Luonnonsuojelu- ja Natura-alueet

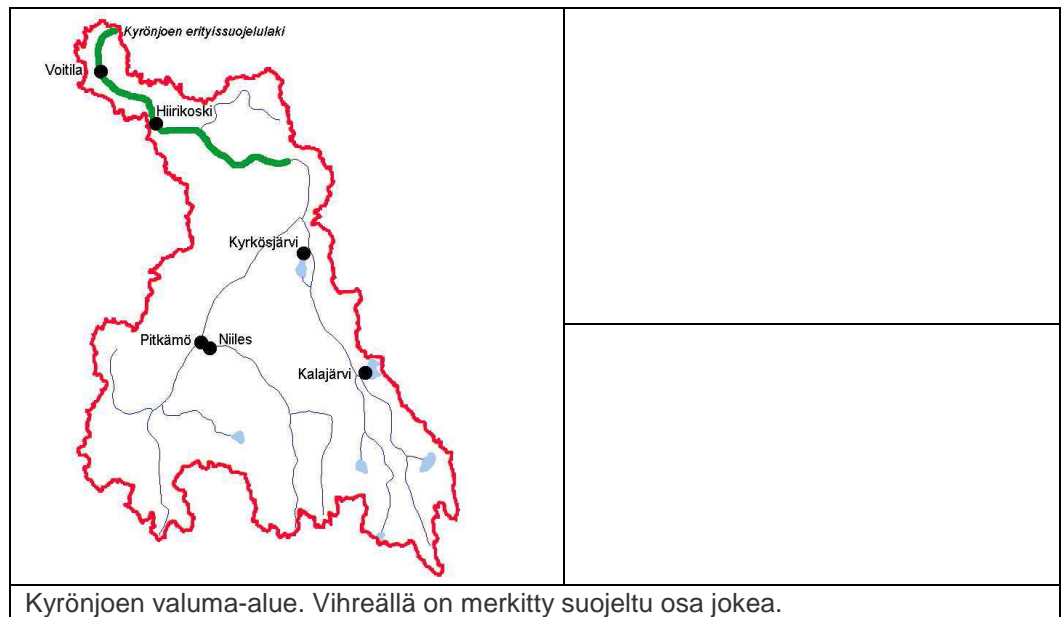
Alueella ei ole luonnonsuojelu- tai Natura-alueita.

3.2.2 Koskiensuojelulailla suojellut vesistöt

Koskiensuojelulailla (1987) on Suomessa suojeltu 53 vesistöä tai vesistön osaa uusien voimalaitosten rakentamiselta. Kyröjoen suojelemisesta voimalarakentamiselta on säädetty erillislailla 1991. Lailla pyritään turvaamaan Suomessa säilynyt virtavesiluonto. Luonnonarvojen lisäksi kalastolla on suuri taloudellinen merkitys. Vesivoiman rakentaminen muuttaa myös maisemaa. Kosket ja niihin liittyvät maisema- ja luonnonarvot tarjoavat edellytyksiä virkistyskäytölle ja luontomatkailemalle.

Erityissuojelulailla on kielletty vesilaissa tarkoitetun luvan myöntäminen uusien voimalaitosten rakentamiseen. Aikaisemmin rakennettujen voimalaitosten toimintaan ei ehdoteta puututtavaksi. Vesilain 3 luvun 1 §:n mukaan: "Voimalaitoksella arkoitetaan tässä laissa vesivoiman hyväksikäyttämiseksi rakennettua laitosta siihen kuuluvine, sanottua tarkoitusta varten taikka yleisen tai yksityisen edun suojaamiseksi tehtyine rakennelmineen. Voimalaitoksen rakentamiseksi luetaan myös vesistön perkaaminen

ja uuden uoman tekeminen laitosta varten samoin kuin muut vesivoiman käyttöönottamista tarkoittavat toimenpiteet.

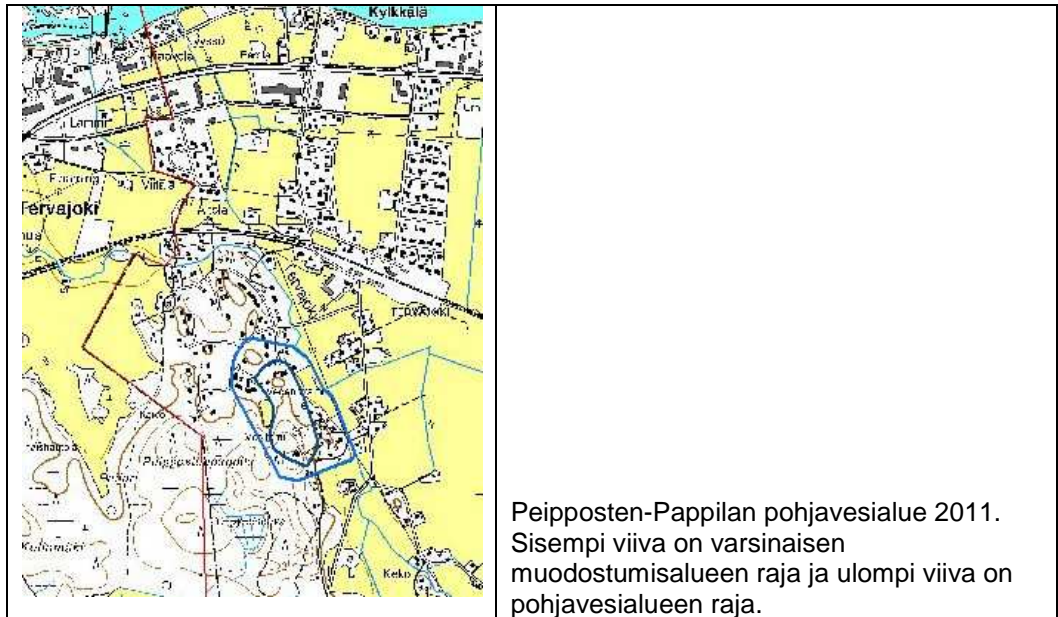
3.3 Pohjavesialueet ja pintavedet

3.3.1 Pohjavesialueet

Tervajoen osayleiskaava-alueella on Peipposten-Pappilan pohjavesialue (1015251). Alue on luokiteltu I luokan pohja-vesialueeksi. Pohjavesialueen muodostaa huuhtoutunut kallioytiminen mäki. Kallion päällä esiintyy huuhtoutuneita moreenikerrostumia ja ohuita rantakerrostumia, joissa pohjavesi muodostuu ja purkautuu lähteinä mäen juurella. Pohjavesialueen kokonaisantoisuus on 100 m³/vrk, mutta veden käyttömäärä on ollut 48 m³/vrk 1990-luvulla (Länsi-Suomen Ympäristökeskus, pohjavesialuekortti 1995). Kallion huipulla on vesitorni.

Pohjavesien suojelua koskevia säädöksiä ja viranomaisohjeita on vesilaisissa (vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus 3:2§), ympäristönsuojelulaisissa (maaperän pilaamiskielto 1:7§, pohjaveden pilaantumiskielto 1:8 §), ympäristönsuojeluasetuksessa, valtioneuvoston asetuksessa (931/2000) maatalouksista peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta, valtioneuvoston päätöksessä (344/83) pohjavesien suojelemiseksi eräiden ympäristölle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta, kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksissä (344/83 ja 415/1998), maa-ainesten ottoa säätelevässä maa-aineslaissa sekä ympäristöministeriön ohjeissa.

Peipposten –Pappilan pohja-vesialueella on asemakaava, joka sisältää määräykset pohjavesi-alueelle rakentamisesta. Pohjavesialueen rajausta on asemakaavan laatimisen jälkeen tarkistettu Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta. LIITE 24, Peipposten-Pappilan pohjavesialue

3.3.2 Kyrönjoki

Kyrönjoki on Tervajoen osayleiskaava-alueelle leimaa antava ja se virtaa koko kaava-alueen läpi idästä länteen. Alueen asutus on keskittynyt joen varsille.

Kyrönjoki on suojeltu Koskiensuojelulaille ja koko joki erityislaille 1991. Kyrönjoki on myös veden hankinnan kannalta arvokas pintavesialue.

Kyrönjoki on Etelä-Pohjanmaan valtavirta, joka ulottuu myös Pirkanmaan ja Pohjanmaan maakuntiin. Kyrönjoen valuma-alueella on 24 kuntaa ja yhteensä noin 100 000 asukasta. Vaasan kaupunki ottaa raakavetensä Kyrönjoesta. Alueen erityispiirre on alunomaat eli happamat sulfaattimaat, jotka käsittävät 7-8 % valuma-alueesta. Kyrönjoki on merkittävä asuinympäristö ja virkistyskäyttökohde. Kyrönjoen vesistöalueen pinta-ala on 4 923 km² ja järvisyys 1,23%. Kyrönjokeen laskevista joista suurimmat ovat: Seinäjoki (F=1011 km²), Jalasjoki (F= 1062 km²) sekä Kauhajoki (F=1081 km²). Vesistöalueella sijaitsee tekojärvet mukaan lukien kuusitoista kappaletta yli 100 ha suuruista järveä. Järvistä kuutta säännöstellään ja säännöstelty tilavuus on yhteensä 75,6 milj.m³. Seinäjoen latvoilta merelle mitaten Kyrönjoen suurin pituus on noin 200 km ja tästä Kyrönjoen pääuoman pituus on 127 km. Vesistön putouskorkeus Seinäjärvestä Perämereen on 140 m. Kyrönjoen vesistöalue on pääosin metsää (38%) ja peltoa (29%) sekä suota (20%). Muihin Suomen jokilaaksoihin verrattuna pellon osuus Kyrönjoella on huomattavan suuri. Eräillä valuma-alueiden osilla peltoprosentti on jopa yli 60. (Syvänen & Leiviskä 2007a1)

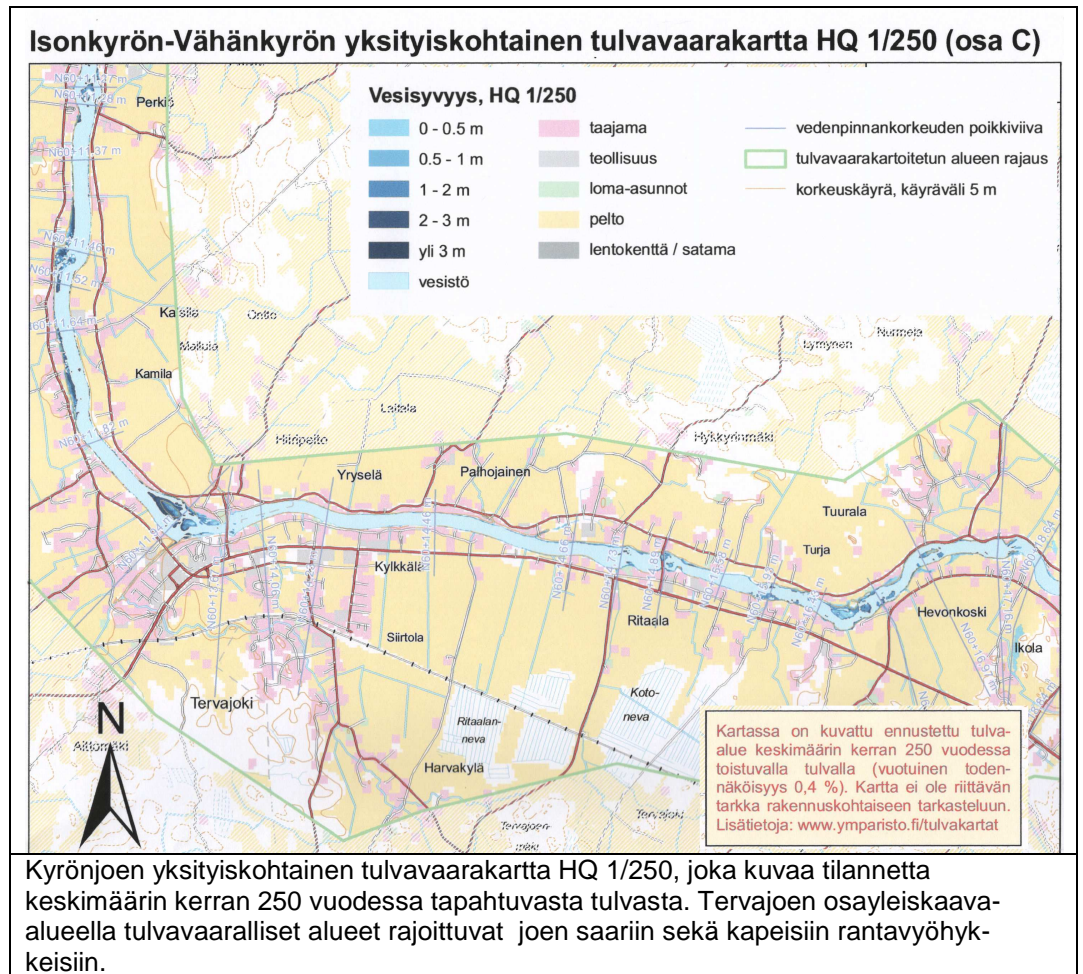
3.3.3 Tervajoki

Tervajoki niminen joki on Kyrönjoen sivuhaara. Joki on vähävetinen ja merkitykseltään myös maisemallisesti vähäinen. Kyrönjoen valuma-aluekarttaan ei Tervajokea ole merkitty.

3.3.4 Tulvakorkeudet

Maa- ja metsätalousministeriön asettamien suositusten perusteella uudet rakennukset tulisi sijoittaa keskimäärin kerran sadassa vuodessa toistuvan ylimmän tulvakorkeuden yläpuolelle. Yhteiskunnan toimintojen kannalta tärkeät rakennukset ja

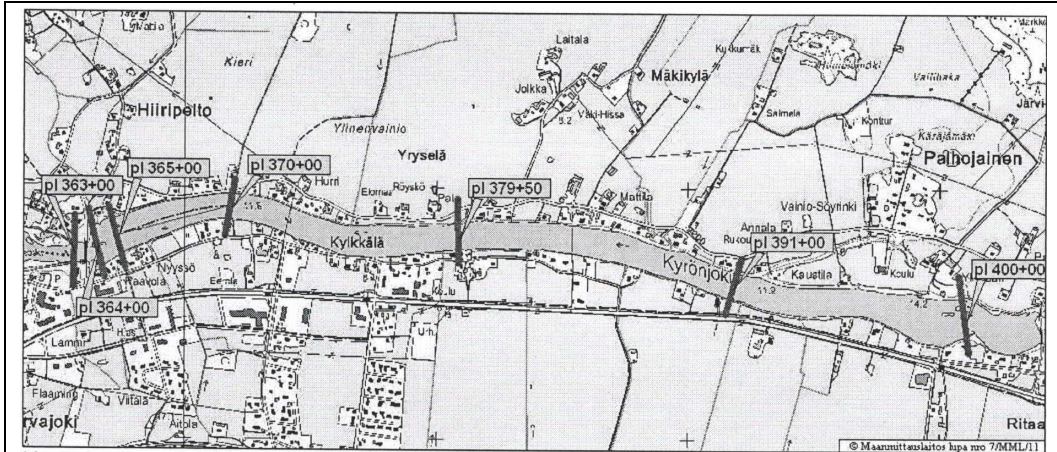
ympäristölle vaaraa aiheuttavat rakenteet tai toiminnot tulisi sijoittaa kuitenkin vielä tätäkin yleemmäksi.

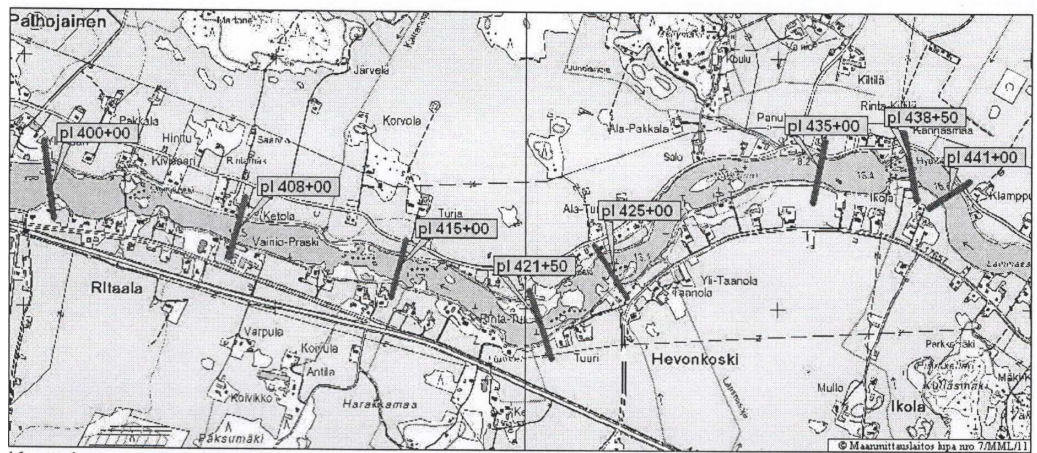
Elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus on antamassaan lausunnossa määritellyt kerran 100 ja 250 vuodessa sattuvien tulvien ylimmät korkeudet (HW1/100 ja HW1/250) Kyrönjoessa. Tulvakorkeuksien määrittely perustuu tulvavaarakartoitusta varten tehtyyn virtausmalliin. Alimman rakennuskorkeuden määrittelyssä on tulvakorkeuksien lisäksi huomioitu jääpatovaara, laskennan epävarmuus ja aaltoiluvaara.

Tervajoen osayleiskaava-alueella Kyrönjoen paalulukemat ovat välillä pl 421+50 – pl 365+00.

Tervajokea koskevia tulvakorkeuksia tai alimpia rakentamiskorkeuksia ei lausunnossa ole määritetty. Tervajoelta ei ole käytettävissä tulvahavaintoja eikä tietoja joen topografiasta, joten tulvakorkeuksia tai alimpia rakentamiskorkeuksia ei ole voitu arvioida. Kyrönjoen yksityiskohtainen tulvavaarakartta HQ 1/250 kattaa myös sen jokiosuuden Tervajoesta, joka virtaa asutuksen läpi. Tällä jokiosuudella ei ole tulvavaarallisia alueita.

Kyrönjoen paalulukemat Tervajoen alueella.

Kyrönjoen paalulukemat Ritaalan ja Tuuralan alueilla.

Joen paalulukemat Tervajoen osayleiskaava-alueella

Joen paalulukema	HW _{1/100} (N ₆₀)	Alin rakentamiskorkeus (N ₆₀)	HW _{1/250} (N ₆₀)	Alin rakentamiskorkeus (N ₆₀)
<i>Kyrönjoki</i>				
363+00	+13,53 m	+14,45 m	+13,67 m	+14,55 m
364+00	+13,80 m	+14,70 m	+13,96 m	+14,85 m
365+00	+13,83 m	+14,75 m	+14,00 m	+14,90 m
370+00	+13,98 m	+14,90 m	+14,15 m	+15,05 m
379+50	+14,18 m	+15,10 m	+14,38 m	+15,30 m
391+00	+14,40 m	+15,30 m	+14,62 m	+15,50 m
400+00	+14,52 m	+15,50 m	+14,74 m	+15,70 m
408+00	+15,25 m	+16,25 m	+15,48 m	+16,45 m
415+00	+16,02 m	+17,00 m	+16,22 m	+17,20 m
421+50	+16,30 m	+17,30 m	+16,52 m	+17,50 m

Taulukko tulvakorkeuksista ja alimmista rakentamiskorkeuksista paalulukemilla.

LIITE 23, Lausunto tulvakorkeuksista ja suositeltavista rakentamiskorkeuksista Isonkyrön kunnan kaavoitettavilla alueilla

3.4 Luonnonympäristö

- 3.4.1 Maa- ja kallioperä
- 3.4.2 Vesistöt
- 3.4.3 Kasvillisuus- ja eläimistö

Tervajoen osayleiskaava-alueen luontoselvitys on laadittu 2004 biologi fil. kand. Tuija Warén, Turnstone Nature toimesta. Luontoselvityksen tavoitteena on ollut löytää alueen maisemallisesti ja luonnon olosuhteiltaan edustavimmat alueet ja samalla antaa ehdotukset näiden alueiden maankäytöstä. Kohteiden kuvaukset perustuvat pääasiassa kasvillisuuteen, linnustoon ja topografiaan. Tätä luontoselvitystä täydennettiin 2010 direktiivilajien kartoituksella.

Kohteita selvityksessä on kaikkiaan 41. LIITE 10, Luontoselvitys I, Tervajoki, Ympäristöselvitys, Turnstone Nature, 2005

Kaavasuunnittelussa tulisi erityisesti huomioida seuraavat osa-alueet:

I. Suojaviheralueet

Kyrönjoen ranta-alueet

Kohteet 6. -14. s. 14.- 26.

II. Pohjavesialue

Kohde 3. Peipposten pappila s.11.

III. Lehtolaikut

Kohteet

16. Palhojainen, kohteen kaakkoisnurkka, s.29.

22. Keko, lehtomainen ojan notko, s 37.

24. Kalliomäki, pellonreunan kostea laikku, s. 39.

33. Kiikanmäen pohjoisosat, lehtolaikku eteläosassa, s.48.

IV. Luonnonsuojelalueet

Pienet puuttomat luodot Kyrönjoen varrella

Kohteet

9. Rinta-Tuurin ranta-alueiden puuttomat luodot, s. 18.,

12. Kaustilan ja Ylisaarin ranta-alueiden puuttomat luodot, s. 22.

13. Myllykosken ranta-alueiden luodot, s.23.

14. Turjan rant-alueiden puuttomat luodot, s.25.

V. Pienet kallioalueet

Kohde

32. Karhunkallion länsiosat, pieni kallioalue s.47.

VI. Pienet metsäsaarekkeet peltoalueiden keskellä

Kohteet:

15. Korvola – Turja, kohteen eteläosan kaksi pientä metsäsaarekettä, s.27.

17. Humalamäki, s. 30.

21. Letkuanojan etelänpuoleinen metsikkö, s.36.

29. Äijänsaari ja vastapäinen peltosaareke, tien idänpuoleinen metsäsaareke, s.44.

34. Louhela ja Peräkydönsaari, metsäsaareke pellon keskellä, s. 50.

35. Vallihaanmäki ja Keski-Pikka, eteläosan pieni metsäsaareke, s.50.

37. Kotonevan eteläosa ja Murhakydönsaari, itäpuolen pienet metsäsaarekkeet, s.53.

38. Silakkaluoma, länsipuolen metsäsaareke, s.54.

VII. Pienet korpipainanteet ja kuusikot

Kohteet

18. Markkola - Tolpakanmäki Perkomäki, luoteisosan vanha kuusimetsä, s.31

19. Hykkyrinmäki – Kinnunen - Martonen, lounaisosan pieni korpipainanne, s.33.

20. Kotomäki – Mäkelä – Kallionpää, korimainen painanne ja vesilampare, s.35.

28. Varpula, tien eteläpuolen korpikuusikko, s.43.

VIII. Alueet, joilla on sekä maisema- että luonnonarvoja

Kohteet:

1. Tervajoen aseman vanhat puutarha-alueet s. 8.

12. Kaustilan ja Ylisaarin ranta-alueet, niittyalue tien vieressä, jossa kasvaa puumaisia katajia s. 22
 18. Markkola - Tolpakanmäki Perkomäki, metsänreunan pieni niemialue, jossa esiintyy vanhoja puutarhakasveja, s. 31.
 19. Hykkyrinmäki- Kinnunen – Martonen, ukkomansikkaa kasvava pieni haavikko, s.33.
 23. Korkiamäki, lehtomainen rinnemetsä, s. 38.

IX. Alueet, joilla sekä ulkoilun ohjaamistarvetta että ympäristöarvoja

Kohteet:

3. Peipposten pappila ja Ympyräisneva, s.11.
 30. Tervajoenmäki ja Korvenvainion länsiosat, Tervajoennäen vanha kuusikko ja Korvenvainion luoteis- ja pohjoisosat, s. 45.

X. Alueet, joilla tulisi tehdä tarkempia ympäristöselvityksiä

Kohteet:

4. Ympyräisnevan eteläosat, vanha kaatopaikka, s. 12.
 41. Oikotien ja Kaupparaitin välinen viheralue, vanha jätelieteallas, s.57

Direktiivilajit ja merkittävät luontokohteet

Isonkyrön Tervajoen yleiskaava-alueelta on selvitetty luontodirektiivin liitteen IV lajeista liito-oravan, lepakkojen ja viitasammakon esiintyminen. Selvitys täydentää Warenin (2004) tekemää Tervajoen luontoselvitystä. Liito-oravan, lepakkojen ja viitasammakon lisääntymis-paikat on rauhoitettu luonnonsuojelulain 49 § nojalla. Liito-orava- ja viitasammakkoselvitys on tehty toukokuussa 2010 ja lepakkoselvitys heinä-elokuussa 2010. Luontodirektiivi on Euroopan yhteisön luonnonsuojelusäädös. Luontodirektiivin yksi tavoite on säilyttää tiettyjen lajien suojelun taso suotuisana. Näiden lajien on pitkällä aikavälillä säilyttävä luontaisessa ympäristössään, eikä niiden luontainen Levinnei-syysalue saa supistua. Elinympäristöjä pitää olla riittävästi turvaamaan kannan säilyminen pitkällä aikavälillä.

Luontodirektiivin yleiskaavoitusta koskevat eläinlajit on lueteltu liitteessä IV. Ne ovat yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Niiden Tappaminen, pyydystäminen ja häiritseminen sekä niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luonnonsuojelulaki 49 §). Kyrönmaalla voivat näistä esiintyä vakituisesti ilves, sauikko, liito-orava, koivuhiiri, lepakot, viitasammakko sekä eräät lampikorennot. LIITE 11, Luontoselvitys II, Luontodirektiivilajit Tervajoen yleiskaava-alueella, TMI POHJANMAAN LUONTOTIETO, 2010

LIITO-ORAVA

Liito-orava on yleiskaava-alueella melko yleinen. Havaintoja lajista tehtiin yhteensä 20 metsikössä, joista 9 on sopivan puuston, kolopuiden ja papanoiden suuren määrän (kasoittain/mattona puiden tyvillä) takia todennäköisesti pesäpaikkoja (punaiset alueet liitteissä 1-8, tarkemmat kuvaukset liitteessä 10). Yhdessä metsikössä myös nähtiin liito-orava. Joen pohjoispuolelta ei löytynyt pysyvältä vaikuttavia reviirejä.

Hykkyrinmäen metsistä laji näyttäisi kadonneen, koska kaikki sopivat kuusikot on sieltä hakattu. Toisaalta liito-orava hakeutuu yhä enemmän talojen pihapiireihin, joissa on säilynyt kookasta puustoa. Kyrönmaalla on tavallista, että pysyviä reviirejä on myös peltojen ympäröimissä metsäsaarek-keissa. Liito-orava on metsäeläin, joka ei tule toimeen muutamaa hehtaaria pienemmissä puusaarekkeissa. Liito-oravan pesäpaikat ovat varttuneita tai vanhoja kuusen, haavan, lepän ja koivun muodostamia, yleensä rehevähajaisia metsiköitä. Kuusten on oltava tiheä- ja järeäoksaisia. Selvityksessä on rajattu 9 liito-oravan potentiaalista lisääntymis- ja levähdyspaikkaa eli pesäpaikkaa (punaiset rajaukset). Rajatut alueet eivät sovi rakentamiseen ja niiden säilyminen liito-oravalle sopivana on turvattava kaavamerkinnällä.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat (punaisella rajatut alueet) ovat rauhoitettuja luonnonsuojelulain 49 § nojalla. Alueet eivät sovi rakentamiseen ja ne on huomioitava kaavamerkinnällä (esim. MY).

Liito-oravan käyttämät metsiköt (ohuella vihreällä viivalla rajatut alueet), joissa ei havaittu selviä merkkejä pesinnästä. Alueet eivät ainakaan ensisijaisesti sovi rakentamiseen. Kaavamerkintä ei kuitenkaan liene tarpeen.

VIITASAMMAKKO

Viitasammakko on eteläisellä Pohjanmaalla melko yleinen. Sen kutupaikkoja ovat seisovavetiset, usein kaivetut ojat, lammet ja vetiset suot. Yleiskaava-alueella on ainakin kolme kosteikkoa, jotka ovat viitasammakon lisääntymispaikkoja (kutupaikkoja).

Kiikanmäen suo. Ainakin parikymmentä viitasammakkoa kutemassa toukokuussa. Tärkeä viitasammakon kutupaikka.

Palhojaisten lampi. Noin 5 viitasammakkoa kudulla.

Hykkyrinmäen lähde. 5-10 viitasammakkoa kudulla ojissa lähteen ympäristössä.

Viitasammakko talvehtii vesistöjen pohjassa. Lähde on mahdollinen talvehtimispaikka.

Viitasammakon huomioonottaminen kaavassa

Nykyään erilaisten kosteikkojen arvo ymmärretään ja niitä myös rakennetaan lisää.

Kohteilla ei liene erityistä vaaraa tuhoutua. Kiikanmäen suo voidaan huomioida tarvittaessa kaavamerkinnällä.

POHJANLEPAKKO

Lepakkolajeista havaittiin yleiskaava-alueella vain pohjanlepakko. Se esiintyy alueella yleisenä ja Kylkkälässä jopa runsaana. Laji on sopeutunut rakennettuun peltomaiseen ja lentää vaivattomasti laajojen peltoaukeiden yli hyönteispyyntialueelta toiselle. Suosituinta pyyntialueita ovat omakotitalojen puutarhat. Kylkkälänraitilla heinä-elokuussa käytännöllisesti katsoen jokaisen talon puutarhassa kierteli pohjanlepakko (liite 9). Elokuussa ne siirtyvät metsiin ja joelle, missä yölämpötilat ovat korkeampia kuin pelloilla. Ne lentävät lähellä vedenpintaa ja siltojen ali, jolloin niitä voi erehtyä luulemaan vesisiipiksi. Laji suosii korkeaa puustoa, mistä syystä Tervajoen asemansuon ympäristössä niitä ei juurikaan havaittu. Yksittäisiä pohjanlepakkoja lentelee myös syvällä metsissä esim. Tervajoenmäellä ja Kiikanmäellä, missä voi olla yhdyskuntia kolohaavoissa. Käytännössä lepakkojen kolopesintää on erittäin vaikea todentaa. Pohjanlepakkoja myös talvehtii Tervajoella. Erään talon kivijalasta on löytynyt talvella horrostava pohjanlepakko.

Kylkkälänraitti. Vanhalla pumppuasemalla tai sitä ympäröivissä rakennuksissa on melko todennäköisesti pohjanlepakkojen yhdyskunta. Monena yönä auringonlaskun ja nousun aikaan useita lepakkoja havaittiin tällä paikalla. 26.7 auringonlaskun jälkeen ainakin 7 pohjanlepakkoa lähti lentoon jostakin alueen rakennuksesta.

Palhojainen. Alueella on pohjanlepakkojen jatkuvaa "liikennöintiä" sekä heinä- että elokuussa. Myös alueen asukkaat ovat havainneet niitä säännöllisesti. Mihinkään rakennukseen niiden ei ole nähty menevän. Jossakin rakennuksessa on melko todennäköisesti yhdyskunta. Pohjanlepakon huomioonottaminen kaavassa Jos ym. alueilta aiotaan purkaa rakennuksia, ne pitäisi ennen sitä tutkia. Muussa tapauksessa ei ole syytä kaavamerkinnälle.

LIITE 11, Luontoselvitys 2, Luontodirektiivilajit Tervajoen yleiskaava-alueella

Direktiivilajit on merkitty karttaan seuraavasti. Liito-orava-alueita kuvaa punainen tähti. Ohuella vihreällä viivalla on rajattu liito-oravan käyttämät metsiköt, joissa ei havaittu selviä merkkejä pesinnästä. Viitasammakkoalueet on merkitty punaisella neliöllä. Pohjanlepakon alue on rajattu sinisellä viivalla.

LIITE 11, Luontoselvitys II, Luontodirektiivilajit Tervajoen yleiskaava-alueella, TMI POHJANMAAN LUONTOTIETO, 2010

Vihreällä viivalla rajatut alueet ja kartan numerot ja viittavat Tuija Warenin laatimaan luontoinventointiin, jossa kartoitettiin merkittävät luontokohteet. Kohteiden kuvaus on liitteessä. LIITE 10, Luontoselvitys I, Tervajoki, Ympäristöselvitys, Turnstone Nature, 2005

3.5 Rakennettu- ja kulttuuriympäristö

3.5.1 Esihistorialliset ja historialliset muinaisjäännökset

Arkeologinen inventointi suoritettiin osana kaavaprosessin ympäristöselvityksiä. Inventoinnin laatijana toimi Jaana Itäpalo Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu. Tervajoen osayleiskaavan alueelta löytyi vain yksi muinaisjäännös kohde (kohde 19 Myllykoski)

Padon jäänteitä kuvattuna etelälounaasta joen etelärannalta

LIITE 12, Myllykosken patorakenteet

3.5.2 Maankäyttö, historiallinen kehitys

Alue on pääosin maaseutumaisesta kyläasutuksesta. Rakennukset sijaitsevat nauhamaisesti molemmiin puolin Kyröjokea ja jokea myötäilevien teitten varressa, paikoin melko tiiviissä ryhmissä. Jokirannasta avautuvat peltomaisemat. ”Tervajoen keskustaajaman alueella” on tiiviimpää asuin- ja liikerakentamista, joka on muodostunut 1900-luvun vaihteesta 2000-luvun alkuun. Keskustaajama on syntynyt rautatien ja aseman valmistumisen seurauksena. Kyrönjoki ja sen varrella oleva asutus kuuluu valtakunnallisesti merkittävään Kyrönjoen maisema-alueeseen. (Maisema-alue työryhmän mietintö 1986).

Asutus ennen 1900 lukua

Tiiviit kylärakenteet ovat muodostuneet Kyrönjoen varteen jo ennen vuotta 1546. Napuen taistelujen (1914) jälkeen Isonkyrön rakennuskanta tuhottiin venäläisten toimesta lähes kokonaan. Vielä 1900-luvun alussa asutus koostui pääosin useampitaloisista asutuskokonaisuuksista, kylistä. Asutus on levittäytynyt ”larvoihin” päin ja tiiviisti rakennetut taloryhmät on hajonneet mm. isojaon ja siihen liittyvien uusjakojen seurauksena. Vanhat kantatilat sijaitsivat Kyrönjoen rantatöyrillä klasisivu eli pitkä sivu joelle päin ja ulkokartano tielle päin. Isojaon uudelleen järjestelyjen seurauksena siirrettiin kantatilasta lohkotut talot omille asuinpaikoilleen. Yleensä kuitenkin aika lähelle vanhaa tilaa. Palhojaisten ja Yryselän kylissä Isojaon uudelleen järjestely suoritettiin 1920-luvun vaihteessa. Ritaalan ja Kylkkälän kylissä Isojaon uusjako aloitettiin vasta vuonna 1936 ja saatiin lopullisesti päätökseen vasta 1970-luvulla. Varsinaisen Isojaon (1700-luvun puoliväli) ja täydennysjaon (n. 1800-luvun loppu) aikana ei, muutamia tapauksia lukuun ottamatta, rakennusten siirtämistä tapahtunut.

Vielä 1900-luvun alussa asutus koostui pääosin useampitaloisista asutuskokonaisuuksista, kylistä.

Alueen asutusta on lisännyt Vaasa – Seinäjoki välisen rautatien valmistuminen vuonna 1883. Tuolloin rakennettiin Tervajoen asema, jonka ympärille syntyi kyläkeskus, asema-alueineen, sekatarvakauppoineen ja pankkeineen.

1900 luvun alkupuoli

1900-luvun alkupuoli on ollut kohtalaisen vilkasta rakentamisen aikaa. Tätä on lisännyt mm. mäkitupalaisten ja torppien itsenäistyminen 1920-luvun vaihteessa. Vilkasta rakentamista aiheutti myös isojaon uudelleen järjestelyjen seurauksena syntynyt tilojen lohkominen ja talojen siirtäminen pois kantatilan pihasta omalle tontille ja maalle. Tie- olojen parantuminen 1900-luvun alussa (johon vaikutti voimakkaasti isojaon uudelleen järjestelyt) vähensi joen merkitystä pää liikkumisväylänä ja taloja alettiin rakentamaan pääjulkisivu tielle päin ja ulkokartano joelle päin.

1900 – 1920-luvulla : Tällä aikavälillä rakennetut talot ovat tyyliltään joko perinteisiä 1 ½-kerroksisia pohjalaistaloja tai Jugend-piirteitä (frontonit, poikkipäädty, ikkunarudutus ym.) omaavia maaseudun asuinrakennuksia (1910 – 1920-luku). 1920-luvun uusklassismia edustavat maatilojen päärakennukset ovat muodoltaan ja mittasuhteiltaan perinteisten 1 ½-kerroksisten pohjalaistalojen kaltaisia. Tyypillistä alueelle on myös 1900-luvun alussa (1910 – 1920-luvun alkupuoli) rakennettu 1 ½-kerroksinen ja suorakaiteen muotoinen maatilalla päärakennus, jonka pääjulkisivussa

on poikkipääty tai frontoni ja ulkoasun koristelussa tyylipiirteitä jugendista (esim. ikkunaruuudutus). Kyseiset talot ovat ns. pohjalaistaloja kapeampia, korkeampia ja kattokaltevuudeltaan jyrkempiä. Esim.).

n. 1920 – 1930 –luvulla rakennettiin pohjalaistaloja pienempiä, pohjamuodoltaan neliötä läheneviä taloja, joissa on tyylipiirteitä koko jugendista tai 20-luvun klassismista.

Maakunnallisesti merkittävänä teollisuutena voidaan pitää aseman-alueelle 1900-luvun alussa perustetut pyykkipoikatehtaat. Näistä on säilynyt ainoastaan Rönnerbergin vuonna 1932 rakennettu tehdas. Muita säilyneitä alueen merkittävämpiä rakennuksia ovat Kyröpellon maatalouskauppa (asuin- ja kaupparakennus 20-luvun klassismia) talousrakennuksineen sekä entinen Suomen Maatalous-Osake-pankin toimitalo (ulkoasu muuttunut). Nykyään Tervajoen liikehuoneistot ja teollisuusrakennukset sijaitsevat valtatievarrella n. 500 m pohjoiseen.

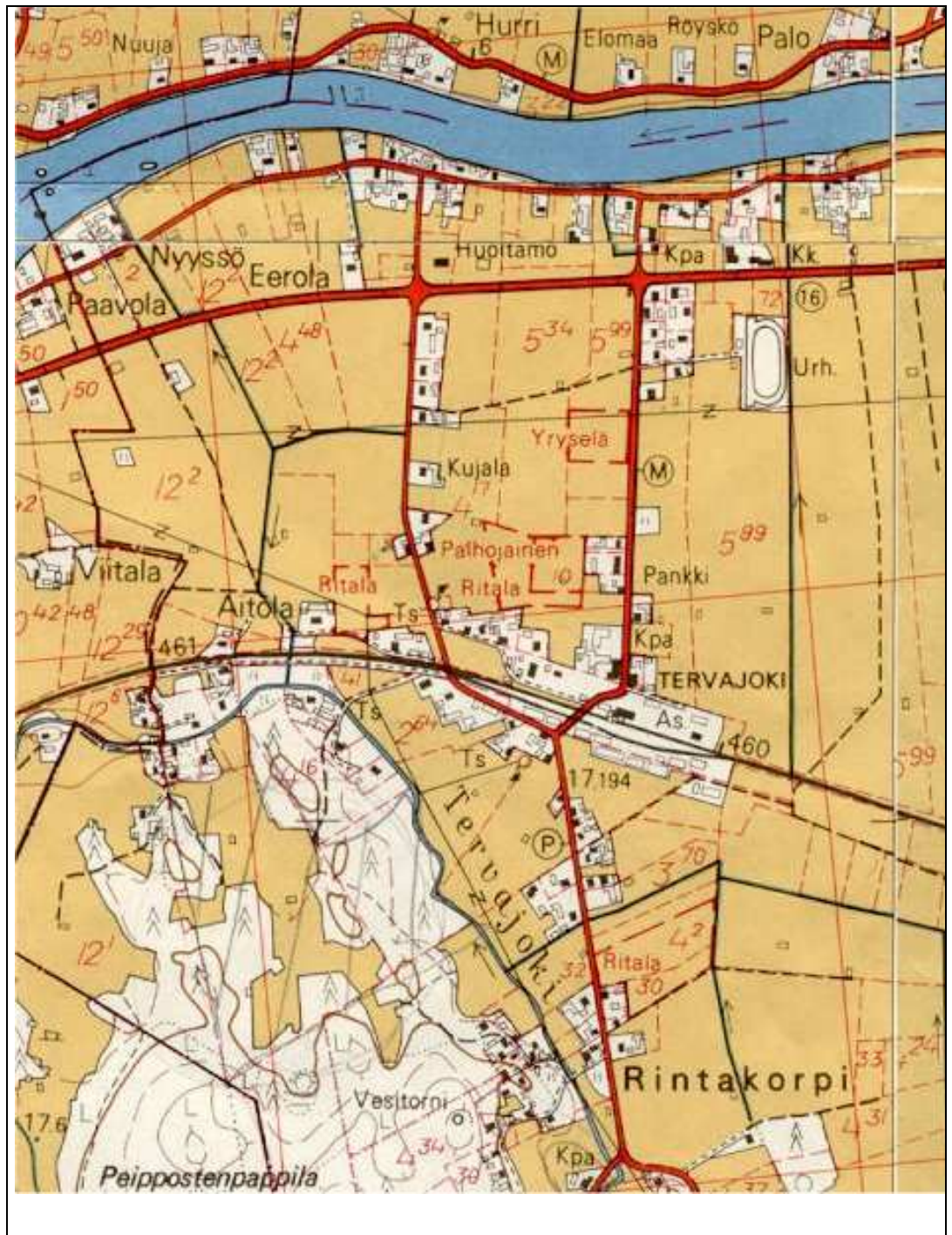

Kartta 1930 –luvulta, (Maanmittaushallituksen kartografinen toimisto 1937, pitäjänkartta 1:30 000)

Uutta 1900-luvun rakentamista edustavat liikerakennukset aseman pohjoispuolella, pyykkipoikatehtaat asemanseudulla sekä teiden varsille rakennetut asuinrakennukset.

Asutus 1945 - 1970

Jälleenrakennusajalla II Maailman sodan jälkeen rakennettiin useita ns. rintamamiestaloja. Tällainen tiivis asuntoalue syntyi myös Tervajoen aseman lähelle. Lisäksi yksittäisiä kyseisen aikakauden asuinrakennuksia löytyy myös mautilojen päärakennuksina.

Kartta 1970 luvulta, Maanmittaushallituksen karttapaino 1970
Tämän ajan (1945 – 1970) rakentamista edustavat Tervajoen rintamamiestalo-ryhmät.

Asutus 1970 luvulta nykypäivään.

Jokirannassa on hyvin eri ikäistä ja mallista maaseudun asuinrakentamista. Alueella on säilynyt useita 1800-luvun lopulla rakennettuja 1½-pohjalaistaloja pihapiireineen, jälleenrakennusajan rakennuskantaa ja asuinrakennuksia 1960- 2000-luvuilta. 2-fooninkisia on enää yksi (Kohde 78). Alueen yhtenäisyyttä rikkoo maisemaan sopimaton, mitoiltaan matala ja leveä asuinrakentaminen ja vanhoihin rakennuksiin tehdyt tyylisiin sopimattomat muutokset. Tulevaisuudessa pitäisi ohjata rakennusten

omistajia tekemään palauttavia korjaustoimenpiteitä. esim. Ikkuna-aukotusten palauttaminen.

Kyröjoen pohjoispuolella, Tuuralantien varressa on edelleen säilynyt tiivis jokirantaa myötäilevä asutus. Rakennuskanta on sen sijaan eri ikäistä. Ennen vuotta 1920 rakennetuista taloryhmistä on säilynyt ainoastaan pienempiä, lähinnä kahden talon muodostamia pihapiiri kokonaisuuksia tai vanhoja vierekkäin sijaitsevia pihapiirejä, joissa on uudempi asuinrakennus. (Vrt: Orismalassa ainoastaan yksi tilan taloista jäi vanhaan pihapiiriin ja kaikki muut siirrettiin (esim. Liimakassa 3 ja Karhusta 2)

Uudemmat ja tiiviit asuntoalueet löytyvät läheltä Tervajoen asemanseutua; Peipposen alue on rakennettu pääasiassa 1990-luvulla ja Maijalantein varteen on noussut neljä uutta asuinrakennusta 2000-luvun puolella.

Uutta teollisuutta ja liikerakentamista - lähinnä autokauppoja- on Vaasatien, Valtatie 16 varrella.

Muuta

Sillat: 1800-luvulla joki ylitettiin lautoilla. Nykyään alueella ainoastaan yksi silta (hieno koskimaisema). Kyseisillä paikoilla on saattanut olla jo aikaisemmin jonkinlainen riippusilta.

Myllyt: Tervajoen alueella Kyrönjoessa on aikoinaan sijainnut jopa useita kymmeniä myllyjä, mutta ne on kaikki hävinneet tai hävitetty (palaneet tai purettu). Lähes jokaisella taloryhmällä (yhteen kantatilaan kuuluvat talot) oli oma mylly.

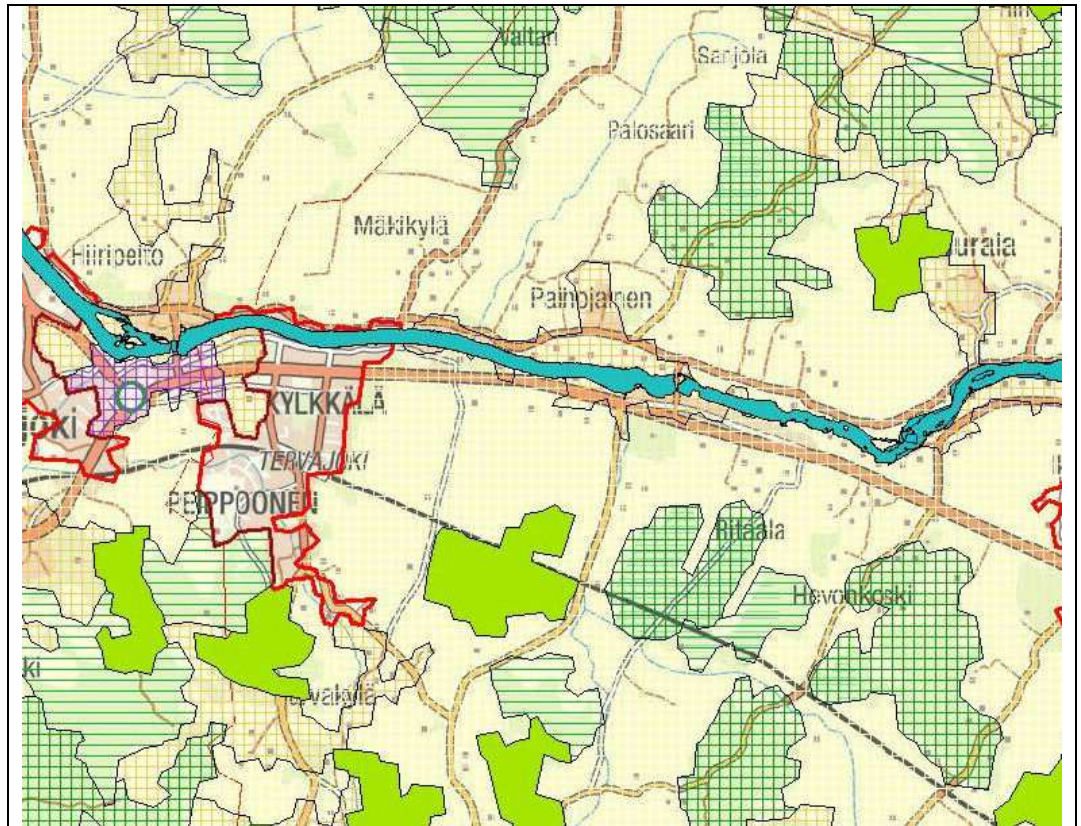
Aitat: Useita hienoja ja harvinaiseksi käyviä erityylisiä vilja-aittoja on alueella vielä säilyneenä, jopa 1700-luvulla rakennettuja. Lutti-aittoja on säilynyt ainoastaan 1 –2.

Navetat: 1800-luvun navettoja ei ole yhtään. Alueelle tyypillinen on 1920-luvulla rakennettu navetta, joka on hirsistä veistetty, matala ja jyrkkäkattoinen navetta. Tästä on säilynyt vielä muutamia esimerkkejä (3 – 5) . 1930-luvulla on ainakin kahdelle tilalle rakennettu erikoinen mansardikattoinen 1 ½-kerroksinen navetta, jonka navetta osan runko on tiilestä ja heinävintti lautarakenteinen.

Riihet: 1900-luvun alussa rakennettuja riihiä on säilynyt vielä jonkin verran. Varsinkin Tuuralantien varrella. Kyseiset riihet ovat yleensä 2-osaisia eli käsittävät riihen ja luuvan ja ne on rakennettu hirsistä. On myös 3-osaisia riihiä, joissa on kaksi hirsistä rakennettua riihtä ja niiden välissä lautarakenteinen luuva. Usein riihiä on myöhemmin laajennettu lautarakenteisella ladolla ja/tai keulalla/katoksella.

Maankäyttö 2000

Nykyinen maankäyttö CLC2000 maankäyttö/maanpeite taso 3 mukaan esitettynä.

CLC2000 maankäyttö/maanpeite (yleistetty 25 ha), taso3	Merkintöjen selitykset
 112 Väljästi rakennetut asuinalueet	<p>CLC2000 perustuu vuosina 1999 - 2002 otettuihin LANDSAT 7 ETM satelliittikuviin, joista tuotettiin IMAGE2000 -satelliittikuvamosaiikki ja maanpeitetietoa.</p> <p>Maankäyttöä ja maanpeitettä kuvataan kolmitasoisella hierarkkisella luokittelulla. Pääluokat ovat rakennetut alueet; maatalousalueet; metsät sekä avoimet kankaat ja kalliomaat; kosteikot ja avoimet suot sekä vesialueet.</p> <p>Pääluokat jaetaan edelleen 15 alaluokkaan luokittelun toisella tasolla. Kolmannella luokittelutasolla alaluokkia on yhteensä 44</p>
 121 Teollisuuden ja palveluiden alueet	
 211 Pellot	
 231 Laidunmaat	
 242 Peltöjen ja niittyjen muodostama	
 243 Pienipiirteinen maatalousmosaiikki	
 311 Lehtimetsät	
 312 Havumetsät	
 313 Sekametsät	
 324 Harvapuustoiset alueet	
 511 Joet	

Alueen nykytilanteen maankäytöstä on laadittu kaavamerkinnöin ns. nollakaava, jota on mahdollista käyttää mm. kaavaluonnosten vaikutusten arvioinnissa. LIITE 13, Alueen määkäyttö 2010, 0-kaava

Taustaselvitykset ja lähdemateriaali:

3. Isonkyrön jokivarren osayleiskaavan arkeologinen inventointi, K-P:n ArkeologiaPalvelu, 2010
4. Rakennuskannan inventointi, Isonkyrön kunta, Hanna Laine ja Tiina Lehtisaari, 2004-2005
5. Kulttuuriympäristöselvitys/ Rakennuskannan arvotus, Pohjanmaan museo ja Isonkyrön kunta, 2007
6. Maisemaselvitys, Maisemasuunto, 2011

3.5.3 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristön arvottaminen

Tervajoen osayleiskaava-alueella inventoitiin yhteensä 223 kohdetta. Useimmissa kohteissa on inventoitu koko rakennettu pihapiiri. Inventoijana on toiminut Hanna Laine (Ins. opiskelija). Inventoinnissa on luetteloitu kaikki ennen 1960-lukua rakennetut kohteet. Parhaiten säilyneet kohteet on käyty tarkemmin läpi selvittäen rakennus- ja omistushistoriaa. Kaikista kohteista on täytetty tiedetyin osin kohdelomakkeet. Alustavan rakennuskannan arvotuksen on laatinut Tiina Lehtisaari. Alustava rakennuskannan arvotus on tehty kyseisen inventoinnin pohjalta. Tiina Lehtisaari on kiertänyt arvotuksen yhteydessä alueella havainnoiden maisemaa ja rakennettua ympäristöä sekä tutustunut Tervajoen alueen historian kirjaan, Siltoja eiliseen (1999).

Lopullinen arvottaminen laadittiin 22.05.2007. Arvottamiseen osallistuivat asiantuntijoina museoviranomaistahon edustajana Pohjanmaan museon / Kaj Höglund ja rakennuskonservaattori Tiina Lehtisaari. Isonkyrön kuntaa edustivat rakennustarkastaja Antti Lammi ja kaavoittaja Liisa Kasi.

Tarkemmin tarkasteltiin kohteet, jotka alustavassa arvottamisessa oli merkitty huomattaviksi rakennuskulttuurihistorian, historiallisten ja/tai maisemallisilta arvoiltaan (Pisteluku yli 5). Osa kohteista arviointiin inventointitietojen perusteella osa tarkistettiin vielä maastossa. Maastotarkastelussa huomioitiin myös kohteita, jotka inventoinnissa tai alustavassa arvioinnissa eivät olleet vielä nousseet esille tai joille ei saatu omistajan suostumusta tarkempaan inventointiin.

Arvokkaat alueet ja rakennukset

Arvokkaiksi alueiksi arvioitiin inventoinnissa seuraavat alueet, jotka rakennuskannan arvioinnin yhteydessä arvotettiin suojelukohteiksi, joissa suojelua suositellaan.

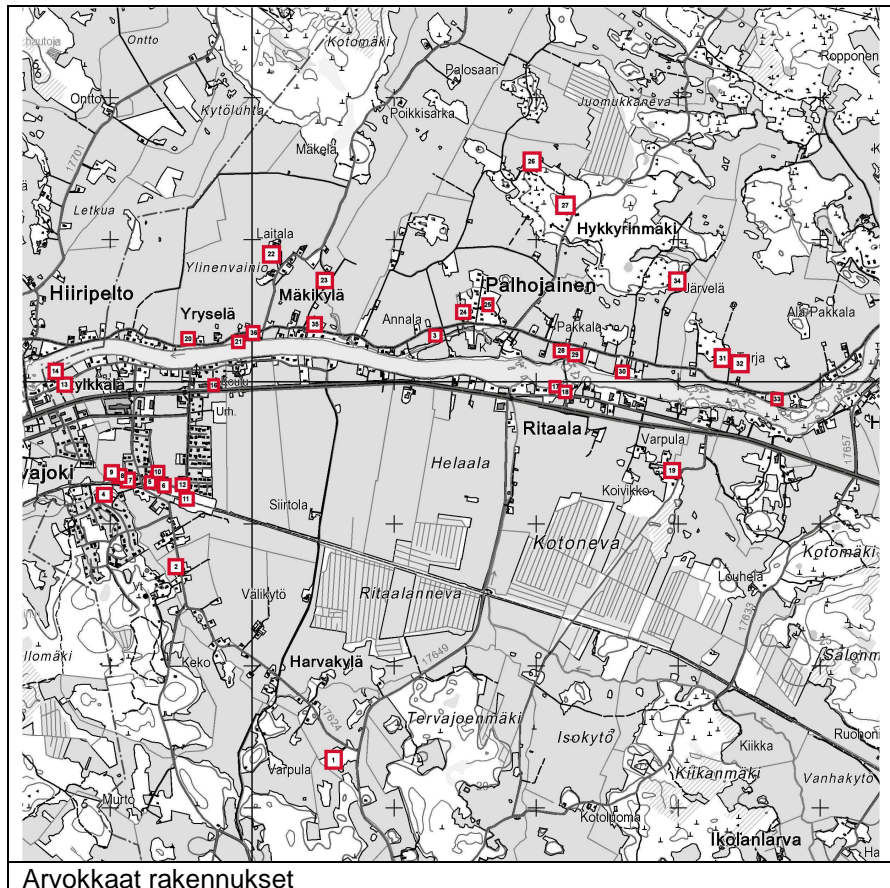
Arvokkaiksi rakennuksiksi arvioitiin seuraavat 36 rakennusta. Rakennusten arvottamisperusteet ja tarkemmat tiedot ovat liitteessä.

LIITE 14, Arvokkaat rakennukset, arvottamisperusteet

LIITE 15, Arvokkaat rakennukset kartalla

1. Latva-Varpula, tila
2. Jokirinta, asuinrakennus
3. Kaustinen, tila
4. Rullo, asuinrakennus
5. Vesitorni
6. Ratamestarin talo

7. Hollarinhaka, pyykkipoikatehdas
8. Alkula, asuinrakennus
9. Aitolan tila, aitta
10. Asunto, lakkineulomo
11. Tervajoen asema
12. Kyrönpelto, kauppa ja asuinrakennus
13. Einola, tila
14. Nyyssö, tila
15. Puustellinranta, tila
16. Koulurakennus
17. Rintatalo, tila
18. Railo, tila
19. Mäki-Antila, Antila, tila
20. Kaappola, tila
21. Palo, tila
22. Jolkka, tila
23. Martola, asuinrakennus
24. Vainio-Söfring, tila
25. Toimela, mäkitupa
26. Kivelä, pientila tai torppa
27. Kotipuisto, pientila tai torppa
28. Saari, tila
29. Kivisaari, tila
30. Veikkola, tila
31. Ala-Turja, tila
32. Turja, tila
33. Nuuja II, tila
34. Järvelä, tila
35. Mattila, tila
36. Ollila, tila

Arvokkaat alueet

Tervajoen aseman seutu

Asema-alueen ja entisen kyläkeskuksen asuin-, liike- ja teollisuusrakennuksineen. Seinäjoki – Vaasa välinen rata valmistui vuonna 1883. Asema-alueella on säilynyt asemarakennus, ratamestarin asuinrakennus ulkorakennuksineen ja vesitorni. Muut rautatiehen liittyvät rakennukset: ovat pumppuasema Kyrönjoen rannalla ja ratavartijan talo asemalta noin 1km itään. Tervajoen asema synnytti viereensä tiiviin kyläkeskuksen asuin- teollisuus- ja liikehuoneistoineen (1900-luvun alussa - 1950-luku).

Kts. Kirja Siltoja eiliseen s. 253 – 262

Asema-alueeseen kuuluvat seuraavat kohteet:

4. Rullo, asuinrakennus, 5. Vesitorni, 6. Ratamestarin talo, 7. Hollarinhaka, pyykki-poikatehdas, 8. Alkula, asuinrakennus, 9. Aitolan tila, aitta, 10. Asunto, lakkineulomo, 11. Tervajoen asema, 12. Kyrönpelto, kauppa ja asuinrakennus

kohde 6, ratamestarin asunto

kohde 11, asemarakennus

Maakunnallisesti merkittävää on tällä alueella sijainneet, 1900-luvun alussa, perustetut pyykkipoikatehtaat. Näistä on säilynyt ainoastaan Rönbergin vuonna 1932 rakennettu tehdas. Muita säilyneitä alueen merkittävämpiä rakennuksia ovat Kyrönpellon maatalouskauppa (asuin- ja kaupparakennus 20-luvun klassismia) talousrakennuksineen sekä entinen Suomen maatalous-Osake-pankin toimitalo (ulkoasu muuttunut). Nykyään Tervajoen liikehuoneistot ja teollisuusrakennukset sijaitsevat valtatievarrella n. 500 m pohjoiseen. 1970-luvulla asema-alueen viereen, koillispuolelle, kaavoitettiin asuinrakennus tontteja. Kyseinen alue rajautuu pohjoispuolelta rintamamiestalo alueeseen (Alue B)

Kts: Siltoja eiliseen. s. 304 - 335

Suomen maatalous osakepankki

kohde 7, Hollarinhaka, pyykkipoikatehdas (asemakaava-alueen ulkopuolella)

Jälleenrakennusajan asuinalue

Alue on rakentunut aikoinaan Aseman-seudun viereen ja on osa tämän alueen merkitystä. Alue rajautuu pohjoisesta valtatie 16 ja etelästä 1970-luvulla rakennettuun asuntoalueeseen. Tonteille rakennettiin asuinrakennus sekä saunan ja liiverin käsittävä ulkorakennus. Lähes kaikki rakennukset on rakennettu 1940-luvun lopussa ja 1950-luvun alussa. Alueen yhtenäisyyttä rikkoo muutamiin kohteisiin tehdyt tyyliin sopimattomat muutokset (lähinnä elintasosiivet).

Kts. Kirja Siltoja eiliseen s. 262

Alueen rakennuksia ei ole yksittäisten suojeltujen rakennusten luettelossa.

Asuinrakennus Rammo

Asuinrakennus Ollila

Jokivarren taloryhmät

Asuinrakennusten lisäksi myös kohteiden pihapiirit ulkorakennuksineen ovat säilyneet poikkeuksellisen hyvin. Pihapiirien ja asuinrakennusten ulkoasun säilymiseen tulee kiinnittää huomiota.

Nyssölän taloryhmä Kyrönjoen etelärannalla. Talot rakennettu vuonna 1902. Alue sisältää kohteet 13. Einola, tila ja 14. Nyssö, tila

Nyssöt

Turjan taloryhmä

Talot rakennettu 1910-luvulla. Alue sisältää kohteet 31. Ala-Turja, tila ja 32. Turja, tila

Turjat

Saari – Söyrinki taloryhmä (kohteet 21B ja 25)

Talot rakennettu vuonna 1922 ja 1923, kun vanhat paloivat. Jugendpiirteitä omaavia maatilojen asuinrakennuksia. Tuuralantien toisella puolella säilyneet myös tilojen riihet.

Saari – Söyringit

3.6 Maisema

3.6.1 Maisemarakenne ja maisemakuva

Maisemaselvitys käsittelee maisemarakennetta ja maisemakuvaa yleiskaavatasoisesti Tervajoen oyk:n alueella. Selvityksenon laatinut maisema-arkkitehti Marketta Nummijärvi. Selvityksen tarkoituksena on tuottaa tietoa maiseman ominaispiirteistä, jotta ne voitaisiin huomioida yleiskaavasuunnittelussa. Kirjallisina pohjatietona ovat olleet alueen peruskartta-aineistot 1:10 000, historiallisia karttoja vuosilta 1729, 1920, 1937 ja 1970, asemakaavakartta sekä kaava-alueiden kylistä laadittu historiajulkaisu. Maisemakuvan kuvaukset ja kehittämisarvioiden laadinta perustuvat pohjatietojen ohella maastotarkasteluihin. Maisematarkastelun maastotyöt on tehty huhti-touko-kuussa 2011.

Suunnittelualue käsittää Isokyrön kunnan alueelle sijoittuvan osan Tervajoen keskustaajamasta, sekä Tervajoen maatalousvaltaisia haja-asutusalueita. Haja-asutusalueet ovat lähes kokonaan tasaista, viljeltyä jokilaaksoa, jonka maapohja on lajittuneita maalajeja. Asutukseen rajoittuvien alueiden luontotyytit ovat pääasiassa karuja.

Maisemallisesti merkittävimmät näkymät avautuvat vanhalta Isokyrön maantieltä sekä valtatie 18:lta. Rajatumpia pitkiä, paikallisidentiteettiä tukevia näkymiä avautuu paikoin

Harvakyläntieltä. Suunnittelualue sijoittuu alueellisessa maisemarakenteessa Kyrönjokilaaksoon, jonka maaperä on pääosin lajittunutta hienoainesta kuten savea, hienoa hietaa tai hiesua. Suunnittelualueeseen kuuluu kuitenkin myös pieniä alueita laaksoa reunustavia selännteitä, jotka ovat alueelle tyypillisesti pinnanmuodoiltaan vaihtelevia, kivikkoisia, verrattain matalia mäkiä.

Alue kuuluu valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien seutuun.1. Tälle maisemamaakunnalle on tyypillistä pohjaltaan tasaiset, viljelykseen raivatut, leveät jokilaaksot. Rakentamisperinteessä voimakkaimpana on lähelle laakson keskellä kulkevaa jokea sijoittuvat nauhakylät. Leimaaantavimmat perinteiset rakennukset ovat tyypillisesti kookkaita kaksi- tai puolitoistakerroksisia pohjalaistaloja. Pää- ja talusrakennukset on sijoitettu tiiviisti suorakulmaisen pihan ympärille jopa umpipihaksi siten, että syntyy tuulilta suojaista ulkotila. Jokilaakson reunoille on muodostunut torppakylä, joissa rakennukset ovat olleet perinteisesti jokivarren kantataloja pienempiä.

Suomen kasvimaantieteellisessä aluejaossa Isokyrö sijoittuu eteläboreaalisten metsien alueelle. Metsät ovat tällä vyöhykkeellä havupuuvaltaisia, yleisin puulaji on kuusi. Metsät ovat pohjoisempia havumetsävyöhykkeen alavyöhykkeitä monimuotoisempia, mm. hyönteis-, lintu- ja putkilokasvilajien määrä on runsaampi. Metsät ovat myös pohjoisempaa tiheämpiä, korkeampia ja nopeakasvuisempia, ja siksi kannattavia metsätaloudelle. Lehtipuita on noin puolet kuusten määrästä, yleensä koivuja tai haapaa. Metsätyypeistä tavallisin on tuore kangas, ja aluskasvillisuuden yleisimpiä lajeja ovat mustikka ja sammalet.

Maisemarakenteen rungon muodostavat verrattain pienialaiset ja korkeussuhteiltaan matalat moreeniselänteet, viljelykäyttöön raivattu savilaakso sekä jokivarsien (Kyrönjoki, Tervajoki) ja moreenikumpujen asutusvyöhykkeet.

3.6.2 Maastonmuodot

Valtaosa osayleiskaava-alueesta on tasaista jokilaaksoa. Avoimen viljelylaakson korkeusvaihtelut ovat viisi metriä jokivarren ja selännemetsän reunan välillä etäisyyden ollessa 0,75-1,5km. Viljelylaaksoa ympäröivillä selännteillä kivikkoinen maasto on kumpuilevaa siten, että korkeusvaihtelut ovat enimmillään viitisen metriä n. 100 m matkalla pellon reunan ja kummun harjan välillä. Kaava-alue ulottuu laaksoa ympäröivien matalien selännealueiden reunoille. Metsäistä selännettä ovat Yryselän selänteen eteläkärki ja Hykkyrinmäki alueen pohjoisosassa, Kiikanmäki ja Tervajoenmäki alueen eteläosassa sekä Kalliomäki ja Peippostenpappila alueen länsiosassa. Selännteistä ei erotu korkeita kohoumia, mutta ne nousevat selvästi laakson peltoalueita ylemmäksi. Kaava-alueen korkein kohta on Peippostenpappila –nimisellä selännealueella 28 mpy ja matalin jokivarsi Hiirikosken yläpuolella 11,7 mpy. Avoimen laakson keskellä on kaksi maastosta hieman kohoavaa, pinnanmuodoltaan tasaista suoaluetta, Ritaalanneva ja Kotoneva.

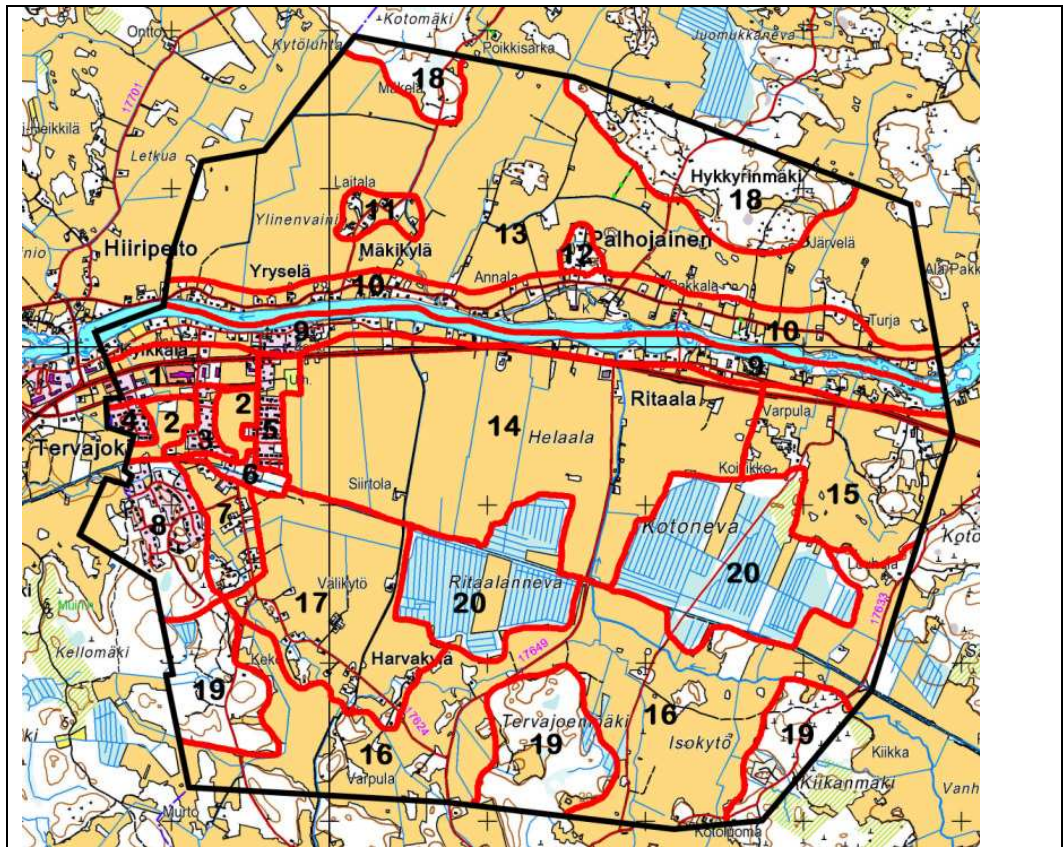
3.6.3 Maaperä

Alueesta on laadittu GTK:n toimesta maaperäkartat mittakaavassa 1:20 000. Suunnittelualueen maaperä on suurimmalla osalla alle 20mpy sijoittuvista alueista hienojakoisia, lajittuneita maa-aineksia, kuten hienoa hietaa, savea ja liejusavea. Nämä alueet on raivattu pelloiksi. Lisäksi alavilla alueilla on kaksi laajempaa rakkaturvealuetta, Ritaalanneva ja Kotoneva. Alavasta maastosta kohoavat kummut ovat pääasiassa kivikkoista, huuhtoutunutta, karua moreenia, jossa ei ole seassa hienoaineista. Kalliomaata (maaperän paksuus 0-1 m) on pieninä alueina Kiikanmäessä alueen kaakkoisosassa. Varsinaisia laajoja kivikoita on lähinnä Hykkyrinmäessä alueen koillisosassa.

3.6.4 Maisemakuva ja näkymät

Alueella on useita maisemakuvultaan erilaisia alueita. Tervajoen kaupallinen keskus valtatie 18:n varrella muodostaa oman kokonaisuutensa, joka pohjautuu uuteen kaupalliseen rakentamiseen ja rajatumpaan tilavaikutelmaan. Taaja-alueen sisälläkin

maisemakuva vaihtelee, ja maisemakuvaltaan yhtenevät alueet ovat kooltaan varsin pieniä. Hajaasutusalueelle on muodostunut laajempia maisemakuvaltaan yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Kartta: Kaava-alueen jako osa-alueisiin maisemakuvan mukaan.

LIITE 16, Maisemakuvan osa-alueet, osa-alueiden kuvaus ja arvio

3.6.5 Maisemakuvan yhteenvedo, näkymät

Maisemakuva suunnittelualueella on suurelta osin avonaista maatalousmaisemaa, jota rajaa ja jäsentää metsäiset, kalliiset moreeniselänteet, suoalueet, jokivarren puusto sekä tilakeskukset. Kaava-alueen itäreunassa sijaitsevalla taaja-asutusalueella maisematilat ovat pienempiä ja suljetumpia, mutta taaja-alueetkin avautuvat osaksi maatalousmaisemaan. Pienillä moreeniselänteillä on metsäisiä, maisemakuvaltaan suljettuja asuinalueita. Tärkeimmät näkymät avoimeen kulttuurimaisemaan avautuvat valtatie 18:n varrelta Ritaalan pelloille sekä Kyrönjoen suuntaan, Isokyrön johtavan vanhan tien varrelta Yryselän-Paljojaisten peltoaukeille, kylämaisemaan ja joelle sekä Harvakyläntieltä Harvakylän pelloille. Intensiivinen näköyhteys Kyrönjokeen sekä lakeusnäkymät pääväyliltä ovat tärkeä osa alueen kulttuurimaiseman identiteettiä. Rakentamisen ei tulisi katkaista kokonaan näköyhteyttä pääväyliltä jokeen tai suurimmille peltoaukeille. Huomionarvoisia maisemakuvaltaan historiallisia miljöitä ovat Isokyrön maantien varsi, Mäkikylä, rautatieaseman seutu sekä Kylkkälänraitin varsi Olkitie-Vähäkylä-välillä. Rakennettu kulttuuriympäristö voi kehittyä kaava-alueilla ilman, että maisemakuvaan kohdistuu suuria negatiivisia vaikutuksia, kun alueiden erityispiirteet otetaan huomioon. Oleellisen eron maisemakuvaan tuo taaja-asutuksen ja haja-asutuksen rakennustavan erot. Kyrönjokivarsi on herkintä muutosvyöhykettä. Jokivarressa tulisi kiinnittää huomiota rakennustapaan ja ohjata uudisrakentamista niin, että nauhamaisessa kyläasutuksessa eri aikakauden rakennukset muodostavat

harmonista, yhteensopivaa kokonaisuutta. Kaava-alueen maisemarakenne, historia ja luontoarvot mahdollistavat rakentamisen laajentumisen moneen suuntaan.

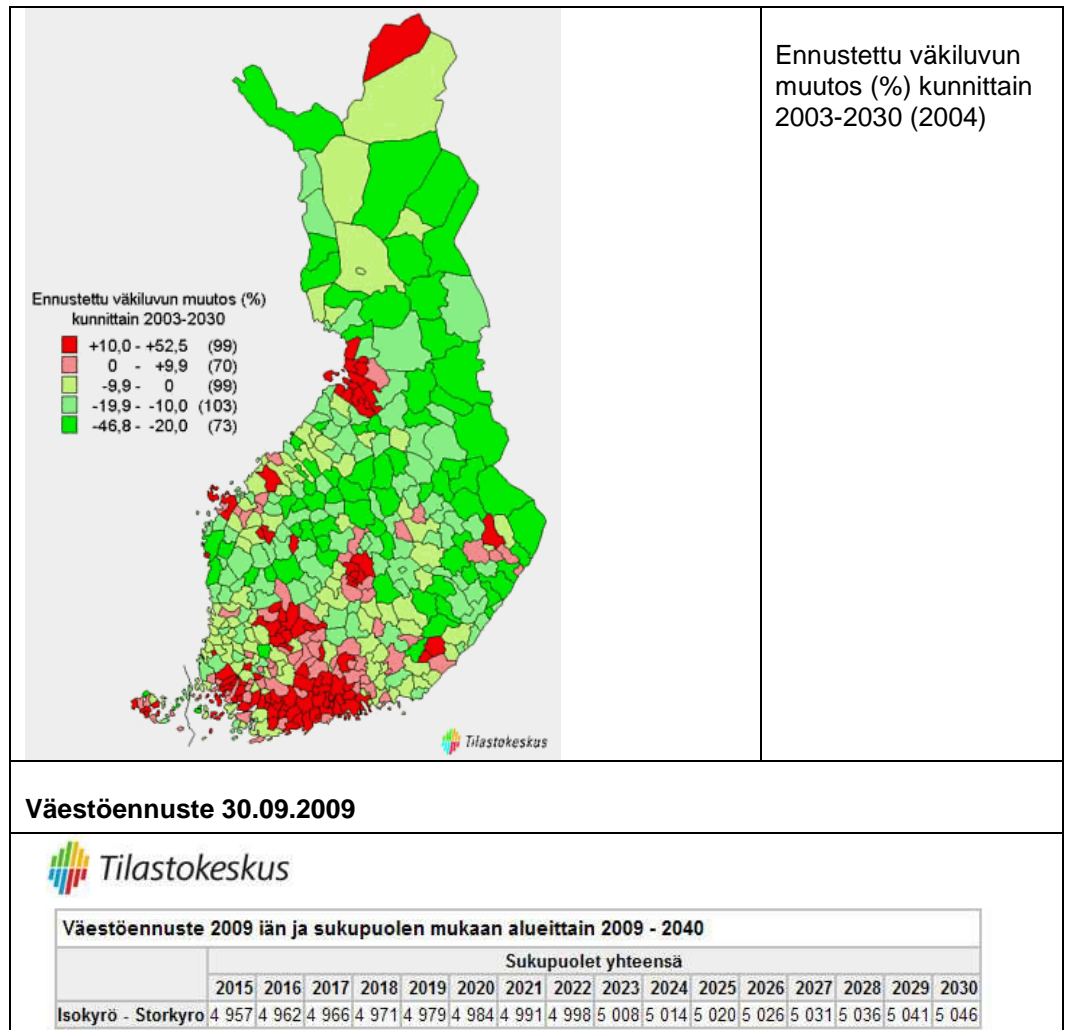
Rakentamistaloudellisesti parasta laajentumisaluetta olisivat selänteet (mm. Peipposen alue, Hykkyrinmäen ja Kotomäen selänteet), mutta joillekin nykyisistä asuin-, tuotanto- ja palvelualueista on luonteva laajenemissuunta ympäröivät, peltokäytössä oleva savialueet, mm. pellot rakennettujen alueiden välissä junaradan ja Kyrönjoen välissä. Jokivarsi on Isokyrön vanhaa asutusvyöhykettä, joten myös se on luontevaa rakentamisen laajenemisaluetta. Vaalittavia Tervajoen paikallisidentiteettiin ja historiaan oleellisesti liittyviä kohteita maisemassa ovat vanhan Isokyrön maantien varren maisema Kyrönjoen pohjoispuolella koko kaava-alueen leveydeltä, aseman seutu, laajimmat peltoaukeat Ritaalassa, Paljohaisissa ja Yryselässä, Kykkälän vanha keskusta Olkitien ja Kykkälänraitin risteyksessä, Myllykoski ja rakennettu ympäristö sen kohdalla molemmilla puolella jokea sekä maisemassa näkyvät, rakennushistoriallisessa selvityksessä luetellut tärkeät yksittäisrakennukset. Rakennettaessa jokivarren vanhan maantien varteen, Harvakyläntien varteen tai muille haja-asutusalueille, tulisi rakentamisessa pyrkiä noudattamaan vanhaa hajaasutusalueiden rakennustapaa. Ts. asuin-, tuotanto- ja talousrakennukset tulisi sijoittaa niin, että rakennusryhmien suhde tiehen säilyy intiiminä, ja asuinrakennuksen pääsisäänkäynti ei avaudu ohikulkevalle tielle päin. Rakennukset on suositeltavaa ryhmitellä siten, että ne rajaavat pihapiiriä, ja maantielle päin avautuu pihapiiriä rajaavan asuinrakennuksen tai talousrakennuksen oveton julkisivu. Taajamamaisilla asutusalueilla luontevaa rakennustapaa edustavat rakennukset, joiden pääsisäänkäynti avautuu pihatielle päin. Taajaman asuinalueiden tonteilla pihapiiri ympäröi rakennusta rajattuna tai rajaamattomana. Avonaisessa peltomaisemassa taajamamaiset asuinalueet on suositeltavaa rajata kasvillisuudella. Asuinalueiden väliin on suositeltavaa varata vihervyöhykkeitä, jotka jakavat alueita hahmotettaviksi kokonaisuuksiksi.

Valtatie 18:n varsi ja Kaupparaitin varsi ovat kaupunkikuvan kehittämiskohteita. Tervajoen taajamalle ehdotetaan haettavan perinteisen taajaman luonnetta, jossa keskusta hahmottuu pikemminkin pääkadun ja sivukatujen rajaamina kortteleina, kuin tienvarsipalveluiden nauhana. Rakentamistaloudellisesti epäedullisten olosuhteiden vuoksi rakentamisen ulkopuolelle suositellaan jätettäväksi turvepohjaiset alueet mukaan lukien soiset notkanteet.

3.6 Väestön kehitys ja ennusteet

Väestöennusteiden mukaan Isonkyrön kunnan väkimäärä tulee jonkin verran kasvamaan. (Väestöennuste 30.09.2009) Väestöennusteen mukaan Isonkyrön asukasluku on ennustettu olevan 2030 5046 asukasta.

Asukasluku on kuitenkin 2000 -2010 hitaasti vähentynyt. Asukasluku 2010 oli 4953. Taajama-alueet ovat kuitenkin edelleen kasvaneet. Tervajoella rakennetaan uusia asuinrakennuksia vuosittain 5 – 10 asuinrakennusta. Myös liikerakentaminen on viime vuosina ollut suhteellisen vilkasta.

3.7 Elinkeinot ja työpaikat

3.7.1 Työllisyys

Tervajoen alueella on huomattava määrä pieniä ja pk-yrityksiä. Yrityksiä koko Tervajoen alueella on noin 160. Osa alueen asukkaista työllistyy myös Tervajoen alueen ulkopuolella lähikuntien sekä Vaasan ja Seinäjoen yrityksissä ja palvelualueilla.

3.7.2 Toimialat

Alueen tärkein toimiala on autokauppa sekä siihen liittyvä muu kauppa ja palvelut. Autoliikkeet muodostavat yhden merkittävän kokonaisuuden koko maan mittakaavassa. Alueella toimii autoalan yrityksiä 22 kpl ja Tervajoen Vaasan alueella lisäksi 24, joista suurimpia ovat Isonkyrön kunnan alueella sijaitsevat Rinta-Joupin autoliikkeet sekä Arton auto, Kaupparaitin auto, Lauttamuksen autoliike, Kupen auto ja Åssä-auto.

Autoliikkeiden lisäksi alueella on jonkin verran muuta kaupallista toimintaa sekä palveluja tarjoavaa yritystoimintaa. Teollista toimintaa edustavat betoniasema, muovialan yritykset sekä metalli-alan yritykset. Maatalouteen liittyvä yritystoiminta on alueella vahvaa.

3.7.3 Paljon tilaa vaativan kaupan selvitykset

Pohjanmaan liiton vaihekaavaa laadittaessa on tehty laajat kaupalliset selvitykset.

Tätä selvitystä on täydennetty Tervajoen alueen kaupallisilla selvityksillä.

Ensimmäinen Pohjanmaan liiton selvitys oli ”Kaupallisten palvelujen sijoittuminen maakunnassa”, jonka laati Santasalo Ky 2010. Maankäyttö ja rakennuslain kauppaa koskevan lain (MRL 71 a§) muutoksen myötä on laadittu vielä kaksi lisäselvitystä 19.05.2011 ja 8.9.2011 (Santasalo KY).

Selvitysten yhteydessä määriteltiin Kyrönmaan ja koko Vaasan työssäkäyntialueen palveluverkon suunnittelun lähtökohtia ja kaupan kehittämis- ja sijoittumisperiaatteita. Kaupan palveluverkkoselvityksessä määriteltiin kehittämisperiaatteet myös tilaa vaativaa kauppaa koskien. Keskeiset palveluverkkoselvityksen kaupan sijainnin ohjausta koskevat suositukset on koottu maakuntakaavan selostukseen. Sen mukaisesti Vaasan seudun erikoiskauppa kehittyi Vaasan ydinkeskustassa, Kivihaassa ja aluekeskuksissa sekä Risössä että Liisanlehdossa ottaen huomioon alueiden saavutettavuuden joukko- ja kevyellä liikenteellä sekä liikenteen toimivuuden ja turvallisuuden. Tilaa vaativa erikoiskauppa kehittyi näiden alueiden lisäksi Tervajoen ja Vikbyn alueilla liikenteen toimivuus huomioon ottaen. Kyrönmaalla vähittäiskauppa painottuu Laihialle, joka on väestöltään suurin seudun kunnista. Tilaa vaativa erikoiskauppa keskittyy taas Tervajoelle, jossa erityisesti autokauppa keskittyy Isonkyrön puolelle. Tämä nostaa Isonkyrön kaupan myynnin yli 60%:iin seudun myynnistä. Autokauppa eroaa muusta vähittäiskaupasta korkean taloudellisen arvon johdosta.

Maakuntakaavan selostuksessa on esitetty myös alueen sukkulointivirrat.

Sukkulointivirrat sisältävät sekä työpaikka- että kaupallisten palvelujen synnyttämän sukkuloinnin. Työpaikat ovat Pohjanmaalla ja varsinkin Vaasan seudulla keskittyneet Vaasan kaupunkiin, jonka työpaikkaomavaraisuus on yli 130%. Ominaista Vaasan seudulle ovat suuret kansainväliset tuotantolaitokset sekä pienet alihankintayritykset, mikä synnyttää sukkulointia myös ympäristökuntiin. Sukkulointia muodostaa myös alueen kauppa.

Selvityksissä Kyrönmaan kaupallisten palvelujen laajentumistarpeeksi on arvioitu enimmillään 31 400 k-m². Paljon tilaa vaativan kaupan lisätarve sijoittuu pääasiassa Tervajoelle ja sen määräksi on arvioitu 22 800 k-m².

Kaupallisten palveluiden enimmäisliisätilantarve

Pohjanmaalla vuoteen 2030 mennessä

Nykyisten ostovoiman siirtymien pohjalta

Enimmäistarve k-m ²	Pietarsaaren seutu			Kyrönmaa		
	Keskusta- alueet	Muut alueet	Yhteensä	Keskusta- alueet	Muut alueet	Yhteensä
Päivittäistavarakauppa	6 300	2 700	9 000	1 900	800	2 700
Tilaa vaativa kauppa	3 800	15 400	19 200	900	3 800	4 700
Muu erikoiskauppa	19 400	4 900	24 300	3 800	1 000	4 800
Erikoiskauppa yhteensä	23 200	20 300	43 500	4 700	4 800	9 500
Vähittäiskauppa yhteensä	29 500	23 000	52 500	6 600	5 600	12 200
Autokauppa ja huoltamot	0	12 400	12 400	0	16 600	16 600
Ravintolat ja kahvilat	2 600	700	3 300	600	200	800
Muut kaupalliset palvelut	6 300	1 600	7 900	1 400	400	1 800
Liiketilarave yhteensä	38 400	37 700	76 100	8 600	22 800	31 400

Kaupallisten palvelujen enimmäisliisätarve vuoteen 2030 mennessä, Santasalo Ky (2011)

Vähittäiskauppa on kehittynyt Pohjanmaalla varsin voimakkaasti 2000-luvulla, samoin kuin koko maassa. Kauppa on kasvanut keskimääräistä nopeammin Vaasassa ja Kyrönmaalla. Väestönkasvu on ollut nopeinta Vaasan seudulla. Yksittäisissä kunnissa on kasvu ollut hyvinkin nopeaa. Korsnäsissä kaupan kasvuun vaikuttaa nettikaupan kasvu, samoin myös Kruunupyssä. Isossakyrössä kaupan nopea kasvu on autokaupan ansiota.

Vaasan seudulla erikoiskauppa, tavaratalot ja päivittäiskaupan suurmyymälät ovat ensisijaisesti keskittyneet Vaasaan. Suuria supermarketteja tai tavaratalokaupan yksiköitä on myös Laihian, Isonkyrön ja Vöyrin kuntakeskuksissa. Tervajoella päivittäistavarakaupan tarjonta muistuttaa luonteeltaan lähikauppapalveluja ja painottuu pääosin pieniin alle 400m²:n yksiköihin. Päivittäistavarakaupan markkinaosuudet myymälätyypeittäin kertovat myymäläverkon rakenteesta.

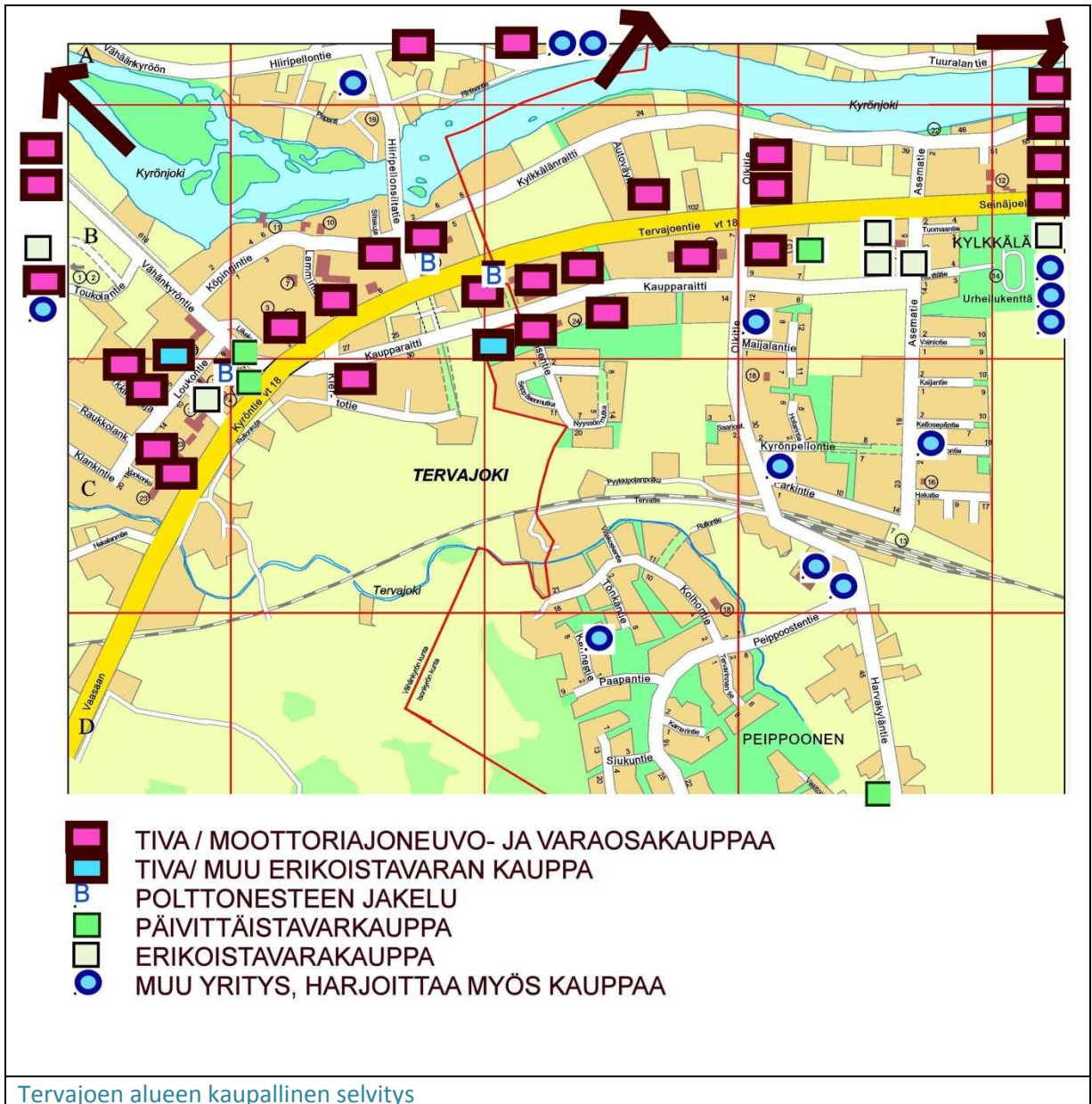
Tervajoen kaupallisessa selvityksessä on tarkasteltu Tervajoen yritystoimintaa sekä laajemmin autokauppaa ja autoalaan liittyviä yrityksiä myös laajemmin koko Isonkyrön kunnan alueella. Tervajoen historiallinen markkinapaikka on sijainnut Köpingissä Vähänkyrön puolella. Isossakyrössä kaupparakennuksien ja pankkien muodostama kyläkeskus on ollut aseman läheisyydessä Asematiellä. Tämä palvelujen keskus menetti vähitellen merkityksensä 70 ja 80 luvuilla. Rinta-Joupin autoliikkeen toiminnasta alkanut automyynti ja sen ympärille syntynyt autokauppa on viime vuosikymmeninä sijoittunut valtatie varteen. Valtatien suuntaisen Kaupparaitin rakentamisen jälkeen, autokauppaan liittyvä palvelutoiminta on laajentunut myös Kaupparaitin eteläpuolelle. Kaupparaitti liittyy yhteen kaupalliset palvelualueet saumattomasti kahden kunnan välillä.

Kaupparaitin kauppa on pääasiassa paljon tilaa vaativaa autokauppaa, joka muodostaa tyypillistä taajamien ulkopuolelle ja sisääntuloteiden varsille keskittyntä laajoja toiminta-alueita vaativaa kauppa. Autokaupan tilatarve sanelee rakennusten yksikerroksisen ja hallimaisen muodon ja sille on tyypillistä myös rakennuksia ympäröivät laajat asfaltoidut piha-alueet. Päivittäistavarakauppa on keskittynyt Vähänkyrön Köpingin alueelle.

Tervajoen alueen yritystoiminta on vilkasta ja monipuolista. Tervajoen alueella on yhteensä noin 160 yritystä. Vaikka autokauppa on siitä näkyvin osa, on autokauppojen kokonaisuus noin 10 – 15 % kaikkien yritysten määrästä. Autokauppa on kuitenkin myös synnyttänyt merkittävää siihen liittyvää kauppa- ja huoltotoimintaa. Sekä Tervajoen alueella että koko Isonkyrön alueella on runsaasti autokauppaan liittyvää yritystoimintaa kuten moottoriajoneuvojen ja koneiden huoltoa, korjaamo-, automaalaus, autopurkamo ja autofiksaus liiketoimintaa. Lisäksi on varaosien, renkaiden ja autolasien myyntiä. Edellä mainittu yritystoiminta myös sijoittuu autokaupan läheisyyteen. Autokauppa ja siihen liittyvä muu kaupallinen toiminta ovat tyypillistä paljon tilaa vaativaa kauppa. Myös maataloutta ja rakentamista palvelevat yritykset ova paljon tilaa vaativaa kauppa. Paljon tilaa vaativaa kauppa on Tervajoen alueelle yhteensä noin 17 000 k-m² ja muuta kauppa noin 4000 k-m². Tyypillinen piirre autokaupalle on se, että autokauppa on mahdollista aloittaa pelkällä sorakentällä ja vaatimattomin rakennuksin.

Muuhun kauppa kuuluvat päivittäistavarakaupat, joita alueelle on kolme. Päivittäistavarakaupat palvelevat lähialueita. Erikoistavaran kauppa on hyvin moni-ilmeistä niin sijainniltaan, kauppatavaltaan kuin myyntiartikkeleiden osalta. Alueella on

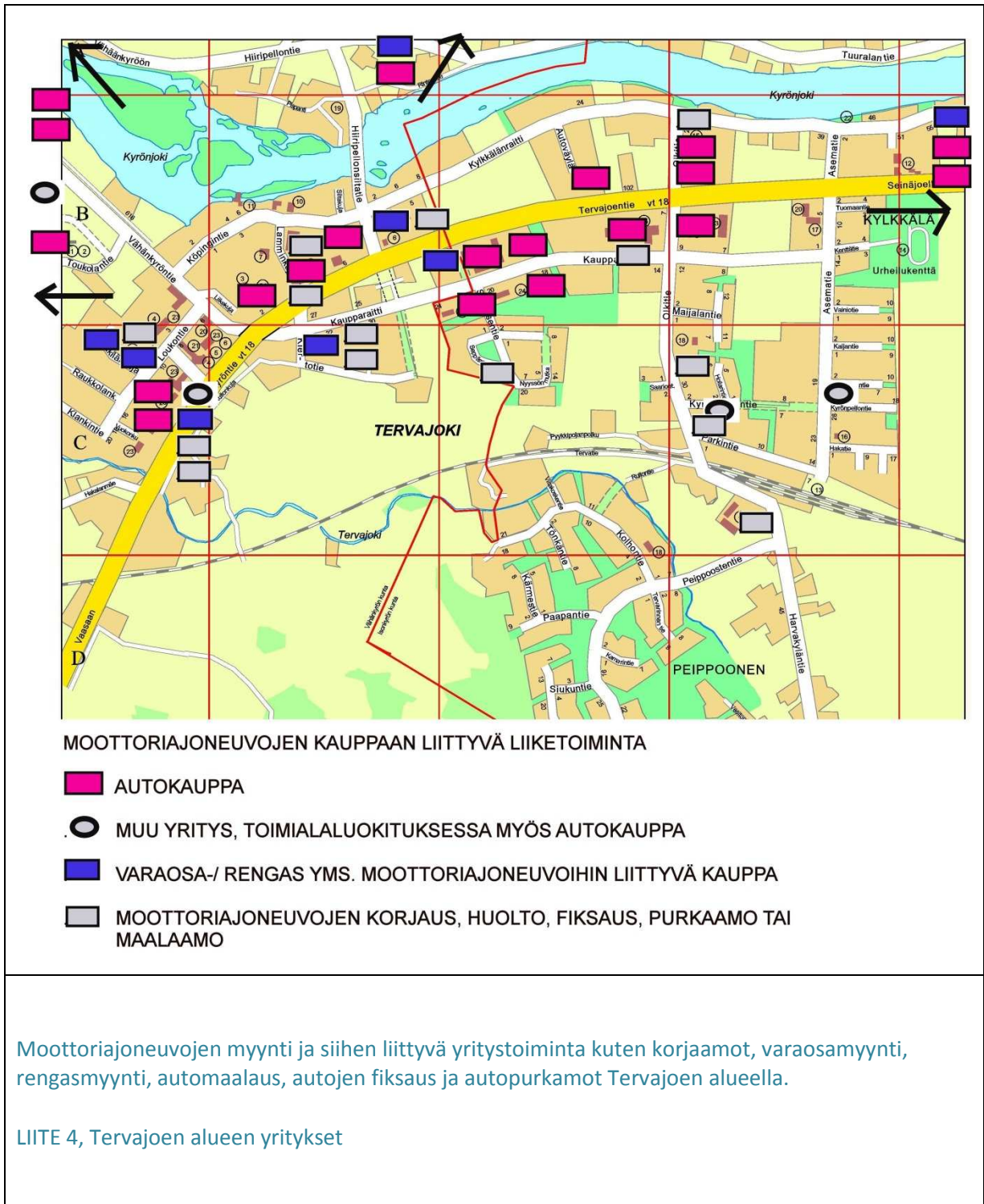
teollista ja design tuotantoa ja siihen liittyvää kauppaa. Teollista tuotantoa ja siihen liittyvää kauppaa edustavat muovi-, puu- ja koneteollisuus. Alueella on maahantuojia ja siihen liittyvää kauppaa kuten kodin tekstiilit, urheiluaseet ja huviteltat sekä niihin liittyvät rakenteet. Alueella on myös jonkin verran perinteistä erikoistavaran kauppaa kuten optikkoliike, kodinkoneliike, sähköliike, apteekki ja taideliike. Perinteisen erikoistavaran kaupan liiketilat ovat Tervajoen alueella suhteellisen pieniä ja palvelevat lähialueita. Maahantuontiin ja tuotantoon liittyvä erikoistavaran kauppaa on osittain siirtynyt myös verkkokauppaan.

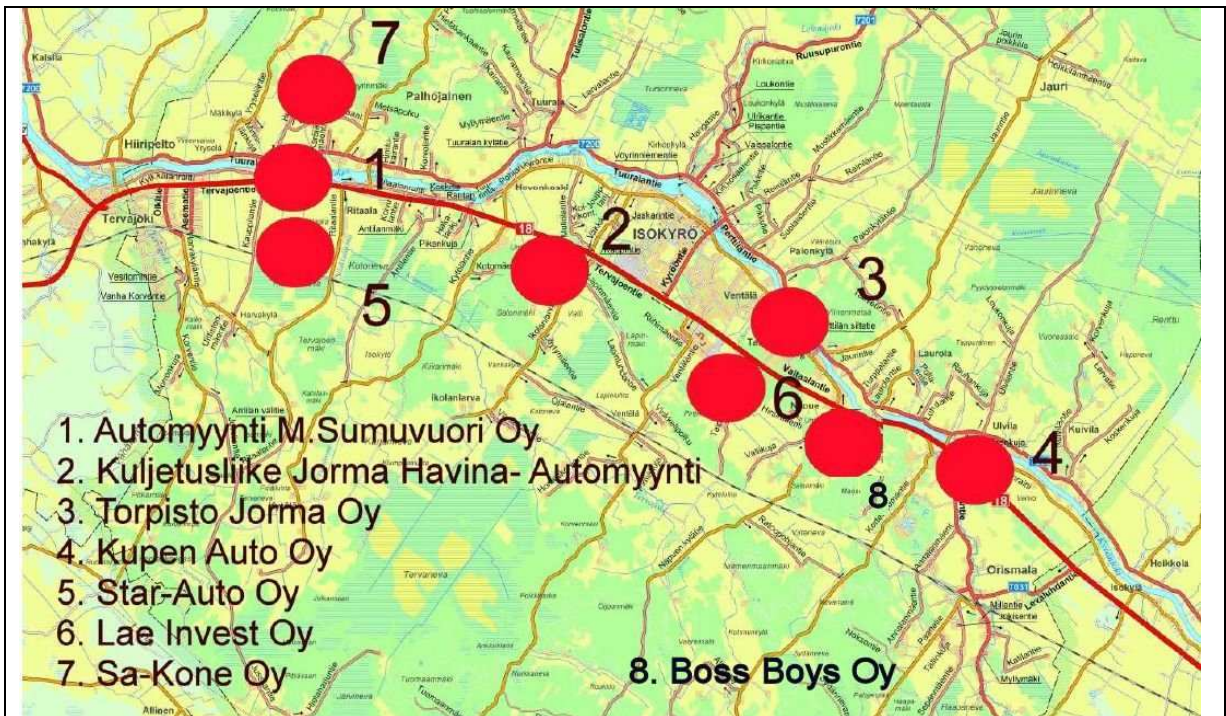

Kaupallinen palvelu / Yrityksen toiminnan luonne	Nykyinen liiketila n. k-m2			
		Paljon tilaa vaativa kauppa	Erikoiskauppa	Päivittäistavara-kauppa

Rinta-Joupin Autoliike Oy 1.	3600	x		
Rinta-Joupin Autoliike Oy 2.	1400	x		
Arton Auto Oy	2500	x		
Kaupparaitin auto Oy	100	x		
T Lauttamus Oy	450	x		
Tervajoen Ässä Auto	420	x		
Värimarket	300	x		
Varaosa Vuorio Ky	400			
Automyynti Veljekset Rintamäki Oy	250	x		
Mika Minni Oy	50	x		
Star Market	1200			x
Sähköliike, optikko, kodinkoneliike	500		x	
Vaasa:				
R-Kioski	150			x
Sale, Tervajoki	650			x
Apteekki	100		x	
Agri-Market, Kyrönmaa	2150	x		
Kyrön Rengas Oy	300	x		
Rinta-Jouppi, 3	2000	x		
Kesmotors Vaasa	400	x		
Automyynti Jape Trading	100	x		
Automyynti E.Erkkilä	100	x		
Rengasmesta Oy	1000	x		
Muut erikoistavaran kaupat Tervajoen alueella	1000	x		
Muut autoalan kaupat Tervajoen	2000	x		

alueella			
----------	--	--	--

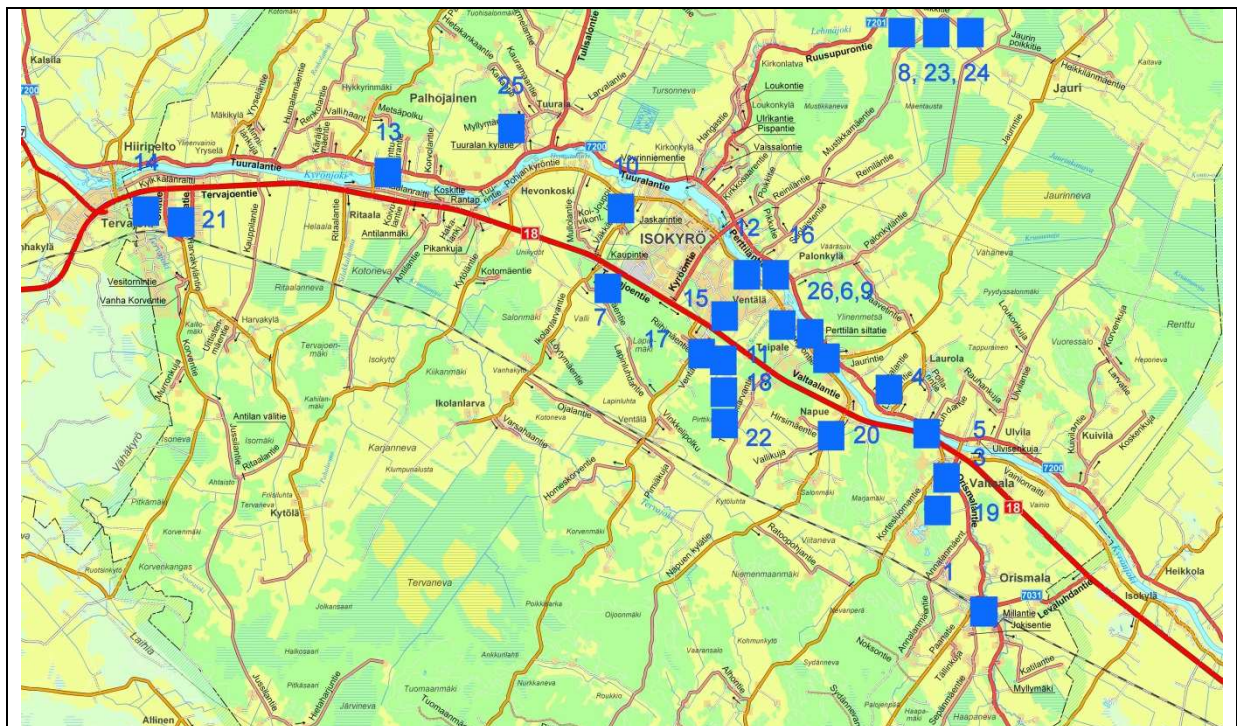

Kartta koko kunnan alueesta, mihin on merkitty Tervajoen asema-alueen ulkopuolella sijaitsevat autokaupat.

- pienet yksiköt, myytäviä autoja muutama, 3 ja 7
- keskikokoiset yksiköt, myytäviä autoja kymmeniä, ei rakennettua autojen myyntitilaa 2 ja 6
- suuryksiköt, liiketilan koko yli 2000 k-m², 1, 4 ja 5

Liite 3, Isonkyrön merkittävimmät autoliikkeet

Kartta kunnan alueesta, mihin on merkitty moottoriajoneuvojen myyntiin liittyvä toiminta kuten korjaamot, varaosamyynti, rengasmyynti, automaalaus, autojen fiksaus ja autopurkamot Tervajoen asema-alueen ulkopuolella. Liite 5, Yritysluettelo

3.8 Ympäristön tila ja häiriötekijät

3.8.1 Vesistöjen veden laatu

Happaman veden kuormitus Kyrönjoen valuma-alueen happamilta sulfaattimailta ylittää joen luontaisen kyvyn neutraloida sitä (joen puskurointikyky). Happamilta sulfaattimailta, Ilmajoen alapuolelta, saapuva jatkuva hapan kuormitus näkyy selvästi alajuoksulta mitatuissa alimmissa pH-arvoissa (minimi pH-kuva). Hapan kuormitus koettelee ajoittain erityisesti Vähästäkyröstä alaspäin. Tämä johtuu sivujokien, Orismalanjoen ja Lehmäjoen, tuomasta suuresta happaman veden kuormituksesta. Happamuuden vaikutuksen näkyvät myös kaukana Kyrönjoen suiston ulkopuolella. Tavallisimmin alimmat pH-arvot mitataan keväisin (huhti-toukokuussa) ja syksyisin (syys-lokakuussa).

Kun veden pH-arvo putoaa viiteen tai jopa alle, tapahtuu vedenlaadussa suuria muutoksia. Nämä muutokset vaikuttavat sekä kasvillisuuteen että eläimistöön, mikä selkeimmin on havaittavissa mm. liunneen alumiinin aiheuttamista kalakuolemista joen alajuoksulla. 1990-luvulla on yritetty kehittää menetelmiä happaman kuormituksen pienentämiseksi (Nordkalk) viljellyiltä alunamailta.

Kiintoaineen pitoisuudet vaihtelevat 20 µg/l molemmin puolin, korkeimman pitoisuuden ajoittuessa huhtikuuhun kevättulvien aikaan. Pitoisuudet ovat hieman korkeampia joen latvoilla, mikä on seurausta ilmeisestikin voimakkaammasta eroosiosta yläjuoksulla. Huuhtoutuva aines kulkeutuu virran mukana ja muodostaa suvantoalueille suuria savisärkkiä sekä aiheuttaa koskien kivikoiden limoittumista.

Korkeat väriarvot ilmaisevat Kyrönjoelle tyypillistä veden ruskeaa väriä. Tumma vesi on seurausta valuma-alueen ojitetuilta suo- ja metsämailta huuhtoutuvasta humuksesta ja raudasta. Väriarvojen (mgPt/l) vaihtelu on suurta. Tämä ilmenee aseman 5 heinäkuun arvoista v.1990-99, jolloin se on vaihdellut 170 ja 400 välillä.

Suuret vedenlaadunvaihtelut Kyrönjoessa ovat seurausta siitä, että valuma-alueita ja itse jokea on muokattu mahdollisimman tehokasta ja intensiivistä maa- ja metsätaloutta silmälläpitäen. Suuri osa peltomaasta sijaitsee kuivatetuilla alunamailla ja niiltä tuleva hapan kuormitus on aivan liian suurta suhteessa joen puskurointikykyyn. Tämä johtaa happamuusongelmiin joessa, mikä puolestaan rajoittaa joessa esiintyvien kasvi- ja eläinlajien lukumääriä.

Jokea ympäröivä laakea maisema on tulvaherkkää. Tulvariskien pienentämiseksi osia joesta on kanavoitu ja ruopattu, jotta virtaus olisi mahdollisimman nopeaa. Nopea virtaus on puolestaan heikentänyt joen luontaista vedenpuhdistuskykyä veden viipymäaikaisten lyhentyessä.

3.8.2 Ilman laatu

3.8.3 Melu

Valtioneuvosto on meluntorjuntalain (382/87) 9 §:n nojalla päättänyt melutason ohjearvoista seuraavaa:

Ohjearvot ulkona

Asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on

melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Ohjearvot sisällä

Asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa on ohjeena, että ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuva melutaso sisällä alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvon (klo 7-22) 35 dB ja yöohjearvon (klo 22-7) 30 dB.

Opetus- ja kokoontumistiloissa sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa 35 dB

sekä liike- ja toimistohuoneissa päiväohjearvoa 45 dB.

Päätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä. Päätös ei koske ampuma- ja moottoriurheiluratojen aiheuttamaa melua. Päätöstä ei myöskään sovelleta teollisuus-, katu- ja liikenne-alueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla.

Melualueet on yleiskaavasuunnittelussa otettava huomioon siten, että vilkkaiden liikenneväylien välittömään läheisyyteen ei osoiteta toimintoja, joille on melusta haittaa. Samoin tulee tietää luonnonsuojelu ja virkistysalueiden sekä muiden hiljaisiksi tarkoitettujen alueiden melutilanne.

Melun lähteitä Tervajoen osayleiskaava-alueella ovat tie- ja raideliikenne.

Liikennemelualueet on määritelty arvioidun tavoitevuoden 2030 liikennemäärien mukaisesti. Melualueen määrittelyssä huomioidaan liikennemäärien lisäksi raskaiden ajoneuvojen osuus, ajonopeus ja tien pinnoite.

Melualueet ilmoitetaan metreissä tien keskiviivasta mitattuna etäisyytenä, jolla 55 desibelin melutaso ylittyy.

Liikennemelun leviämiseen vaikuttavat kasvillisuus, maaperän laatu ja rakennusten sijainti. Liikennemelua on mahdollista torjua myös meluaidoilla. Tervajoen keskustaajamassa on Tiehallinnon rakennuttama meluaita tiehen rajautuvan omakotiasutuksen kohdalla. Meluaita rakennettiin Valtatien parannustöiden yhteydessä.

ELY:n määritelmän mukaan melualueet ovat seuraavat:

Valtatiellä, jossa nopeusrajoitus on 80 km tunnissa melualue on

Valtatiellä, jossa nopeusrajoitus on 100 km tunnissa melualue on

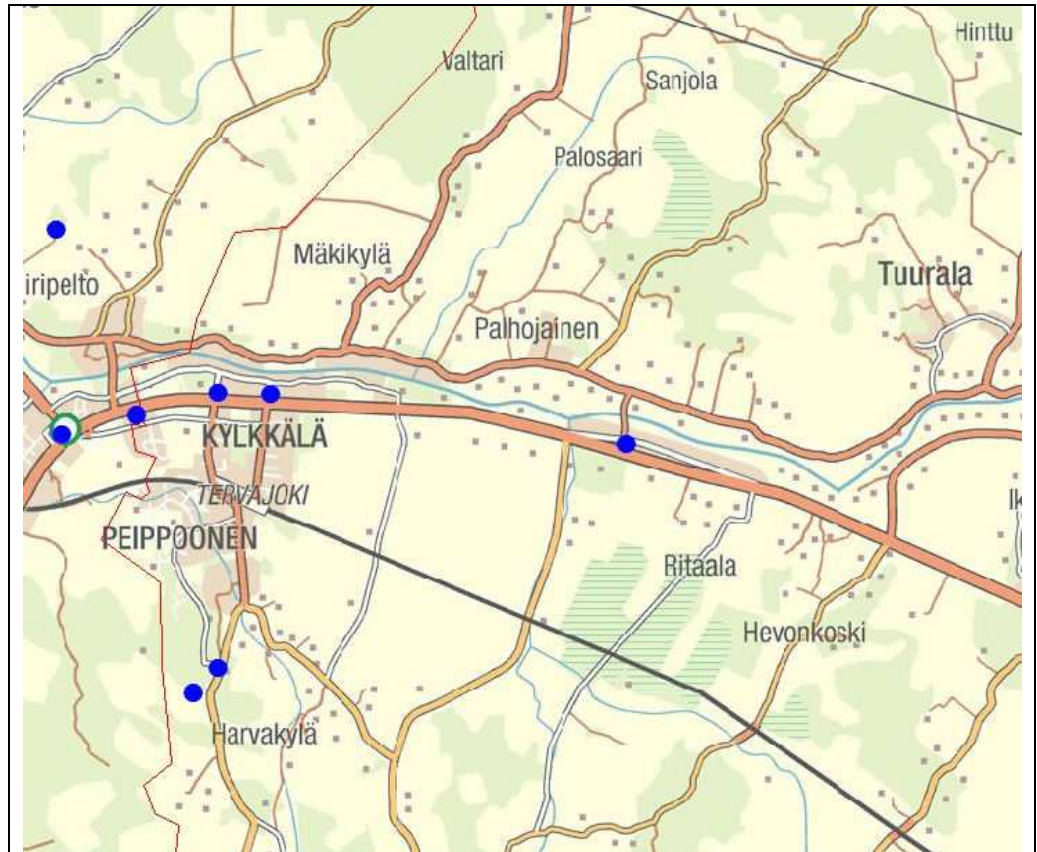
Muut maantiet:

Raideliikenteen ei katsota aiheuttavan ennustettavilla liikennemäärillä häiritsevää melua.

3.8.4 Pilaantuneet maat

Suomen ympäristökeskus pitää yllä rekisteriä pilaantuneista maa-alueista. Oheisella kartalla on rekisterin mukaiset pilaantuneiden maa-alueiden kohteet Tervajoen kaava-alueella.

Kolme kohteista on entisiä polttonesteiden jakeluasemia. Yksi kohteista on vanha kaatopaikka ja yksi kohteista on pururata, jonka pinnoitteena käytettiin selluvillaa. Kohde on puhdistettu.

3.9.Liikenne ja yhdyskuntatekniikka

3.9.1 Liikenneverkko

Tervajoen osayleiskaava-alueen läpi kulkee kaksi valtakunnallisesti merkittävää liikenneväylää. Vaasa-Seinäjoki rautatie ja rautatien liikennepaikka on ollut Tervajoen kehitykselle historiallisesti merkittävä. Raideliikenteen sähköistäminen ja joukkoliikenteen osuuden kasvaminen voivat myös tulevaisuudessa olla merkittävä tekijä Tervajoen kehitykselle. Toinen Tervajoen osayleiskaava-alueen pääväylistä on valtatie 18.

Maantieverkko koostuu valtion omistamista maanteistä, kuntien ylläpitämistä kaduista sekä yksityisten ylläpitämistä yksityisteistä. Valtion omistamat maantiet muodostavat tieverkon rungon. Maantieverkon ylläpidosta vastaa liikenne- ja viestintäministeriön alainen Liikennevirasto. Valtatie 18:sta erkanee seututie 717, joka kulkee Vähänkyrön kautta Vaasaan. Muita valtion maanteitä ovat alueella yhdystiet. Yhdysteiden opasteiden numerot ovat neljä- tai viisinumeroisia.

Kuntien omistamat ja ylläpitämät kadut ja kaavatiet täydentävät maantieverkkoa asemakaava-alueella. Asemakaavatiet jakautuvat kokoojakaduiksi ja tonttikaduiksi. Kokoojakaduilla pyritään tarvittavien liittymien määrää pitämään mahdollisimman vähäisenä.

Valtion ja kuntien tieverkon lisäksi alueella on yksityisteitä, joitten rakentamisesta ja hoidosta vastaavat yksityisteiden hoitokunnat.

LIITE 17, Tieverkko

3.9.2 Teknisen huollon verkostot

Vesi- ja viemäriverkko

Vesi- ja viemäriverkko on Tervajoen asemakaava-alueen lisäksi Myllykosken asemakaava-alueella, johon kuuluu myös Palhojaisten asuntoalue ja lähistön jokivarren asutus sekä Kylkkälä ja Ritaala. Suunniteltuja viemäriverkon laajentumisalueita ovat Tuurala, Yryselä ja Harvakylä. Koko kaava-alueen asutus on kunnan vesijohtoverkon piirissä

LIITE 9, Isonkyrön kunnan viemärlaitoksen toiminta-alueet

Sähköverkko

Tervajoen osayleiskaava-alueen sähkön siirrosta vastaa Hiirikosken energia. Alueella ei ole valtakunnanverkon linjoja. Koko kaava-alueen asutus on sähköverkon piirissä..

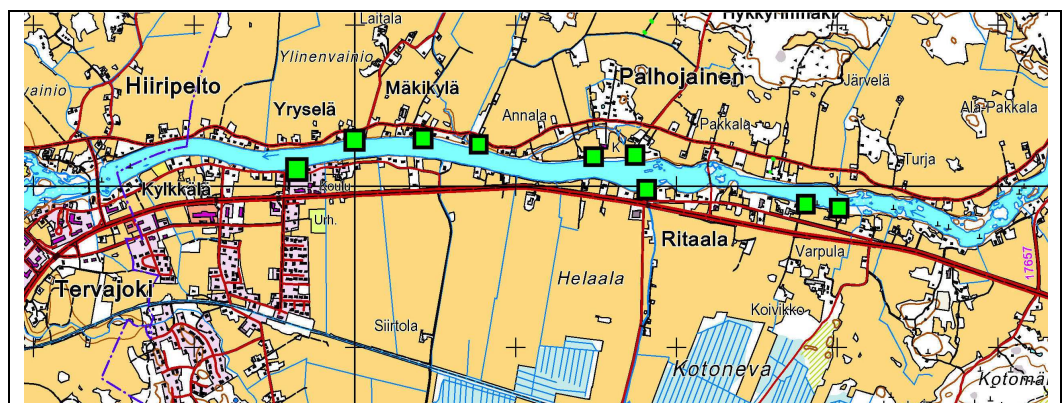
Tietoliikenne- ja puhelinverkko

Puhelinverkosta ja tietoliikenneverkosta vastaa Anvia OYJ.

3.10 Maanomistusolosuhteet

Alue on pääasiassa yksityisen omistuksessa. Valtion omistuksessa ovat tiealueiden lisäksi rautatie- ja ratapiha-alueet.

Alueella on toteutettu isojako täydentävä uusjako 1900-luvun alkupuolella. Tällöin varattiin pitkin jokivartta tilojen yhteisalueita karjan juottopaikoiksi, pyykinpesupaikoiksi ja venevalkamiksi. Rantaviivan pituus on kullakin yhteisalueella noin 20 metriä. Yhteisalueille on joko tieyhteys tai rasitetie

Kyröjoen varren yhteisalueet

Isonkyrön kunta on aktiivisesti hankkinut maa-alueita, joilla on mahdollistettu tonttitarjonta niin asuntorakentamiselle kuin liike- ja teollisuutta palvelevalle rakentamiselle. Isonkyrön kunnan maanomistus on liitteessä.

LIITE 18, Kunnan maanomistus

3.11 Pohjakartta

Kaavan pohjakarttana on käytetty Maanmittauslaitoksen numeerista rajatietoaineistoa sekä rasteroitua maastokarttaa.

4. TAVOITTEET

4.1 Yleistavoitteita

Kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ovat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joita on käsitelty luvussa 3.1. Maakuntakaavoituksessa on asetetut alueelliset tavoitteet, jotka ovat erityisen merkittäviä Tervajoen osayleiskaavaa laadittaessa.

Maakuntakaavan ensimmäisen vaihekaavan mukaan alueelle on mahdollista sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, jossa on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa eli moottoriajoneuvojen kauppaa, huonekalukauppaa, rauta- ja rakennustarvikekauppaa, maatalous- ja puutarha-alan kauppaa sekä kodinkonekauppaa.

Yksikön tai keskittymän kokonaiskerrosala saa olla enimmillään 50 000 km². Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kaupallisen toiminnan ja liikennejärjestelyjen yhteensovittamiseen, taajamakuvaan ja luontodirektiivin liitteessä IV a mainittujen lajien esiintymisen turvaamiseen.

Tervajoki on olemassa oleva kauppapaikka Isonkyrön ja Vähänkyrön rajalla. Alueella on n. 20 000 k-m² paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa, josta suurin osa on autokauppaa. Vaihemaakuntakaava luo edellytyksiä Tervajoen kehittymiselle, ja sille että Tervajoki myös tulevaisuudessa on kansallisesti merkittävä autokaupan kauppapaikka. Maakuntakaavassa Tervajoella on myös merkintä *keskustatoimintojen alakeskus (ca)*. Tämä merkintä säilyy. Paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan kauppapaikan kasvaessa ja kehittyessä Tervajoella on erityisen tärkeää ottaa huomioon, että alue myös muodostaa keskustatoimintojen alueen. Varsinkin liikennejärjestelyihin ja taajamakuvaan on kiinnitettävä huomiota.

Lisäksi kunnan asettamia tavoitteita on:

1. Luoda edellytykset voimakkaan autokaupan keskuksen kehittämiseksi
2. Luoda edellytykset elinkeinoelämän monipuoliselle kehittämiseksi
3. Tervajoen taajaman ulkopuolisten kyläalueiden ja liikenneyhteyksien kehittäminen.
4. Maatalouden sekä sen liitännäiselinkeinojen kehityksen turvaaminen
5. Raideliikenteen kehittämisestä ja sähköistamisestä aiheutuvien tarpeiden ja muutosten huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa
6. Luoda edellytykset viihtyisien asuntoalueiden muodostumiseen
7. Luoda edellytykset kulttuuri-, rakennetun- ja luonnonympäristön säilymiselle
8. Luoda edellytykset Tervajoen taajaman tarkoituksenmukaiselle rakentumiselle yli kuntarajan

5. RAKENNEMALLIT JA NIIDEN VERTAILUT

5.1 Yleistä

Tervajoen alueen ohjeellinen osayleiskaava toimii aluevarauksiensa osalta pääpiirteissään tämän osayleiskaavatyön pohjana.

5.2 Tieverkkovaihtoehdot

Odotettavissa oleva asuntoalueiden ja liikerakentamisen kasvu on maltillista ja luonteeltaan nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentävää. Erillisiä yleiskaavan rakennemalleja ei ole ollut tarpeen alueella tutkia ja siksi osayleiskaavatyö aloitettiin Tervajoen tieverkkosuunnitelmalla yhteistyönä Isonkyrön ja Vähänkyrön kuntien ja Tiehallinnon kanssa. Tieverkkosuunnitelmavaihtoehtoja laadittiin viisi eri vaihtoehtoa. Tieverkkosuunnitelmat eroavat toisistaan raideliikenteen eritason sijoittamisen ja valtatie risteysjärjestelyjen osalta. Taajaman tarkoituksenmukaisessa rakentumisessa yli kuntarajan ei liikenneverkon osalla ole eri vaihtoehtoissa suuria eroavaisuuksia. Nykyisiä yhdistäviä väyliä Kaupparaittia ja Kylkkälänraittia on mahdollista täydentää radan pohjoispuolelle sijoitetulla kokoojatiellä sekä Peippoosen alueelle tulevia asuntoalueita yhdistävällä kokoojatiellä

Tervajoen tieverkkoon tehtiin huomattavat parannukset 2005 – 2006. Risteysalueiden kanavoiminen, koululaisliikennettä ja muuta kevyttä liikennettä palveleva toinen valtatie alitus ja Vähänkyrön puolella tehdyt järjestelyt vaikuttivat myönteisesti liikennöitävyyteen ja liikenneturvallisuuteen. Kaikkia tarpeellisia toimenpiteitä ei Tervajoen alueella kuitenkaan perusparannuksen yhteydessä tehty. Kun uusien asuntojen keskittymä sijaitsee Peippoosen alueella raideliikenteen eteläpuolella, on suurimmaksi ongelmaksi liikenteessä koettu raideliikenteen risteäminen kasvavan kevyen- ja autoliikenteen kanssa. Myös maakuntakaava ja ensimmäisen vaihekaavan ehdotus korostavat Tervajoen kaupallisen toiminnan ja liikennejärjestelyjen yhteensovittamista.

Verkkovaihtoehdot ja niiden keskeiset ratkaisut on esitetty taustaselvityksessä no: 7. Tervajoen Tieverkkosuunnitelma, Tiehallinto, Isonkyrön kunta, Vähänkyrön kunta, OY Talentek AB, 2009. Yleisötilaisuuksissa saadun palautteen perusteella jatkosuunnitelmien pohjaksi valittiin vaihtoehdot 2 ja 4 sekä vaihtoehtojen 1 ja 3 yhdistelmä. Näitten tieverkkovaihtoehtojen perusteella laadittiin osayleis kaava-luonnoksen vaihtoehtoiset suunnitelmat, joissa on tutkittu muun maankäytön yhteensovittaminen eri verkkovaihtoehtoihin nähden. LIITE 8, Tervajoen tieverkkosuunnitelmat

Tieverkkosuunnittelua on jatkettu vuoden 2012 aikana. Suunnitteluun pohjana on ollut Vähänkyrön kunnan ja Tiehallinnon Vaasan tiepiirin kanssa yhteistyössä laadittu tieverkkosuunnitelma 2009. Vuoden 2012 tieverkkosuunnitelmissa on tarkennettu Isonkyrön puolella sijaitsevien risteysten sijaintia, risteysjärjestelyjä ja liittymistä taajaman tieverkkoon. Tarkennettu suunnittelu oli tarpeen, koska Tervajoen tieverkkosuunnitelman 2009 pohjautuva osayleiskaavan luonnoksesta esitettiin huomattava määrä eriäviä mielipiteitä. Mielipiteiden esittäjinä ovat olleet alueen asukkaat, maanomistajat ja yrittäjät. Liite 26, Tervajoen liikenneverkon tarkastelu 2012.

6. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

6.1 Kaavaratkaisun perusteet

Osayleiskaavassa on esitetty tavoitellun kehityksen periaatteet sekä osoitettu tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Osayleiskaavan tarkoituksena on alueen maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja toimintojen yhteensovittaminen sekä rakentamisen ohjaaminen.

Yleiskaava sisältää yleiskaavakartan aluevarauksineen, kaavamääräykset sekä selostuksen. Yleiskaava perustuu alueelle laadittuihin selvityksiin, jotka on nimetty selostuksen kohdassa 1.4 Luettelo **taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista**.

Kaavan yleisperiaatteet

Tervajoen alueella on odotettavissa liikerakentamisen kasvua autokaupan maakunnallisen keskuksen toimiessa alueen kehityksen vetovoimaisena tekijänä. Osayleiskaavassa on varauduttu aluevarauksilla ja liikenneverkon kehittämisen

mahdollisuuksien turvaamisella liikerakentamisen mahdollistavaan kasvuun maakuntakaavan ja vaihekaava 1 periaatteiden mukaisesti.

Asuntorakentaminen alueella on luonteeltaan lähinnä täydennysrakentamista. Voimakkaamman rakentamisen asuntoalueet sijoittuvat Peipposen alueelle sekä pienempinä alueina Kyrönjoen varsille asemakaavoitettavina alueina. Muualla kaava-alueella asuntorakentaminen tulisi kaavan mukaan olemaan haja-asutusluonteista, mikä säilyttäisi maaseudun kylille ominaiset piirteet.

Osayleiskaava turvaa aluevarauksin alueelle tyypillisen pien- ja keskisuuren yritystoiminnan sekä maatalouden harjoittamisen. Lisäksi osayleiskaava turvaa määräyksen alueen maisemallisten, rakennushistoriallisten ja luonnon arvojen säilymisen.

6.2 Mielipiteet ja niiden huomioinnointaminen

	Kannanotto tieverkkovaihtoehtoihin	yhdistetty 1 ja 3	vaihtoehto 2	vaihtoehto 4	Kannattaa Kylkkälänraitin parantamista vastaamaan liikenteen tarpeita	Vastustaa Asematien-risteyksen katkaisua	ei mielipidettä tieverkkovaihtoehtoista
1	Samu Rönberg						x
2	Marko Korpi						Olkietien liikenne
3	Raija ja Jouko Aitola	x	x	x	x		
4	Hannu Sorvari						x
5	Kalevi Pakka ja Mauri Puska	(x) liiketoiminnalle korvaus	(x) liiketoiminnalle korvaus				
6	Esko Kaksonen						x
7	Anneli ja Juhani Rinta	x			x	x	
8	Ollilat ja livarit						x
9	Terhi Reini ym. 11 allekirjoitusta						vastust. kev.liikenteen väylän sij. Harvakyläntien itäpuolelle
10	Kyrönmaan Palvelukoti ym.					x	
11	Aila ja Markus Lammi	x	kyllä	ehdoton ei			
12	Markku ja Anne Ollila						x
13	Teijo ja Maria livari	(x)	(x)	(x)	x	x	
14	Ylinen ym.			kyllä		x	
15	Pentti ja Liisa Mäenpää						x

16	Matti Keko						x
17	Tero Törmä				x		
18.	Olli Lilius Harri kaunismäki						x
	Lausunnot 2012						
	Vähänkyrön kunta			kyllä			
	Liikennevirasto		kyllä	kyllä			
	Yrittäjät / risteysalueet	ei	ei	ei			
	/ radan alitus, kevyt liikenne	kyllä					
	Mielipiteet 2011						
1	Matti Aitola / maatalousyhtymä Aitola						
2	Rinta-Jouppi/ Aki Puska						
3	Kylkkälän koulun vanhempainyhdistys						
4	Heli Katajamäki						
5	Esko Kaksonen						
6	Aitolat, Sumuvuoret						
7	Kalevi Pakka						
8	Antti Niemi-Korpi						
9	Iivari Teijo						
10	Markus Lammi						
11	Juhani Rinta						

Huomautukset 2012

Huomautuksen tekijä	Huomautus	Vastine
Rönberg samu	Kysymys kohteen 8, Alkula, asuinrakennuksen suojelusta. Haettu purkulupaa rakennukselle	- Annettu lausunto, jossa puolletaan purkamista. Perusteena asuinrakennuksen sijainti raideliikenteen melu ja värinäalueella ja rakennuksen huono kunto. Lisäksi perheen omistuksessa on toinen suojeltavaksi esitetty rakennus entinen pyykkipoikatehdas. - Ympäristölautakunta on myöntänyt purkuluvan - Toimitettu tieto ELY:n - Keskusteltu ELY:n rak.suojelukysymysten vastaavan kanssa, Tapani Lehtoluoto - Ely ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin
Korpi Marko	Haluasi, ettei läpikulkuliikennettä ohjattaisiin Olkitien kautta. Esittää tielle vähintään hidasteita.	- Olkitie säilyy pääliikenneväylänä. Osayleiskaava sisältää myös vaihtoehdoisen tielinjauksen, jossa pääväylä sijoitettaisiin nykyiselle rakentamattomalle peltoalueelle. Ko. tieyhteys jatkuisi suoraan rautatien

		alitukselta valtatie alitukselle.
Raija ja Jouko Aitola	<ul style="list-style-type: none"> - Kritisoivat liiketoiminta-alueen laajentamista ja liikenneväylien ylivoimista tuotannossa oleville maatalousmaille sekä omistamiensa kiinteistöjen läheisyyteen. - Kaavaluonnoksen aluevaraukset perustuvat jatkuvan kasvun virheelliseen käsitykseen. - Liikenneturvallisuuksia parantaisivat kevyenliikenteen väylät Asematien ja Kylkkälänraitin varrelle, Olkitien ja Kauppatien risteuksen parantaminen, valtatie nopeuden laskeminen 60 km/h ja kiertoliittymien rakentaminen neliahaaraliittymien tilalle. - Pitävät riittävinä Vähäkyrön eritasoristeystä ja Vähäkyrön kaavassa esitettyä rautatien alistusta tulevaisuudenkin liikennetarpeille - Ehdottaa kiertoliittymää Rinta-Joupin länsipuolelle ja Olkitietä Kaupparaitille T-risteyksenä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aitolan omistuksessa olevat maatalousmaat, joita ei ole asemakaavassa määritelty liikekorteille on osayleiskaavaehdotuksessa varattu maatalousalueiksi merkinnällä MT-1, joka sallii haja-asutusluonteisen rakentamisen. - 2012 liikenneverkon tarkastelussa on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan maanomistajien, asukkaiden ja yrittäjien kannanotot. Koska kannanotot ovat eri huomautuksissa ristiriitaisia, ei kaikkien kannanottoja ole voinut huomioida. Liikenneverkon tarkastelussa on lähtökohtana ollut aikaisemmat suunnitelmat, liikenteen sujuvuus sekä liikenneturvallisuus. Liikenneverkkotarkastelusta on vastannut liikenneasiantuntija DI Tenho Saarnikko Sito Oy:ltä. - Liikenneverkon tarkastelussa ei voida ottaa lähtökohdaksi valtatie nopeutena 60 km/h, koska Tiehallinto on määritellyt alueen läpi kulkevan valtatie nopeudeksi 80 km/h.
Hannu Sorvari	Esittää rakennusoikeuden lisäämistä omistamalleen tilalle 4:46	<ul style="list-style-type: none"> - Tila rajoittuu jokirantaan ja entisen Palhojaisen koulun rakennuspaikkaan, joka on osayleiskaavassa merkitty matkailupalvelujen alueeksi. Lisäksi Kyrönjokea myötäilevän tien ja joen välinen vyöhyke on niin syvä, että alueella on mahdollista rakentaa useampi rakennus eri etäisyydelle jokirannasta. Alue on tarkoituksenmukaista asemakaavoittaa. Osayleiskaavaan alue on merkitty AP asuinpienalojen alueena
Kalevi Pakka ja Mauri Puska	<ul style="list-style-type: none"> - Omistamiensa asema-alueelle sijoittuvien liiketoimintojen edellytyksenä on rakennuksia kiertävät piha-alueet - Ovat valmiita luopumaan rakennuksista korvausta vastaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Osayleiskaavassa on esitetty rautatien ja Harvankyläntien eritason paikka kulkemaan huomautuksen tehneiden maanomistajien yritystonttien läpi - Korvauskysymykset ovat ajankohtaisia mikäli suunniteltu alikulku toteutuu
Esko Kaksonen	Esittää Kolhontien ja Paapantien jatkeiden poistamista sekä peltoalueen varaamista MT-alueeksi	<ul style="list-style-type: none"> - Kolhontien ja Paapantien jatkeet on poistettu osayleiskaavasta ja maatalan yhteyteen liittyvät peltoalueet on varattu maatalousalueen merkinnällä MT-1, jolle sallitaan haja-asutusluonteinen rakentaminen
Rinta Anneli ja Juhani	Vastustavat vaihtoehdossa 1 ja 3 esitettyä valtatie alitusta. Omistuksessaan olevan liikekorttelin asema heikentyisi	<ul style="list-style-type: none"> - 2012 liikenneverkon tarkastelussa on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan maanomistajien, asukkaiden ja yrittäjien kannanotot. Koska kannanotot ovat eri huomautuksissa ristiriitaisia, ei kaikkien kannanottoja ole voinut huomioida. Liikenneverkon tarkastelussa on lähtökohtana ollut aikaisemmat suunnitelmat, liikenteen sujuvuus sekä liikenneturvallisuus. Liikenneverkkotarkastelusta on vastannut liikenneasiantuntija DI Tenho Saarnikko Sito Oy:ltä. -
Ollilat ja livarit	- Esittävät Kylkkälänraitin ja valtatie välisen alueen säilyttämistä peltoalueena.	<ul style="list-style-type: none"> - Huomaattajien omistuksessa olevat peltoalueet on varattu maatalousalueen merkinnällä MT-1 kaavamerkinnällä,

	- Maisemalliset ym. arvot	joka sallii haja-asutusluonteisen rakentamisen
Terhi Reini ym. 11 allekirjoittajaa	- vastustavat Harvankyläntien Itäpuolelle sijoitettavaa kevyenliikenteen väylää. Esittävät tien rakentamista länsipuolelle	- Harvankyläntien varrelle ei ole osoitettu kevyenliikenteen väylää.
Kyrönmaan palvelukoti ym.	Vastustavat Asematien ja valtatie risteykseen esitettyjä liikennejärjestelyjä, jossa Asematie katkaistaisiin.	- 2012 liikenneverkon tarkastelussa on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan maanomistajien, asukkaiden ja yrittäjien kannanotot. Koska kannanotot ovat eri huomautuksissa ristiriitaisia, ei kaikkien kannanottoja ole voinut huomioida. Liikenneverkon tarkastelussa on lähtökohtana ollut aikaisemmat suunnitelmat, liikenteen sujuvuus sekä liikenneturvallisuus. Liikenneverkkotarkastelusta on vastannut liikenneasiantuntija DI Tenho Saarnikko Sito Oy:ltä.
Aila ja Markus Lammi	- Vastustavat ehdottomasti vaihtoehtoa 4, koska kuivaamotoiminta tässä vaihtoehdossa estyisi. - Pitävät huonona vaihtoehtoa 1 ja 3, koska tässä tie halkaisee viljelytoiminnalle tärkeän peltoalueen. - Kannattavat vaihtoehtoa 2	- Liikenneverkkotarkastelussa on valittu rautatien alituksen paikaksi vaihtoehdossa 2 esitetty.
Anne ja Markku Ollila	- Haluavat Kykkälänraitin ja joen välissä merkityn AP-alueen varattavaksi maatalousalueeksi. Omistavat ko. alueen, - maisemalliset ym. arvot - vastustavat myös samoin periaattein Kykkälänraitin ja valtatie välisen alueen osoittamista rakentamiseen.	- Huomauttajien omistuksessa olevat peltoalueet on varattu maatalousalueen merkinnällä MT-1 kaavamerkinnällä, joka sallii haja-asutusluonteisen rakentamisen - Kunnan omistuksessa olevat alueet Kykkälän raitin ja valtatie välissä on osayleiskaavassa varattu liikerakentamiselle. Alue on jo osittain myös asemakaavoitettu ko. tarkoitukseen
Maria ja Teijo Iivari	- Pitää vaihtoehdoissa 1,3 ja 4 esitettyä pohjoispuolen uutta tielinjausta turhana - liittymä Asematielle tulee säilyttää - VA 2 liikenneympyrä ja siitä lähtevä valtatie alikulku tarpeeton - Kannattaa VA 2:ssa esitettyä rautatien alikulku ja esittää Harvankyläntien liikenteen ohjaamista Kyröpellontien kautta Olkitielle - Kannattaa Kykkälänraitin parantamista	- 2012 liikenneverkon tarkastelussa on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan maanomistajien, asukkaiden ja yrittäjien kannanotot. Koska kannanotot ovat eri huomautuksissa ristiriitaisia, ei kaikkien kannanottoja ole voinut huomioida. Liikenneverkon tarkastelussa on lähtökohtana ollut aikaisemmat suunnitelmat, liikenteen sujuvuus sekä liikenneturvallisuus. Liikenneverkkotarkastelusta on vastannut liikenneasiantuntija DI Tenho Saarnikko Sito Oy:ltä.
Ylinen ky. ym.	- Vastustavat asematien liittymän katkaisemista vaihtoehdossa 3, koska se vaikeuttaisi liiketoimintaa ja liikennöitävyyttä ja -turvallisuus heikkenisi - kannattavat vaihtoehtoa 4	-
Liisa ja Pentti Mäenpää	- Ovat ostaessaan kyseessä olevan tontin olleet yhteydessä maanmittauslaitokseen ja saaneet karttaoiteen, jossa koko tontin alue on merkitty keltaisella. haluaisivat säilyttää ko. tilalla saunan rakentamismahdollisuuden kaavaluonnoksessa esitetyllä pelto-alueella.	Maanmittauslaitoksen maastokartassa on tonttialueiden pohjaväri valkoinen. Pellot on merkitty keltaisella. Karttaoiteeseen on koko tila värjätty huomiovärillä, mikä peittää valkoisen tonttialueen pohjavärin. Rantavyöhykkeellä AOM-1 korttelialueella säilyy olemassa olevien rakennusten rakennusoikeudet.

		loppuosa tilasta on kapea vyöhyke tien ja joen välissä, ettei se sovellu rakentamiseen. MA-alueeksi merkittyä aluetta voi käyttää puutarha-alueena. Sauna tulisi rakentaa as.rakennuksen tonttialueen yhteyteen. Tonttialuetta on mahdollista jonkin verran suurentaa.
Matti Keko	Toivoo omistamansa tilan kohdalla VL aluevarauksen muutettavaksi maatalousmaaksi. Haluaisi turvat saunan rakentamismahdollisuuden ko. alueelle	- Sauna on mahdollista rakentaa olemassa olevan rakennuspaikan yhteyteen. Rakennuspaikasta erillään sijaitseva saunarakennus tulkitaan erilliseksi rakennuspaikaksi, jolle ko. tilalla ei kantatilakohtaisessa ja maanomistajien tasapuolisessa tarkastelussa ole rakennusoikeutta.
Tero Törmä	Toivoo Kylkkälänraitin jatkuvan suorana nykyisellä paikallaan	
Olli Lilius ja Harri Kaunismäki	Suosittellevat kevyenliikenteen väylän rakentamista korotettuna Asematien varrelle	

6.3 Muistutukset ja lausunnot sekä niiden huomioon ottaminen

Lausunnot, Tervajoen osayleiskaavan luonnos 2012
Lausunnot ja muistutukset ehdotusvaiheessa 2013 Liitteenä 27

Etelä-Pohjanmaan ELY Liikenne ja infrastruktuuri	x	<p>Isonkyrön ja Vähänkyrön kunnan tulee yhteistyössä valita yhteinen tieverkko vaihtoehdoista, joka palvelee molempien kuntien nykyistä ja tulevaa maankäyttöä ja sen aiheuttamaa liikennettä.</p> <p>Selostuksessa tulee selvittää ympäristöministeriön ohjeen ”Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa” mukaisesti uusien toimintojen ja olemassa olevan maankäytön vaikutus tieverkon toiminnalle.</p> <p>Kaavamerkintöihin ehdotetaan seuraavia tarkennuksia: P-1, PY ja TY merkintöihin lisätään, että asemakaavoituksen yhteydessä on tehtävä hulevesisuunnitelma vesien johtamisesta, uudet tiet ja kevyenliikenteen väylät merkittäisiin kaavakarttaan eri värillä kuin jo rakennetut väylät.</p> <p>Tulee myös huomioida, että maanteiden melualueille ei tule osoittaa uutta asutusta.</p>	<p>Osayleiskaavan liikenneverkkoratkaisu perustuu yhteistyössä laadittuun liikenneverkkoselvitykseen. Vähänkyrön kunta on vahvistanut osayleiskaavansa keväällä 2012. Isonkyrön tieverkkosuunnittelua on jatkettu 2012 tarkennetuilla suunnitelmilla, jotka koskevat lähinnä valtatie risteysalueita ja yhteysväyliä. Suunnittelutarve tuli esille alueen asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien esittämien kannanottojen jälkeen. Tarkennetuilla suunnitelmilla ei ole merkitystä Vähänkyrön liikenneverkon ratkaisuihin. Suunnitelmat on laatinut Sito Oy ja suunnittelua on jatkettu yhteistyössä ELY:n kanssa.</p> <p>Selostusta on täydennetty ”Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa” ohjeen mukaisesti. Arvion on laatinut Sito Oy</p> <p>Osayleiskaavan merkintöihin on lisätty määräys hulevesien suunnittelutarpeesta asemakaavavaiheessa ja uudet tiet on merkitty eri värisävyillä.</p> <p>Maanteiden melualueille ei ole osoitettu uutta asutusta</p>
Etelä-Pohjanmaan ELY Ympäristö ja luonnonvarat	x	<p>Liikerakentaminen</p> <p>Ympäristöministeriön ohjeiden mukaan” Maankäyttö- ja rakennuslain 9 a luvun vähittäiskauppaa koskeviin erityisiin säännöksiin liittyvät siirtymäsäännökset” YM2/501/2012, jotka on annettu 4.4.2012, tulee KM merkintää</p>	<p>Liikerakentaminen</p> <p>Paljon tilaa vaativan kaupan kaavamääräyksiä on täsmennetty ELY:n neuvottelujen ja Ympäristöministeriön ohjeiden perusteella.</p>

		<p>käyttää vain keskusta-alueilla.</p> <p>Liikenne</p> <p>Liikenteen vaikutustenarvioinnissa tulisi erityisesti selvittää tilaa vaativan kaupan synnyttämä merkittävä liikenne. Osoitettaessa kaavaan tilaa vaativan kaupan alueita tulisi myös liikenteen haittavaikutusten takia osoittaa tarpeellisia suojavyöhykkeitä asutusalueisiin nähden ja huomioida voimassa olevat virkistysalueet.</p> <p>Tervajoen sijainti maakuntakaavan kaupunki-maaseutu-vuorovaikutusvyöhykkeellä kmk edellyttää että kaavassa paneudutaan myös joukkoliikenteen kehittämiseen.</p> <p>Vesihuolto</p> <p>Kaavoituksessa tulisi koordinoita suunnittelu kunnan hyväksytyin viemäröinnin toiminta-alueiden ja vesihuollon kehittämissuunnitelman kanssa.</p> <p>Peipposten-Pappilan pohjavesialueen eteläpuolele on osoitettu asutusalue AP, jota on tarkoitus tiivistää ja asemakaavoittaa.</p> <p>Pohjavedenottamon lähiympäristöön tulisi osoittaa suojavyöhyke ja merkinnän pv-1 yhteyteen seuraava lisämääräys: Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen . Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat tajoittaa vesilain 1 luvun 18 § sekä ympäristösuojelulain 1 luvun 7§ ja 8§.</p> <p>Yleiskaavassa tulisi huomioida maakuntakaavan av-merkintä, pintavesialue, joka on yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeä. Tämä edellyttäisi, että rakentaminen ei uloteta rantalinjaan saakka, vaan osoitetaan kaavaan tarpeelliset suoja- ja virkistysalueet.</p> <p>Rantaraketaminen</p> <p>Kaava-alueen ranta-asutusta ei voida suunnitella rantayleiskaavoituksen periaatteiden mukaisesti.</p>	<p>Liikenne</p> <p>Selostusta on täydennetty ”Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa” ohjeen mukaisesti. Arvion on laatinut Sito Oy. Uusia asuntoalueita ei liikekeskustan alueelle ole sijoitettu ja olemassa oleva asutus sijoittuu pääosin liikenneväylien ja jo olemassa olevien liikekorteileiden läheisyyteen.</p> <p>Tervajoen koko taajama-alueen suunnittelu on viimevuosina perustunut siihen olettamukseen, että Tervajoki sijaitsee edullisella paikalla Vaasa-Seinäjoki-akselilla, jonne on hyvät liikenne- ja joukkoliikenneyhteydet. Liikenneverkkotarkastelun yhtenä tavoitteena oli turvata liikenteen ja joukkoliikenteen kehittämisen edellytykset.</p> <p>Vesihuolto</p> <p>Asemakaavoitettavat alueet ja teollisuus alueet on sijoitettu viemäriverkoston läheisyyteen siten, että ne on liitettävissä verkostoihin. Kunnan viemäröinnin toiminta-alueiden ja vesihuollon kehittämissuunnitelma perustuu olemassa olevaan rakennuskantaan sekä vahvistettuihin asemakaavoihin.</p> <p>Peipposten-Pappilan eteläpuolella olevaan asuntoalueeseen on lisätty seuraava kaavamääräys AP-2. Pientalovaltainen asuntoalue. Alue on pohjavesialuetta. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen.</p> <p>Pohjavedenottamon lähiympäristöön on osoitettu suojavyöhyke ja merkinnän pv-1 yhteyteen ehdotettu lisämääräys.</p> <p>Kyrönjoki on merkitty kaavamääräyksellä W-1 yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeä pintavesialue ja ranta-alueilla on luontoinventointien mukainen luo-1 luonnon-monimuotoisuus alueet. Rakennusjärjestyksessä määritellään rakennusten etäisyydet rannasta. Määräysten mukaan rakentaminen ei ulotu rantalinjaan saakka</p> <p>Rantarakentaminen</p> <p>Osayleiskaavaehdotus ei sisällä rantayleiskaava-aluetta.</p>
Liikennevirasto	x	<p>Radan varteen ei tule osoittaa uusia melulle herkkiä toimintoja varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.</p>	<p>Radanvarren asuntoalueiden laajuus on tarkistettu. Uusia asuntoalueita ei ulotu raideliikenteen melualueelle.</p>

		Raideliikenteen tärinästä ei ole kaavassa tai kaavaselostuksessa mainintaa.	Raideliikenteen melu- ja tärinäalue on lisätty kaavaehdotukseen. Kesän 2012 aikana Maveplan Oy tutki radanvarren savikkoaluetta. Tutkimuksessa todettiin, että maaperän on lähellä maanpintaa huonosti kantavaa, jonka perusteella savikkoalueilla tärinä ja melualueeksi määriteltiin 300 metriä.
Isonkyrön kunta, Hallintokunnat			
- ympäristö	x	<p>Ympäristölautakunta on antanut seuraavan selvityksen pilaantuneista maa-alueista ja maa-ainesten ottoalueesta, jotka tulee huomioida osayleiskaavassa.</p> <p>Lisäksi lautakunta on kiinnittänyt huomiota melu ja tärinäalueiden puuttumisen kaavakartalta.</p> <p>Ympäristölautakunta esittää, että kaavaan tulisi merkitä 4G-verkon tarpeisiin yhdyskuntateknisen huollon alueita.</p> <p>Lisäksi lausunnossa on esitetty tarve tarkentaa epäselviä kaavamerkintöjä.</p>	<p>Edellä mainitut alueet on merkitty kaavaan tarkoituksenmukaisin merkinnöin.</p> <p>Kaavaehdotukseen on tarkistettu kaavamerkintöjen esitystapaa ja sijaintia sekä pohjakartaksi on valittu harmaapohjainen rasterikartta, jolta kaavamerkinnät erottuvat selkeämmin.</p>
- tekninen	ei		
- sivistys	ei		
- perusturva	ei		
Pohjanmaan liitto	x	<p>Maakuntaliitto on lausunnossaan esittänyt mm. seuraavaa:</p> <p>kaavaselostuksen sivulla 8 on vanhentuneita tietoja Kyrönmaan kaupallisten palvelujen lisätarpeesta. Oikeat luvut löytyvät sivulta 39.</p> <p>Kaavaselostuksen sivulla 18 lukee virheellisesti, että Kyröjoki ja sen varrella oleva asutus kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön.</p> <p>Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, millä perusteella osa Kyröjoen pohjoispuolella olevaa peltoa on merkitty tavalliseksi maatalousalueeksi MT ja osa maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi MA</p> <p>Maakuntakaavassa Vähänkyrön ja Isonkyrön rajalla sijaitseva Tervajoki on keskustatoimintojen alakeskus, ca. Vaihemaakuntakaavaehdotuksen mukaan alueelle saa sijoittaa yhteensä 8 000 k-m2 kaupallista palvelua.</p> <p>Vaihemaakuntakaavaehdotuksessa Tervajoelle on myös osoitettu kmt-merkintä, mikä mahdollistaa paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan tai myymäläkeskittymän, joka koostuu monesta kaupan yksiköstä. Yksikön tai keskittymän kokonaiskerrosala saa olla enimmillään 50 000 k-m2 ja se on yhteenlaskettu mitoitus Vähänkyrön ja Isonkyrön alueille sijoittuvasta kaupasta. Tervajokea pitäisi edellä</p>	<p>Selostuksen teksti on korjattu vastaamaan oikeita lukuja ja määritelmiä.</p> <p>Kaikki valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitsevat peltoalueet on merkitty kaavaehdotukseen maisemallisesti arvokkaina peltoalueina</p> <p>Tervajoen taajaman muodostaa jo nykyisellään yhtenäisen kokonaisuuden. Katuverkko ja rakennetut korttelialueet jatkuvat Vähänkyrön ja Isonkyrön rajoilla saumattomasti. Tervajoen kaupalliset korttelialueet muodostuvat pääasiassa paljon tilaa vaativan kaupan hallimaisista rakennuksista. Perinteinen tiivis keskusta-alue on Tervajoen aseman ja Asematien ympäristöön muodostunut rakennuskanta, jonka säilymistä mm. osayleiskaavalla pyritään tukemaan. Kaavamääräyksiä on täsmennetty ELY:n neuvottelujen ja Ympäristöministeriön ohjeiden ”Maankäyttö- ja rakennuslain 9 a luvun vähittäiskauppaa koskeviin erityisiin säännöksiin liittyvät siirtymäsäännökset” YM2/501/2012 perusteella, jotka on annettu 4.4.2012.</p>

		<p>mainitusta syystä suunnitella kokonaisuutena kuntien välisenä yhteistyönä, jotta alueesta syntyisi yhtenäinen keskusta-alue eikä kahta erillistä. paljon tilaa vaativa erikoistavarakauppa sopisi parhaiten sijoitettavaksi keskustan laidoille.</p> <p>Yhteistyö on välttämätöntä suunniteltaessa Tervajoen keskustaa ja yhteen sovitettaessa paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan kokonaismitoitusta.</p>	
Pohjanmaan pelastuslaitos	x	<p>Rakennusalojen etäisyys tontin rajoilla tulisi olla vähintään 4 metriä.</p> <p>Pelastuslaitoksella on viime vuosilta tietoa vain vain yhdestä jaapadosta osayleiskaavaluonnoksen vaikutusalueella.</p> <p>Sekä rautatiehen että valtatiehen liittyvät eritasoliittymävaihtoehdot ovat turvallisuuden kannalta suositeltavia. Ajoneuvoliikenteen ja kevyen liikenteen erottaminen lisää myös turvallisuutta ja tulee kaavoituksessa huomioida.</p>	Isonkyrön kunnan kaava-alueitten tonttien koko ei edellytä rakentamista neljää metriä lähemmäksi naapurin rajaa.
Anvia Oyj	x	<p>Anvia Oyj on lausunnossaan liitekartoissa esittänyt osayleiskaava-alueella sijaitsevat kaapelit. Jos myöhemmin rakentamisen takia kaapeleita joudutaan siirtämään, siirtokustannukset tulevat siirron tilaajan maksettavaksi.</p>	
Vähänkyrön kunta	x	<p>Kannattaa tievaihtoehtoa 4, joka parhaiten myötäilee Vähänkyrön kunnan ratkaisuja.</p> <p>Liikenneratkaisujen tulisi olla yhteneväisiä kuntien rajalla. Näitä yhteyksiä ovat Seppäsen alueen eteläpuolinen yhteys, Kolhontien jatkoysteys ja eteläinen yhteys Peippoosen alueella.</p> <p>Tervajoen taajaman (Tervajoki ja Kylkkälä) sijoittuvan paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan (KM-2) määrä saa olla enintään 50 000 k-m². Isonkyrön kunnan osuus voi olla tästä puolet eli 25 000 k-m².</p>	<p>Kaavaehdotuksessa on huomioitu Seppäsen alueen yhteys. Isonkyrön kunta on edellyttänyt Vähänkyrön ottavan huomioon ko. tieyhteyden omassa osayleiskaavassaan</p> <p>Kolhontien jatkuminen Peippoosen asuntoalueen läpi ei pidetä tarpeellisena. Tieyhteyttä vastustaa myös maanomistaja, jonka maa-alueitten läpi tie kulkisi. Eteläiseen yhteyteen Peippoosen alueelta on varauduttu.</p> <p>Vähänkyrön kunta on omassa osayleiskaavassaan jakanut maakuntakaavassa osoitetun kerrosalan kaavamääräyksessä 25 000 k-m². Tätä ei kuitenkaan voi pitää maakuntakaavan hengen mukaisena. Maakuntakaavassa on osoitettu vain yksi luku, joka käsittää koko Tervajoen aluetta. Ei ole tarkoituksenmukaista jakaa enimmäislukumäärää kahteen erilliseen kuntakohtaiseen lukuun. Maakuntaliitto on lausunnossaan edellyttänyt yhteistä osayleiskaavaa, jolla kaupallisten palvelujen kerrosalat olisi mahdollista osoittaa koskemaan koko Tervajoen taajama-alueetta.</p> <p>Kokonaismäärää laskettaessa tulee huomioida koko Tervajoen taajaman alueelle sijoittuva tilaa vaativan kaupan k-m².</p>

Laihian kunta	x	Ei huomautettavaa	
Pohjanmaan museo	ei		
Museovirasto	ei		
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	ei		
Hiirosken energia Oy	x	Mahdolliset muutokset jänniteverkkoon tehdään tieverkoston rakentajan kustannuksella sekä on aikataulutettava verkoston omistajan kanssa hyvissä ajoin ennen rakentamisen aloittamista.	
Vaasan Vesi	ei		
Isonkyrön maatalousyrittäjät	x	On syytä varautua siihen, että kaava mahdollistaa myös tulevaisuudessa järkevän maa- ja metsätalouden liikenteen alueella vaikka tasoristeyksien poistaminen vaatisi uusia liikennejärjestelyjä.	
Isonkyrön yrittäjät	x	<p>Nykyisille ja uusille liiketonteille tulee saada toimivat ja luontevasti reititetyt liikenneyhteydet. Turhia kiertoja tulisi välttää</p> <p>Asematien ja Tervajoentien risteys tulisi säilyttää ja turvallisuutta parantaa ryhmittymiskaistojen avulla.</p> <p>Ehdotuksessa 1 ja 3 oleva kevyenliikenteen alikulku asema-alueella parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta, mikä on tärkeää liikenteen sujuvuudelle.</p>	Isonkyrön tieverkkoosuunnittelua on jatkettu 2012 tarkennetuilla suunnitelmilla, jotka koskevat lähinnä valtatie risteysalueita ja yhteysväyliä. Suunnittelutarve tuli esille alueen asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien esittämien kannanottojen jälkeen.
KyrönSeudun Luonnonsuojeluyhdistys ry	x	<p>Lähteitä ei ole kaikkia kartoitettu.</p> <p>Varpulan alueella linnunpönttö on laitettu uuttukyyhkylle.</p> <p>Tarkemman liito-oravakartoituksen ja lepakkokartoituksen tulisi tehdä todellisen asiantuntijan</p>	Tervajoen alueen luontoselvitykset on laadittu 2004 / biologi Tuija Waren` sekä direktiivilajien osalla biologi Terhi Ala-Risku 2010. Molemmat inventoijat ovat toimineet pitkään alalla, eikä ELY, jolle luontoselvitysten arviointi kuuluu, ole esittänyt täydennistarpeita.
Isonkyrön Kylkkälän kyläyhdistys	2011		

6.4 Kokonaismoitus

Väestöennusteiden mukaan Isonkyrön kunnan väkimäärä tulee jonkin verran kasvamaan. (Väestöennuste 30.09.2009) Väestöennusteen mukaan Isonkyrön asukasluku on ennustettu olevan 2030 5046 asukasta.

Kokonaismoitus perustuu hitaaseen asukasluvun kasvuun eikä kaavassa varata huomattavia uusia rakennusalueita. Kaavan tavoitevuosi on 2030 ja mitoituksen perusteena enintään 10 asuinrakennuksen rakentaminen vuosittain.

Vaihekaava I mahdollistaa alueelle sijoitettavan liiketilojen enimmäismääräksi 50 000 k-m².

Pohjanmaan liiton vaihekaava I:n mukaan liikerakentamisen enimmäislisätarve vuoteen 2030 mennessä on esitetty taulukossa. Koko Kyrönmaan liiketilatarve on selvityksen mukaan yhteensä 31 400 k-m², Tervajoelle todennäköisesti sijoittuvan autokaupan osuus on 16 600 k-m². Nykyinen Tervajoen liikerakennusten rakennettu kerrosalamäärä on 13 572 k-m².

Osayleiskaavassa varaudutaan maakuntakaavan mukaiseen liiketilojen huomattavaan kasvuun.

6.6 Tavoitteiden toteutuminen

6.6.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on rajattu osayleiskaavaan merkinnällä ma-1 Valtakunnallisesti arvokas Kyrönjokilaakson maisema-alue. Alueen kaavamääräyksessä on seuraava teksti: Alue on omaleimainen ja sen kulttuuriympäristö ja rakennusperinne ovat arvokkaita. Uudis- ja korjausrakentaminen, teiden rakentamis- ja korjaustoimenpiteet sekä alueen ympäristön hoito tulee sopeuttaa maisemaan ja rakentamisperinteeseen. Maisematyö-, rakennus- ja purkulupien edellytykset on erityisesti selvitettävä näillä alueilla.

6.6.2 Suhde maakuntakaavaan

Osayleiskaava noudattaa 2010 vahvistunutta maakuntakaavaa ja 2013 vahvistunutta vaihekaava 1.

Kaava tukeutuu olemassa olevaan liikenneverkkoon, johon on kaavassa osoitettu liikenneturvallisuuden parantamisen edellyttämät muutokset.

Kaavassa varaudutaan Tervajoen alueen elinvoimaisuuden ylläpitämisen kannalta tarpeellisiin aluevarauksiin. Aluevaraukset ovat osa maakuntakaavan kmk- kaupunki-maaseutu- vuorovaikutusvyöhykettä . Alueelle on osoitettu mahdollisuus laajentaa Tervajoen palvelualueita vaihekaavan mukaisten kohdemerkintöjen kmt ja ca mukaisesti .

Tervajoen taajama ja sen keskustatoiminnot ovat muodostuneet vt 18 varteen. Tervajoen erikoispiirre on se, että se sijaitsee kahden kunnan alueella. Perinteiset keskusta toiminnot kuten päivittäistavarakauppa on keskittynyt enempi Vähänkyrön puolelle. Tilaa vaativa kauppa kuten autokauppa on taas keskittynyt enempi Isonkyrön puolelle. Tervajoen suppean alakeskustan alueelle ei ole tarkoituksen mukaista sijoittaa tilaa vaativaa kauppaa sen luonteen ja tilatarpeen johdosta. Tämä on myös

huomioitu vaihemaakuntakaavan ratkaisussa. Vaihemaakuntakaavassa myös korostetaan tilaa vaativan kaupan luonteen olevan olemassa olevan kaupan laajentumista ja sen sijoittumista olemassa olevan kaupan läheisyyteen ja alakeskuksen ulkopuolelle.

Tervajoen päivittäistavarakaupan tarjonta on luonteeltaan lähikauppaa, eikä näin vaarana kuntakeskuksen kaupallisia palveluja. Tervajoelle ei vaihemaakuntakaavan mukaan voi sijoittaa keskustahakuisen vähittäiskaupan suuryksikköä tai keskittymää. Osayleiskaava kieltää maakuntakaavan kaavamääräysten mukaisesti päivittäistavara-kaupan suuryksiköiden sijoittamisen Tervajoen osayleiskaava-alueelle.

Vaihemaakuntakaavassa Tervajoki on keskustatoimintojen alakeskus ca. Kaupallisia palveluja koskevassa vaihemaakuntakaavassa 1 on Tervajoelle osoitettu myös merkintä kmt-2, joka sallii yhteensä 50 000 k-m² Tervajoen alueille sijoittuvalle paljon tilaa vaativalle kaupalle. Alakeskuksen kaupallisten palvelujen kokonaismitoitus on yhteensä 8000 k-m².

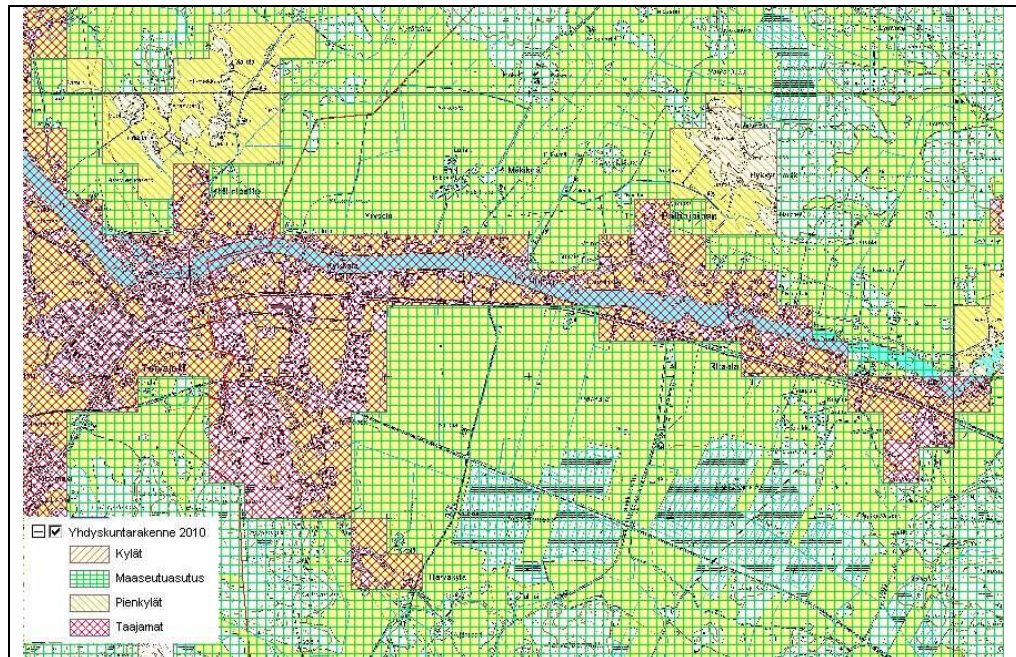
Maakuntakaavan mukainen kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus, ohjeellinen ulkoilureitti, melontareitti ja pyöräilyreitti on huomioitu osayleiskaavassa.

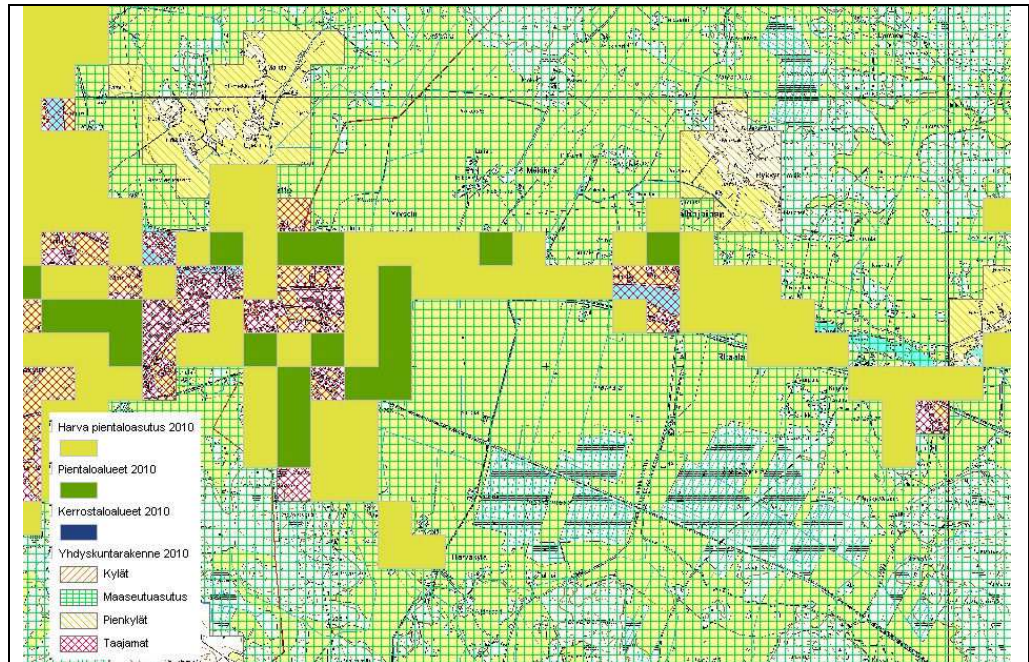
6.7 Aluevaraukset

6.7.1 Asuntoalueet

Asuntoalueet on kaavassa varattu merkinnöin AP, AOM-1, AOM-2 ja AOM-3.

Asuntoalueitten sijoittaminen noudattaa Tervajoen osayleiskaava-alueen nykyistä rakennetta.

AP pientalovaltaiset alueet, jotka on tarkoitettu rivitalojen ja erillispientalojen asuntoalueiksi, sijoittuvat pääasiassa Yhdyskuntarakenteen 2010 mukaisille taajama-alueille. Laajennusta AP-alueille on osoitettu Peippoosen asuntoalueen eteläpuolelle.

AP

Alueilla on kaavamääräys, jonka mukaan alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja alueilla varaudutaan keskitetyn kunnallistekniikan rakentamiseen.

AP-1

Alueilla on kaavamääräys, jonka mukaan alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja alueilla varaudutaan keskitetyn kunnallistekniikan rakentamiseen. Alueilla sallitaan pientalojen lisäksi sellaisten pienimuotoisten liike- ja työtilojen rakentaminen, joista aiheutuu melua, raskasta liikennettä ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AP-2

Alueilla on kaavamääräys, jonka mukaan alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja alueilla varaudutaan keskitetyn kunnallistekniikan rakentamiseen. Alue on pohjavesialuetta. Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen.

AOM- maaseutumaisten pientalojen alueet sijoittuvat Yhdyskuntarakenteen 2010 mukaisille taajama-alueille, pienkyliin ja maaseutuasutuksen alueelle. AOM- maaseutumaisten pientalojen alueet on jaettu indeksimerkinnällä ja kaavamääräyksellä kolmeen erityyppiseen alueeseen.

AOM-1

Kaavamerkinnällä on rajattu olemassa oleva maaseutumainen asutus. Alueet sijaitsevat Kyröjoen rannassa sekä haja-asutusluonteisesti kyläteiden varsilla ja pieninä saarekkeina peltoalueilla.

Kaavamääräyksen mukaan alueelle sallitaan erillispientalojen lisäksi maatalouden talouskeskuksien ja sellaisten pienimuotoisten työtilojen rakentaminen, joista ei aiheutuu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Alueelle saa olemassa olevilla rakennuspaikoilla perusparantaa, laajentaa sekä muuttaa käyttötarkoitusta kaavamääräyksen mukaisesti.

AOM-2

Maaseutumaisten pientalojen alue

Kaavamääräyksen mukaan alueelle sallitaan erillispientalojen lisäksi maatalouden talouskeskuksien ja sellaisten pienimuotoisten työtilojen rakentaminen, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Alueelle saa rakentaa enintään kolme asuinrakennusta hehtaarille.

Kaavamerkinnällä on rajattu haja-asutukselle maisemallisesti hyvin sopivat alueet. Rakentaminen täydentää olemassa olevaa rakennuskantaa. Alueet ovat vesijohtoverkon piirissä ja alueille on järjestettävissä kulkuyhteydet. Alueilla ei ole kuitenkaan odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä.

AOM-3

Maaseutumaisten pientalojen alue

Kaavamerkinnällä on osoitettu Kyrönjoen ranta-alueiden uudet rakennettavat alueet. Kaavamääräyksen mukaan alueelle sallitaan erillispientalojen lisäksi maatalouden talouskeskuksien ja sellaisten pienimuotoisten työtilojen rakentaminen, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Rakentamiseen vaaditaan ELY:n poikkeamispäätös. Poikkeamispäätöksen ratkaisuun vaikuttavat mm. kantatilaperiaate, muunnettu rantaviiva ja maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Liitteessä 19 on esitetty Isonkyrön kunnan näkemys tasapuolisuuden perustuvasta rantarakentamisen mitoituksista, joka on ollut pohjana AOM-3 alueita määriteltäessä ranta-alueille.

Rantavyöhykkeeksi on Tervajoen osayleiskaava-alueella määritelty paikalliset olosuhteet huomioiden Kyrönjoen rannan ja Kyrönjokea myötäilevien kyläteiden ja valtatie väliset alueet. Kylätiet ja valtatie toimivat vahvana ranta-alueita rajaavana elementtinä. Alueilla, joissa joen ja tien välinen etäisyys on suurempi kuin 200 metriä, on rantavyöhykkeeksi rajattu 200 metriä jokirannasta.

Kantatilaperiaate

Rantarakennusoikeuden tasapuolisessa määrittelyssä lähdetään ns. kantatilaperiaatteesta. Kantatilan määrittelyn perusajankohtana käytetään vuotta 1969, joka on rantalain voimaantulovuosi. Kantatilatarkastelussa selvitetään tilajako, joka alueella oli tuona ajankohtana. Rantalain tavoitteena on ollut taata maanomistajille tasapuolinen mahdollisuus rantatonttien palstoittamiseen. Vaikka vuonna 1969 voimaan tullut rantalaki säätelee lähinnä kesämökkien ja saunojen sijoittelua rantaviivalla, on laissa määritellyistä periaatteista kuitenkin tullut myös yleinen käytäntö rantavyöhykkeelle sijoittuvien pysyvien asuntojen lupakäsittelyissä myös jokivarsilla, jotka ovat perinteistä maaseudun asutusalueita.

Kantatilaperiaatetta noudatettaessa jaetaan mitoitusnormituksen mukaan tuleva rakennusoikeus ko. kantatilan alkuperäisen rantaviivamäärien perusteella. Kantatilan uusien rakennuspaikkojen määrä saadaan vähentämällä ko. kantatilan kokonaisrakennusoikeudesta jo rakennetut ja lohkotut sekä rakennusluvan saaneet rakennuspaikat.

LIITE 21: RANTARAKENTAMINEN KANTATILAJAKO, KARTTA

LIITE 19: RANTARAKENTAMINEN, KANTATILAJAKO JA MITOITUS, TAULUKKO

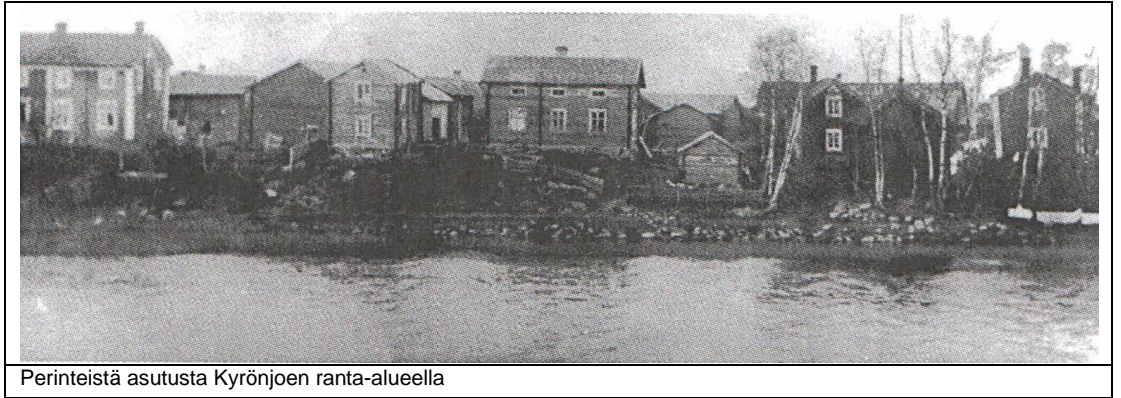
Muunnettu rantaviiva

Ranta-alueiden rantaviivan pituus mitataan ajantasaisilta 1:10 000 kiinteistörekisteri-kartoilta. Rakennusoikeuden määrittelyssä käytettävä ns. muunnettu rantaviiva lasketaan Etelä-Savon seutukaavaliiton kehittämän menetelmän mukaan huomioiden maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja paikalliset olosuhteet. Muunnettu rantaviiva huomioi kapeiden lahtien ja niemiä vaikutuksen rakentamiseen.

LIITE: RANTARAKENTAMINEN, KANTATILAJAKO JA MITOITUS, TAULUKKO

Rantarakentamisen mitoitusnormitus

Alueella 1930-luvulla toteutetun isojaon järjestelyn mukainen tilajako on rantavyöhykkeellä pirstaleinen. Tilat jatkuvat jokirantavyöhykkeeltä pitkinä ja kapeina soiroina peltolakeudelle. Asutus on myös perinteisesti sijoittunut jokivarteen, jolloin joillakin tiloilla rakentamistiheys nousee hyvinkin korkeaksi.

Perinteistä asutusta Kyrönjoen ranta-alueella

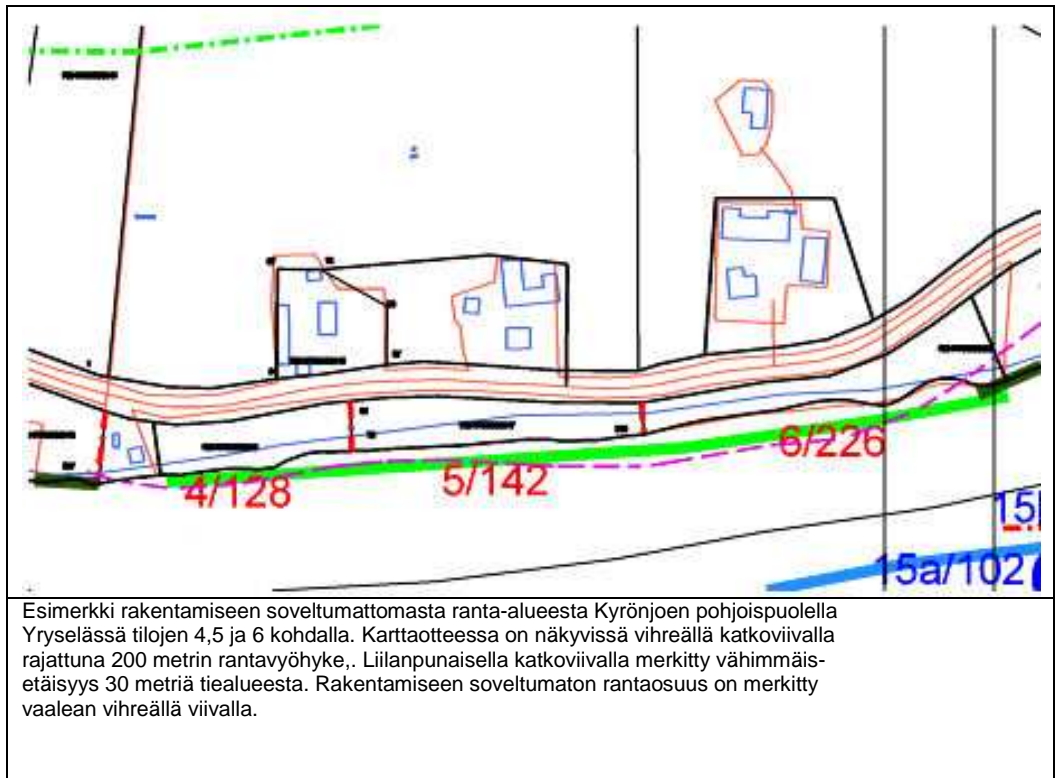
Mitoitusnormituksen määrittelyn tavoitteena on taata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu. Keskimääräinen rakennustiheys on joen pohjoispuolella tiloilla joissa on rakennuksia 15,07 asuinrakennusta/ muunnettu rantaviiva km ja vastaavasti eteläpuolella 12,88 asuinrakennusta/muunnettu rantaviiva km. Tämä luku perustuu kuitenkin hyvin eriarvoiseen rakennusoikeuden käyttöön. Joillakin tiloilla rantavyöhykkeen rakennusten laskennallinen arvo nousee 45 as.rak/km. Mitoitusnormituksessa määritellään sellainen asuinrakennusten kpl määrä/ kilometri, joka on lähellä alueen keskimääräistä rakennustiheyttä ja mahdollistaa tasapuolisuuden toteutumisen niillä tiloilla, joilla ei vielä ole rakentamista. Rakennusoikeuden jakautumista on tutkittu sekä arvoilla 9 asuinrakennusta/km että 12 asuinrakennusta/km.

LIITE: RANTARAKENTAMINEN, KANTATILAJAKO JA MITOITUS, TAULUKKO

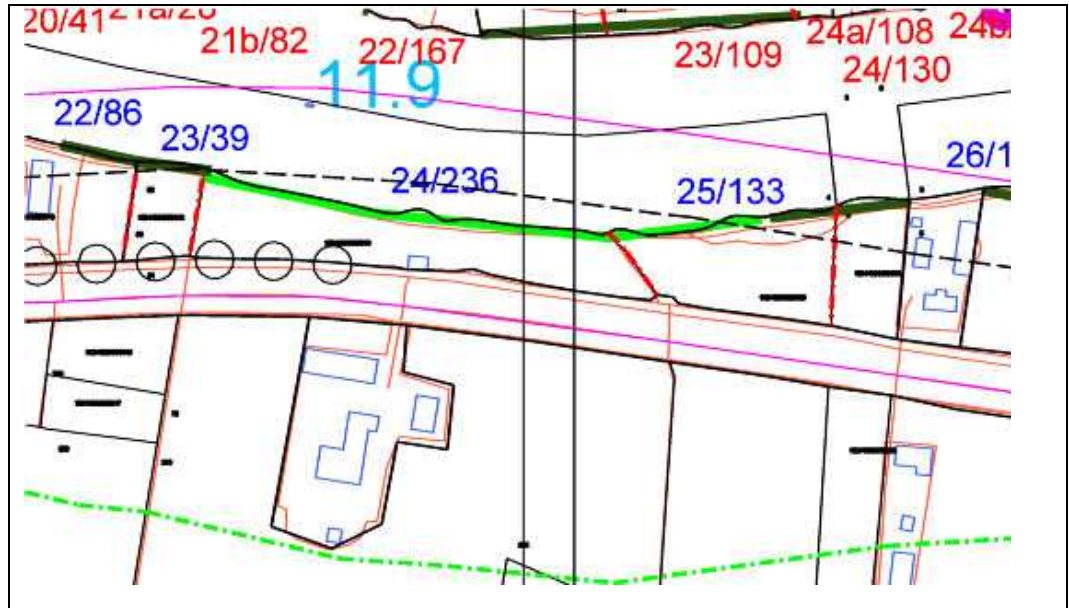
Rakentamiskelpoiset rannat

Rakentamiskelpoisiksi arvioidut rannat on merkitty liitekarttaan RANTARAKENTAMINEN KANTATILAJAKO tummanvihreällä viivalla.

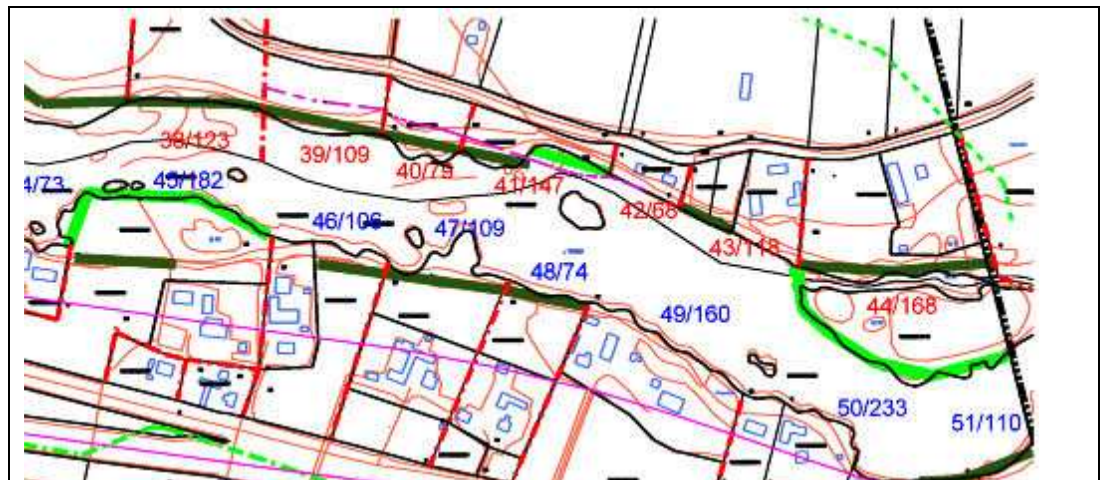
Osa ranta-alueista on soveltumattomia rakentamiseen. Rantarakentamisen mahdollisuuksia arvioitaessa on huomioitu rannan ja tiealueen välinen etäisyys, alavat tulville- ja jätten kasautumiselle alttiit alueet sekä liikenteen melualueet ja muut ympäristövaikutukset.

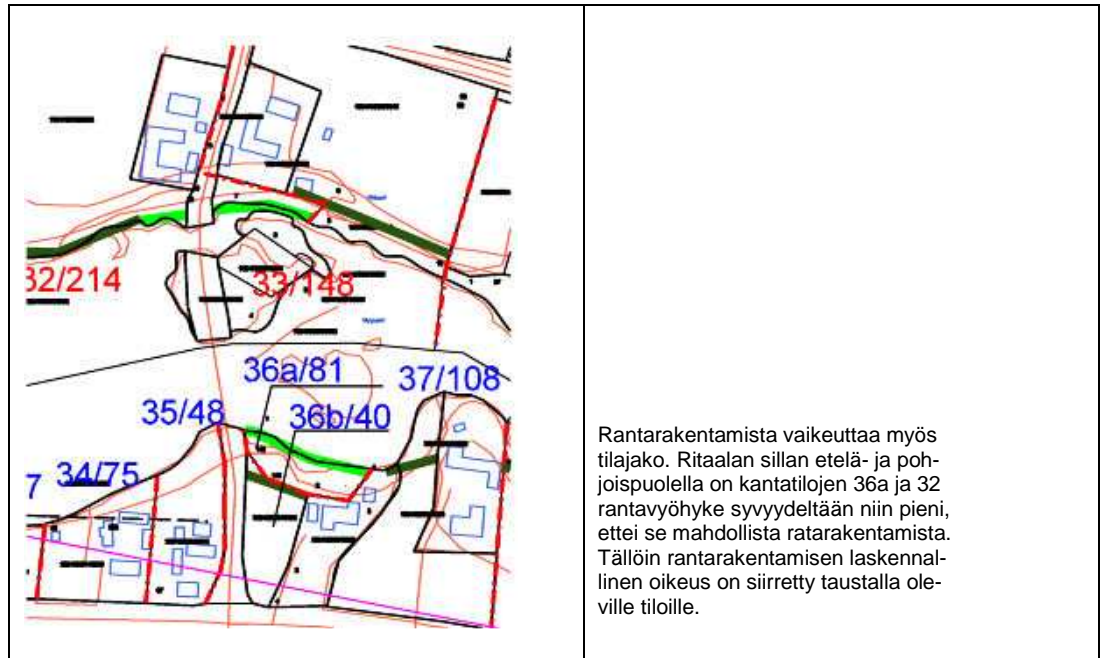
Esimerkki rakentamiseen soveltumattomasta ranta-alueesta Kyrönjoen pohjoispuolella Yryselässä tilojen 4,5 ja 6 kohdalla. Karttaotteessa on näkyvissä vihreällä katkoviivalla rajattuna 200 metrin rantavyöhyke,. Liilanpunaisella katkoviivalla merkitty vähimmäisetäisyys 30 metriä tiealueesta. Rakentamiseen soveltumaton rantaosuus on merkitty vaalean vihreällä viivalla.

Esimerkki rakentamiseen soveltumattomasta ranta-alueesta Kyrönjoen eteläpuolella Ritaalassa tilojen 24 ja 25 kohdalla. Karttaotteessa on näkyvissä vihreällä katkoviivalla rajattuna 200 metrin rantavyöhyke. Melualue on merkitty valtatie keskiviivasta lilanpunaisella viivalla. Mustalla katkoviivalla on merkitty vähimmäisetäisyys 50 metriä valtatie tiealueesta. Rakentamiseen soveltumaton rantaosuus on merkitty vaalean vihreällä viivalla.

Esimerkki tulvaherkästä ranta-alueesta Kyrönjoen pohjoispuolella Tuuralassa tilan 44 kohdalla ja Kyrönjoen eteläpuolella Hevonkoskella tilan 45 kohdalla. Rakentamiseen soveltumaton rantaosuus on merkitty vaalean vihreällä viivalla. Rantarakentamiseen soveltuvana alueena on otettu tulvaherkkien alueitten takana oleva varsinaisen jokipenkereen pituus, joka on merkitty tumman vihreällä viivalla.

Rantarakentamista vaikeuttaa myös tilajako. Ritaalan sillan etelä- ja pohjoispuolella on kantatilojen 36a ja 32 rantavyöhyke syvyydeltään niin pieni, ettei se mahdollista rantarakentamista. Tällöin rantarakentamisen laskennallinen oikeus on siirretty taustalla oleville tiloille.

Rakentamiskelpoiseksi ei myöskään ole arvioitu betonitehtaan tilaan liittyvää rakentamatonta rantavyöhykettä, johtuen tehtaan aiheuttamista ympäristövaikutuksista, melusta, pölystä ja raskaasta liikenteestä. Lisäksi tehdas varastointialueineen ja hoitoasteeltaan vaatimattomine rakennuksineen luo epäviihtyisän ympäristön.

Rakentamiseen soveltumattomat alueet on osoitettu rantarakentamisen liitteissä kantatilajako ja mitoitus ja kartalla kantatilajako.

LIITE 21. RANTARAKENTAMINEN KANTATILAJAKO, KARTTA,

LIITE 19, RANTARAKENTAMINEN, KANTATILAJAKO JA MITOITUS, TAULUKKO

LIITE 22, RANTARAKENTAMINEN, SOVELTUVUUS RAKENTAMISEEN

LIITE 24, LAUSUNTO TULVAKORKEUKSISTA JA SUOSITELTAVISTA RAKENTAMISKORKEUKSISTA ISONKYRÖN KUNNAN KAAVOITETTAVILLA-ALUEILLA, EPOELY/75/07.02/2011.

6.7.3 Palvelujen ja kaupan alueet

KM-tv, kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoiskaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän (mrl 71d §)

Alueelle on mahdollista sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, jossa on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa eli moottoriajoneuvojen kauppaa, huonekalukauppaa, rauta- ja rakennustarvikekauppaa, maatalous- ja puutarha-alan kauppaa sekä kodinkonekauppaa. Yksikön tai keskittymän kokonaiskerrosala saa olla enimmillään 50 000 k-m2 Vaasan ja Isonkyrön Tervajoen alueella. Kuntien tulee alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tarkentaa paljon tilaa vaativan erikoiskaupan sijoittuminen Tervajoen alueella.

KM-tv2, kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoiskaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän (mrl 71d §)

Alueelle on mahdollista sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, jossa on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa eli moottoriajoneuvojen kauppaa, huonekalukauppaa, rauta- ja rakennustarvikekauppaa, maatalous- ja puutarha-alan kauppaa sekä kodinkonekauppaa. Yksikön tai keskittymän kokonaiskerrosala saa olla enimmillään 50 000 k-m2 Vaasan ja Isonkyrön Tervajoen alueella. Kuntien tulee alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tarkentaa paljon tilaa vaativan erikoiskaupan sijoittuminen Tervajoen alueella.

Alueen rakentamisessa tulee huomioida, että rakennukset muodostavat taajaman reunavyöhykkeen valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle

Kaavamerkinnoilla turvataan Tervajoen kehittyminen yhtenä Suomen autokaupan keskuksena.

P

Palvelujen ja hallinnon alue

Kaavamerkinnoilla on varattu olemassa olevat kaupan, kunnan ja seurakunnan tuottamat palvelut, jotka eivät ole paljon tilaa vaativaa erikoistavaran kauppaa.

PY

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Aluevarauksella on merkitty Kylkkälän koulu ja päiväkoti.

RM

Matkailupalvelujen korttelialue.

Kaavamerkinnoilla RM on osoitettu vanha Palhojaisten koulurakennus tonttialueineen. Rakennuksessa toimii matkailu- ja pitopalvelualan yritys. Alueelle on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

6.7.4 Työpaikka-alueet

Suurimmat työnantajat Tervajoen alueella ovat autokaupan yritykset.

TY

Radan eteläpuolella on uusi noin 7 ha:n varaus teolliselle toiminnalle, joka ei tuota ympäristöhaittoja. Toinen TY- aluevaraus on Ritaalassa. Tämä alue sijoittuu valtatie ja kylätien väliselle alueelle, joka sijainniltaan soveltuu hyvin teollisuusalueeksi. Erityisiä muita työpaikka-alueita ei kaava-alueeseen ole varattu. Muut teolliselle toiminnalle varatut alueet ovat nykyisten yritysten alueita sekä niiden laajennuksia. Tervajoen teollinen toiminta on pääasiassa pienyrittäjyyttä. Nämä toimitilat on mahdollista sijoittaa myös haja-asutusalueille.

TP

Työpaikka-alue . Alueelle sallitaan pienimuotoisten liike- ja työtilojen rakentaminen, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

6.7.5 Virkistysalueet

Tervajoen osayleiskaava-alue edustaa tyypillistä Kyrönmaan elinvoimaista ja monipuolista aluetta, jossa niin Kyrönjoki, viljelymaisema ja ympäröivä metsäluonto tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia virkistykseen.

V, VL, VU

Kaavassa on virkistysalueiksi on osoitettu asemakaavan mukaiset urheilukentän alueet sekä laajemmat asuntoalueiden virkistysalueet ja jokivarren yhteisalueet Isojaon järjestelyn yhteydessä Kyrönjoen varteen varattiin useita yhteisalueita. Tällöin käyttötarkoituksia olivat pääasiassa tilojen yhteiset pyykkirannat, karjan juottopaikat ja venevalkamat. Yhteisalueita on pohjoisrannalla viidessä paikassa ja etelärannalla neljässä paikassa.. Tervajoen rantaosayleiskaavassa nämä yhteisalueet mahdollistavat virkistysalueitten varaamisen pitkin jokivartta. Alueet muodostavat tieyhteysineen soveliaita rantapaikkoja veneitten laskuille, kalastukselle ja uimarannoille. Yhteisalueet on rantaosayleiskaavassa varattu merkinnällä V-virkistysalue. Rakentamiseen soveltumattomat ja tulvaherkät saaret ja alavat rannat on varattu aluevarausmerkinnällä VL lähivirkistysalue.

Näkymät joelle

Maankäyttö- ja rakennuslaki korostaa rantavyöhykkeiden suunnittelussa riittävien vapaa-alueitten varaamista kaava-alueille. Rakentamiseen soveltumattomat alueet ovat pääasiassa ranta-alueita, jotka sijaitsevat lähellä jokea myötäileviä kyläteitä ja valtatieitä. Nämä kohdat tarjoavat oivallisen ja esteettömän näkymän joelle. Useina sopivan pituisina jaksoina ja molemmille puolille jokea sijoittuneena ne takaavat virkistävän jokialueen maiseman avautumisen tiellä liikkuville. Kyrönjoki on läsnä.

6.7.6 Erityisalueet

EO

Kaavamerkinnällä EO on osoitettu olemassa oleva kalliomurskeen ottoalue Kiikanmäen alueella.

6.7.7 Luonnonsuojelualueet ja kohteet

Tervajoen osayleiskaava-alueella ei ole luonnonsuojelukohteita. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on merkitty kaava-kartalle kaavamerkinnällä ma-1 ja seuraavalla kaavamääräyksellä. Alue on omaleimainen ja sen kulttuuriympäristö ja rakennusperinne ovat arvokkaita. Uudis- ja korjausrakentaminen, teiden rakentamis- ja korjaustoimenpiteet sekä alueen ympäristön hoito tulee sopeuttaa alueen maisemaan ja rakennusperinteeseen. Maisematyö-, rakennus- ja purkulupien edellytykset on erityisesti selvitettävä näillä alueilla.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet on rajattu kahden luontoinventoinnin perusteella. Luontoinventointi vuodelta 2004 käsittää lähinnä alueen tärkeät luonnon monimuotoisuuskohteet kuvauksineen ja luontoinventointi vuodelta 2010 täydentää edellistä. Tässä inventoinnissa on esitetty ns. direktiivilajien esiintyminen alueella. Direktiivilajeja alueella edustavat liito-orava, viitasammakko ja lepakot. Luontoinventointien lisäksi on huomioitu Länsi-Suomen ympäristökeskuksen kartoituksessa esille tulleita perinnebiotooppeja ja muita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ympäristöjä. LSU/123/2005, Johanna Kullas.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä kohteita on inventoinnissa erikseen kuvattu 41. Inventoinnin suosituksen mukaan on erityisen tärkeät alueet rajattu merkinnällä luo-1. Alueen kaavamääräys kuuluu seuraavasti: Aluetta hoidettaessa tulee huolehtia siitä, ettei sen ominaispiirteitä, luonnonsuojelulain mukaisia tai luonnon monimuotoisuuden mukaisia arvoja vaaranneta. Maankäyttö ja rakennuslain perusteella määrätään, että maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa alueella ilman maisematyölupaa.

Kyrönjoen jokirannat kuuluvat kaikki erityisen tärkeisiin luonnon monimuotoisuus kohteisiin. Osa Kyrönjoen jokirannoista ja Kyrönjoen saarista on varattu kaavamerkinnällä VL Lähivirkistysalue.

Inventoinnissa rajatut lepakkojen lisääntymispaikat on rajattu merkinnällä luo-2 sekä seuraavalla kaavamääräyksellä: Lepakkojen lisääntymispaikat on rauhoitettu luonnonsuojelulain 49§:n nojalla. Mikäli alueella olevia rakennuksia puretaan, tulee niistä ensin tutkia mahdolliset lepakkojen lisääntymispaikat. Lepakkojen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Inventoinnissa rajatut viitasammakoiden lisääntymispaikat on rajattu merkinnällä luo-3 sekä seuraavalla kaavamääräyksellä: Viitasammakoiden lisääntymispaikat on rauhoitettu luonnonsuojelulain 49§:n nojalla. Viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Inventoinnissa rajatut liito-oravan lisääntymispaikat on rajattu merkinnällä luo-4 sekä seuraavalla kaavamääräyksellä: Liito-oravien lisääntymispaikat on rauhoitettu luonnonsuojelulain 49§:n nojalla. Liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Kaavakartalla on lisäksi kohdekohtainen numero, joka on nimetty kaavamääräysten luettelossa. Kohteitten tarkemmat tiedot ja arvotuserusteet ovat liitteissä. LIITE 10, Luontoselvitys 1, Tervajoki sekä LIITE 11, Tervajoen direktiivilajit.

6.7.8 Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Tervajoen osayleiskaava-alueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) kohteita tai alueita. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on merkitty kaava-kartalle kaavamerkinnällä ma-1 ja seuraavalla kaavamääräyksellä. Alue on omaleimainen ja sen kulttuuriympäristö ja rakennusperinne ovat arvokkaita. Uudis- ja korjausrakentaminen, teiden rakentamis- ja korjaustoimenpiteet sekä alueen ympäristön hoito tulee sopeuttaa alueen maisemaan ja rakennusperinteeseen. Maisematyö-, rakennus- ja purkulupien edellytykset on erityisesti selvitettävä näillä alueilla.

Rakennustaiteellisin , kulttuurihistoriallisin tai maisemallisin perustein suojeltavat rakennukset tai rakennusryhmät on merkitty kaavakartalle aluerajauksin ja kohdemerkinnöin. Alueitten ja kohteiden määrittely, perustuu maisemaselvitykseen ja rakennuskannan inventointiin sekä arvottamiseen.

Suojelukohteet on jaettu sr-1 ja sr-2 kohteisiin. Rakennusryhmät on merkitty ruuturasterilla ja aluerajausmerkinnällä sk, kyläkuvallisesti arvokas alue. Merkintää koskee seuraava kaavamääräys: Yleiskaavatyön yhteydessä arvokkaiksi todetut alueet. Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava kyläkuvallisten arvojen ja suojeltavan rakennuskannan säilyminen. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että uudisrakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan, olemassa oleviin tilakeskuksiin ja rakennuskantaan sekä ympäristöön.

Kyläkuvallisesti arvokkaiksi alueiksi on määritelty Tervajoen asemanseutu, Jälleenrakennusajan asuinalue Asematien itäpuolella, Palhojaisen mäkitupalaisalue ja jokivarren taloryhmät, joita ovat Nyysölän taloryhmä, Saari-Söyrinki talopari ja Turjan taloryhmä.

Sr-1 kohteiden kaavamääräykset ovat seuraavat:

Rakennustaiteellisin, kulttuurihistoriallisin tai maisemallisin perustein suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41§:n 2:n momentin nojalla määrätään, että alueen arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa.

Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti ja kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Ympäristön uudisrakentaminen tulee sopeuttaa kohteen rakennustaiteellisiin, kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin. Alueen ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää.

Rakennuslautakunnan on ennen rakennukseen kohdistuvan luvan ratkaisemista varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen.

sr-1/10 lukusarjan jälkimmäinen numero viittaa kohteen numeroon.

Sr-2 kohteiden kaavamääräykset ovat seuraavat:

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti edustava rakennus tai rakennusryhmä, joka tulisi pyrkiä säilyttämään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 127§:n 1. momentin nojalla määrätään, että rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa ilman kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lupaa (purkamislupa).

Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti ja kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Ympäristön uudisrakentaminen tulee sopeuttaa kohteen rakennustaiteellisiin, kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin. Alueen ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää. Ennallistavat toimenpiteet sallitaan.

Kohteitten tarkemmat tiedot ja arvotusperusteet ovat liitteessä. LIITE 14, Arvokkaat rakennukset, arvottamisperusteet

Kaava-alueella on yksi muinaismuisto, joka on merkitty sm/1 kaavamerkinnällä. Muinaismuisto käsittää Myllykosken padon jäänteet 10 x 5 metrin alueella. Muinaismuiston suojavyöhykkeeksi on määritelty 2 metriä kohteen ympärille. Alueen määrittely perustuu arkeologiseen inventointiin.

Violetilla katkoviivalla on kaavaan osoitettu maakuntakaavan mukainen historiallinen tielinjaus. Ympäristön uudis- ja korjausrakentaminen, tien korjaustoimenpiteet sekä ympäristönhoito tulee sopeuttaa tien varren kyläkuvaan ja rakennusperinteeseen. Tiestöön kohdistuvissa toimenpiteissä tulee erityisesti ottaa huomioon alueen maiseman, rakennetun kulttuuriympäristön ja historiallisen tiestön arvot.

6.7.9 Maa- ja metsätalousalueet

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen.

M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alue on tarkoitettu maa- ja karjatalouden harjoittamiseen. Alueelle sallitaan maa-, metsä- ja karjatalouteen liittyvä rakentaminen, pienimuotoista yritystoimintaa palveleva rakentaminen sekä haja-asutusluonteinen rakentaminen. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen reunavyöhykkeellä tulee säilyttää kasvillisuutta ja piha-alueilla metsäinen ilme.

MT

Maatalousalue. Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Alueelle ei saa sijoittaa uusia teitä tai muita rakenteita, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

MT-1

Maatalousalue. Alueelle sallitaan maa- ja metsä- ja karjatalouteen liittyvä rakentaminen, pienimuotoista yritystoimintaa palveleva rakentaminen sekä haja-asutusluonteinen rakentaminen. Pysyvää asutusta, loma-asutusta tai yritystoimintaa palvelevaa rakentamista ei tule sijoittaa 200 metriä lähemmäksi rantaviivaa. Rakennukset tulee sijoittaa olemassa olevien teiden varsille ja olemassa olevien rakennusryhmien lähetyville. Tavoitteena on säilyttää alueella olevat pellot avoimena maisematilana.

ME

Kotieläintalouden suuryksikön alue.

Alueelle saa rakentaa ympäristönsuojalaissa 28§:ssä tarkoitetun eläinsuojan. Ympäristölupaa vaativan eläinsuojan aiheuttama haitta arvioidaan ympäristölupamenettelyssä. Ympäristönsuojeluasetuksessa on luvanvaraiset eläinsuojat tai kalankasvatus määritelty seuraavasti:

a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 30 lypsylehmälle, 80 lihanaudalle, 60 täysikasvuiselle emakolle, 210 lihasialle, 60 hevoselle tai ponille, 160 uuhelle tai vuohelle, 2 700 munituskanalle tai 10 000 broilerille, taikka muu eläinsuoja, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 210 lihasialle tarkoitettua eläinsuojaa;

b) vähintään 250 siitosnaarasminkin tai -hillerin taikka vähintään 50 siitosnaarasketun tai -supin taikka vähintään 50 muun siitosnaaraseläimen turkistarha taikka muu turkistarha, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 250 siitosnaarasminkille tarkoitettua turkistarhaa;

c) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kiloa vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kiloa vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä;

MA

Maisemallisesti arvokas peltoalue, Alue varataan maa-, metsä- ja karjatalouden harjoittamista varten. Merkinnällä osoitetaan alueet, joiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen maisemakuvan kannalta tärkeää. Alueen oleviin talouskeskuksiin liittyvä täydennys- ja korjausrakentaminen on sallittua ja se on sovittava maisemaan. Tavoitteena on säilyttää alueen pellot ja nurminiityt avoimena maisematilana. Niiden metsittäminen on kielletty.

6.7.10 Liikennealueet

Osayleiskaavassa oli luonnosvaiheessa kolme eri vaihtoehtoa liikenneverkolle. Kaavaluonnoksen mukaiset vaihtoehdot olivat Tervajoen tieverkko-suunnitelman 2009 mukaiset tieverkkovaihtoehdot 2 ja 4 sekä kaavakartalla esitetty tieverkkovaihtoehto, joka oli mainitun suunnitelman tieverkkovaihtoehtojen 1 ja 3 yhdistelmä.
LIITE 25, LUONNOSVAIHEEN TIEVERKKOVAIHTOEHDOT

Vaihtoehtojen merkittävimmät erot olivat seuraavat:

1. Raideliikenteen eritasoristeyksen sijainti
2. Raideliikenteen eritasoristeys ylityksenä vai alituksena
3. Raideliikenteen eritasoristeys erillisenä kevyelle liikenteelle vai yhdistettynä kevyelle liikenteelle ja ajoneuvoliikenteelle.
4. Valtatien eritasoristeyksen sijainti
5. Valtatien liittymien sijainnit ja tyypit

Liikenneverkon suunnittelussa on erityisesti kiinnitetty huomiota liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden lisäämiseen. Erityisiksi ongelmiksi on koettu, kääntyvän liikenteen risteäminen valtatiellä sekä raideliikenteen tasoristeykset. Raideliikenteen tasoristeyksessä koululaisten liikkuminen on ensisijainen ongelma, johon tulisi saada parannus mahdollisimman nopealla aikataululla. Nykyinen Harvankyläntien ja raideliikenteen tasoristeys palvelee heikosti myös sijaintinsa suhteen erityisesti kevyttä liikennettä, joka suuntautuu koululle ja asemalle. Houkutus kuljettavan matkan lyhentämiseen asemapihan raiteet ylittämällä on suuri.

Jo olemassa olevien liikenteellisten ongelmien lisäksi alueella tulee varautua Tervajoen kauppakeskuksen kehittymisen mukanaan tuomiin vaatimuksiin niin liikenneturvallisuuden kuin liikenteen sujuvuudenkin suhteen. Liikerakennusten korttelialueita palveleva katuverkko on pyritty suunnittelemaan siten, että liikerakennukset on mahdollista sijoittaa helposti saavutettaviksi ja kaupan kannalta

houkuttelevasti liikenneväylien varsille. Myös raideliikenteen sähköistäminen saattaa nostaa huomattavasti Seinäjoki-Vaasa radan käyttöastetta.

Liikenneverkon suunnittelussa on pyritty huomioimaan Vähänkyrön osayleiskaavassa esitetty tieverkon vaiheittainen perusrantaminen sekä niin luonnon kun rakennetun ympäristön arvot. Suunnittelussa on ollut lisäksi tavoitteena toteuttamisen taloudellisuus. Nykyistä tieverkkoa on pyritty hyödyntämään nykyinen asutus huomioiden.

Isonkyrön tieverkkosuunnittelua on jatkettu 2012 tarkennetuilla suunnitelmissa, jotka koskevat lähinnä valtatie risteysalueita ja yhteysväyliä. Suunnittelutarve tuli esille alueen asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien esittämien kannanottojen jälkeen. Suunnitelmat on laatinut Sito Oy ja suunnittelua on jatkettu yhteistyössä ELY:n kanssa. [Osayleiskaavassa on esitetty tieverkon toteuttamisen viimeinen vaihe. Vaiheistus on esitetty luvussa 8. Osayleiskaavan toteuttaminen.](#) Ensimmäisessä vaiheessa asematien pohjoispuolen yhteys katkaistaan valtatielle ja kevyttä ajoneuvoliikennettä palveleva valtatie alitus toteutetaan. Lisäksi ensimmäisessä vaiheessa tulisi toteutettavaksi kaavakartalle merkitty Harvakyläntien eritaso raideliikenteen alittavana väylänä. Olkitien risteys etelään säilyisi nykyisenä kolmihaaraliittymänä.

Liikenneverkon parantamistarpeet edellyttävät liikennemäärien voimakasta lisääntymistä valtatiellä, Tervajoen liikerakentamisen kasvua sekä Vähänkyrön osayleiskaavassaan esittämän liikenneverkon toteuttamista.

Osayleiskaavan merkintöihin on lisätty määräys hulevesien suunnittelutarpeesta asemakaavavaiheessa ja uudet tiet on merkitty eri värisävylä.

Maanteiden melualueille ei ole osoitettu uutta asutusta

6.7.11 Yhdyskuntatekninen huolto

Asemakaavoitettaviksi tarkoitetut alueet sijoittuvat pääasiassa jokivarsien, Tervajoen keskustaajaman sekä Peippoosen alueelle, jotka kaikki kuuluvat suunnitelman mukaisiin viemärlaitoksen toiminta-alueisiin. Haja-asutusalueilla tulee järjestää kiinteistökohtainen jäteveden käsittely.

Kaavakartalle on merkitty siirtoviemärin johtolinja. Siirtoviemäri palvelee koko Isonkyrön viemäriverkkoa ja kulkee Tervajoen alueen läpi Vähänkyrön puhdistuslaitokselle.

ET

Yhdyskuntateknisen huollon alue. Kaavassa on varattu ko. merkinnällä Peipposten – Pappilan pohjavedenotto. Vedenottamolla on merkitty 100 metrin suojavyöhyke.

W-1

Vesialue

Koko Kyrönjoen alue on kaavamerkinnän W-1 mukainen yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue. Kaava ohjaa rakentamista siten, että uusia rakennuksia ei ole mahdollista rakentaa lähelle vesirajaa. Rantavyöhykkeillä on aluerajaus luo-1 luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue.

6.7.12 Muita määräyksiä

Pohjavesialueet

Tervajoen osayleiskaavaan on merkitty kaavakartalle pohjavesialue Etelä-Pohjanmaan elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen määrittelemän aluerajauksen mukaisesti. Kaavamerkintä on pv-1 ja merkinnän selitys on Peipposten-Pappilan tärkeä pohjavesialue. Kaavamääräyksessä on lisäksi seuraava määräys: Alueella ei saa tehdä pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.

Melu- ja tärinäalueet

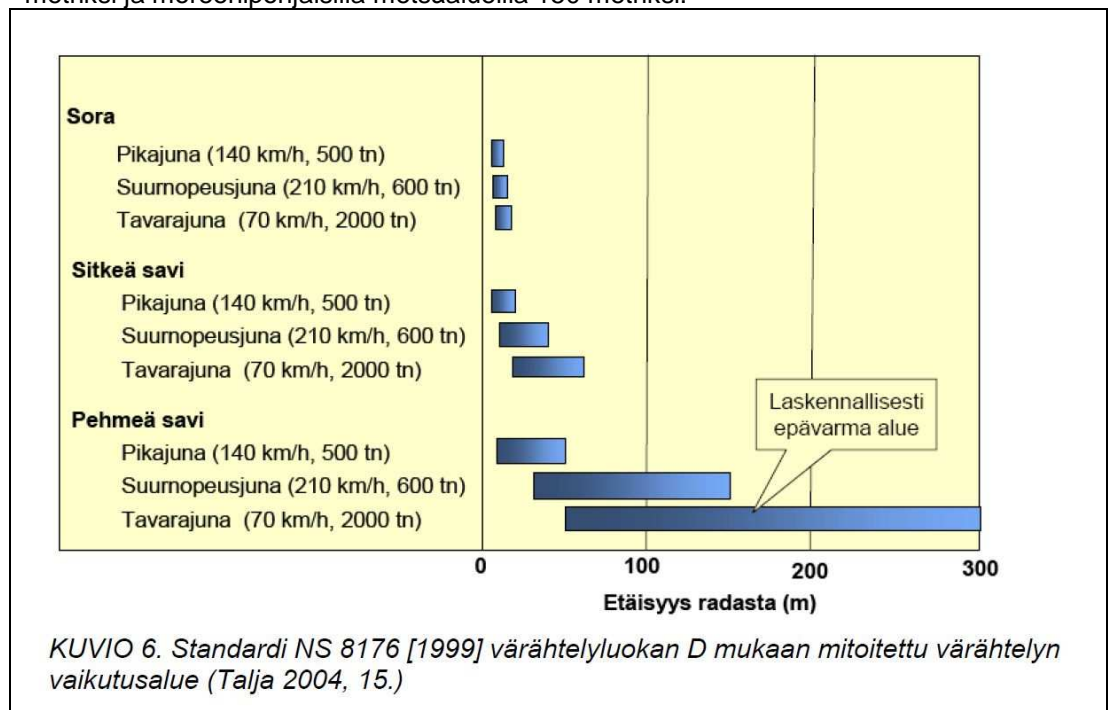
Tieliikenteen melualueet ja raideliikenteen melu- ja tärinäalueet on merkitty kaavaan. Valtatien varrelle on merkitty kaavamerkinnällä me liikennemelun 55 dB teoreettinen meluvyöhyke. Rautatien varrella vastaava merkintä on me-1, jonka kaavamääräys kuuluu rautatieliikenteen aiheuttaman liikennemelun 55db teoreettinen meluvyöhyke ja tärinäalue. Kaavamääräyksen mukaan melun- ja tärinätorjunta suunnitellaan alueen asemakaavoituksen ja rakennuslupakäsittelyn yhteydessä. Uutta asutusta ei ole osoitettu meluvyöhykkeelle. Olemassa olevaa rakennuskantaa on kuitenkin koko osayleiskaava-alueella sekä valtatie että raideliikenteen melualueella. Alueella olevia asuinrakennuksia saa peruskorjata, laajentaa ja korvata uusilla.

Valtatien liikenteen aiheuttama melu

Valtatien meluvaikutus voi olla häiritsevää. 100 kilometrin nopeudella ja 2030 liikenneennusteella n. 8000 ajon./vuorokausi on melualueen laajuus tien keskeltä mitaten noin 120 – 140 m tasaisessa maastossa, jos melusuojausta ei ole. Nopeusrajoituksen ollessa 80 km/h on vastaava etäisyys 100 metriä.

Raideliikenteen aiheuttama melu

Rautatien varrelle tehtiin maaperätutkimus. Tutkimuksessa todettiin, että savisella peltoalueella oli kuivakuorikerroksen alla liejusavea. Kuivakuorikerroksen paksuus oli noin 1 metri. Rautatieliikenteen teoreettisen melualueen määrittelyssä on sovellettu oheista taulukkoa. Melu- ja tärinäalue on savimailla määritelty osayleiskaavassa 300 metriksi ja moreenipohjaisilla metsäalueilla 150 metriksi.

Kyläteiden vähäisistä liikennemääristä ja alhaisemmista nopeuksista johtuen melualueitten laajuus on noin 25 metriä.

Tulva-alueet

Kyrönjoki virtaa Tervajoen osayleiskaavan alueella pääasiassa syvässä uomassa. Alavia tulville ja jääpadoille herkkiä alueita ovat lähinnä Hevonkosken ja Tuuralan niemet ja saaret. Myös rakentamiskelpoisiksi määritellyillä alueilla tulee huomioida elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lausunto alimmista rakentamiskorkeuksista EPOELY/75/07.02/2011. Alimmat rakentamiskorkeudet on merkitty kaavakartalle sekä liitetty luettelona kaavamääräyksiin. Liite 23, Lausunto tulvakorkeuksista ja suositeltavista rakentamiskorkeuksista Isonkyrön kunnan kaavoitettavilla alueilla.

Tervajoen osayleiskaavassa on alimmat rakentamiskorkeudet on huomioitu Etelä-Pohjanmaan ELYN:n lausunnon mukaisesti. Kaavamääräyksissä on taulukko, jossa on esitetty paalulukemilla tulvakorkeudet HW 1/100 sekä HW 1/250 sekä näitä vastaavat alimmat rakentamiskorkeudet. Kaavakartalle on merkitty taulukkoa vastaavat paalulukemat. Korkeuksien voidaan katsoa muuttuvan lineaarisesti kahden paalulukeman välillä.

Kaavamääräyksessä on lisäksi todettu, että kostuessaan vaurioituvat rakenteet tulee sijoittaa HW1/100 (N60) mukaan määritellyn alimman rakennuskorkeuden yläpuolelle. Yhteiskunnan toimintojen kannalta tärkeät rakennukset ja ympäristölle vaaraa aiheuttavat rakenteet tai toiminnot tulee sijoittaa HW 1/250 (N60) mukaan määritellyn alimman rakentamiskorkeuden yläpuolelle.

Ympäristö- tai maisemavaurion korjaustarve

Kaavaan on merkitty ympäristölautakunnan lausunnossaan esille tuomat alueet, joissa on ympäristövaurion korjaustarvetta.

7. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET JA NIIDEN ARVIOINTI

Osayleiskaavaa laadittaessa on otettu huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- muinaismuistojen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Vuonna 2000 voimaan astunut maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää riittäviä selvityksiä ja tutkimuksia kaavan laatimisen yhteydessä, jossa vaikutuksia tunnistetaan ja arvioidaan erilaisilla arviointimenetelmillä.

Yleiskaavan vaikutusten arviointi on kaavan laadintaan kiinteästi liittyvä prosessi ja kaavoitusmenettely eri vaiheineen, julkisine kuulemisineen ja vaikutusmahdollisuuksineen täyttää monessa mielessä YVA - ajattelun tunnusmerkit. Arviointityötä on tehty luonnosten suunnittelun rinnalla. Tällöin arviointityössä on tärkeänä keinona ollut kuuleminen ja osallistuminen, joka on painottunut luonnosvaiheen suunnitteluun ja vuorovaikutteisiin ryhmätyömenetelmiin. Arviointiryhminä ovat toimineet mm. viranomaispalaverit, kaavoitus- ja elinkeinojaosto ja kylätoimikuntien yhteistyöryhmät.

Arvioinnin pohjana ovat eri selvitykset ja kyselyt :
Rakennuskannan inventointi
Luontoinventoinnit

Tervajoen tieverkkosuunnitelma
Tulva-alueiden selvitykset
Maisemaselvitys
Kysely maanomistajille ja alueen asukkaille
Arkeologinen inventointi

Arviointityö jatkuu. Seuraavissa kappaleissa on osayleiskaava-luonnoksen vaikutuksia verrattu ympäristön nykytilaan. Vaikutusalueeseen kuuluvat alueen lähiympäristö ja joittenkin vaikutusten osalta myös Isonkyrön läntiset alueet.

7.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden saavutettavuuteen ja liikenteeseen.

Osayleiskaava perustuu olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja aluerakenne säilyy pääpiirteissään nykyisellään. Kaavan aluevaraukset perustuvat vähäiseen kasvuun siten, että rakentaminen tiivistää olemassa olevaa rakennetta. Kaava tukee alueen vahvan maatalouden toimintaedellytyksiä. Laajat peltoalueet ja tilakeskusten toimintamahdollisuudet turvataan maankäytöllä.

Asemakaavoitettaviksi tarkoitetut asuntoalueet keskitetään Tervajoen liikekeskustan, Peippoosen ja entisen Palhojaisen koulun ympäristöön. Peippoosen asuntoalueilla on vahva yhteys luontoon. Alueelle hakeutuvat asukkaat arvostavat paikan omaleimaisuutta luontoa ja rauhallisuutta.

Kyrönjoen jokirantavyöhykkeitä kehitetään tiiviin raittimaisena.

Kaava sisältään nykyisen kaupallisen toiminnan lisäksi uusia aluevarauksia Tervajoen liikekeskustassa ja teolliselle toiminnalle radan eteläpuolella sekä Ritaalassa.

Maakuntatason kaupallisten palvelujen selvitykset ja vaikutusten arviointi palvelevat maakunnallista ja valtakunnallista merkitystä omaavaa Tervajoen autokaupan keskittymää. Maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta. Pohjanmaan maakuntakaavaa on tarkennettu vaihekaavalla 1, joka käsittelee kaupan sijoittumista maakunnassa. Vaihekaava 1 vahvistettiin ympäristöministeriössä 4.10.2013. Maakuntakaavassa on osoitettu Tervajoen alueelle km merkintä, joka koskee seudullisesti merkittävää vähittäiskaupan suuryksikköä. Näihin varauksiin liittyvien selvitysten ja vaikutusten arviointien tulee osoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevien erityisten sisältövaatimusten täyttyminen. [Tervajoen paljon tilaa vaativan kaupan alueiden varaukset ovat merkittävä osa osayleiskaavan sisältöä. Siksi vaikutusten arviointi on tehty vielä erikseen ympäristöhallinnon ohjeiden mukaisesti vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevana arviointina.](#)

Teollisen toiminnan ja asuntoalueiden aluevaraukset eivät merkittävästi vaikuta liikenteen lisääntymiseen. Liikerakentamisen vaikutus liikenteen lisääntymiseen on arvioitu erikseen Sito OY:n toimesta kohdassa Liikenteen vaikutukset sekä vielä kohdassa paljon tilaa vaativan kaupan aluevarausten vaikutusten arviointi.

Liikenteen vaikutukset

Liikenteen vaikutusten arvioinnin on laatinut Sito Oy:ltä Tenho Aarnikko:

Kaavoitusta varten on vuonna 2009 laadittu Tervajoen tieverkkosuunnitelma. Kaavoituksen viranomais-neuvottelujen, asukaskyselyjen sekä pidetyn asukasillan

palautteiden perusteella on uudelleen selvitetty liikenneverkon kehittämisen tarpeita ja tulevaisuuden varauksia.

Lähtökohtana on ollut nykyinen liikenneverkko, saadut em. palautteet sekä työn yhteydessä keväällä 2012 tehty liikenteen pitkän tähtäimen ennuste vuodelle 2040. Liikenne-ennusteessa on huomioitu maakuntakaavassa esitetyt uudet maankäyttövaraukset sekä liikenteen yleinen ennustettu kehittymistrendi. Liikennetarkastelussa on otettu huomioon maankäytön kehittyminen valtatie molemmille puolille sekä Peipposen asuinalueen kehittyminen. Valtatien molemmin puolin kehittyvä maankäyttö muodostaa uutta liikennetuotosta n 4.600 ajoneuvoa vuorokaudessa nykyisen liikenteen lisäksi. Tällöin valtatie 18 liittymien toimivuus sekä liikenteen kulku valtatie toiselta puolelta toiselle on avainkysymys Tervajoen liikenneverkon kehittämisessä.

Liikennetarkasteluissa on etsitty verkollista ratkaisua tavoitetilaan ja vaiheittaisen toteutuksen ratkaisuja. Tarkasteluissa on tutkittu ajoneuvoliikenteen ja kevyen liikenteen liikenneverkkoratkaisuja.

Liikennejärjestelyjen tavoitteita ovat olleet:

- käyttäjien kannalta helppo liikenneympäristö, jossa on mahdollisimman suorat yhteydet maankäytön ja valtatie välillä
- pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä liikenneverkko, joka voi rakentua vaiheittain
- maakuntakaavassa varattu, uusi maankäyttö huomioidaan liikenneverkon suunnittelussa
- maankäyttöä voi laajentaa taajaman itäpuolelle mikäli tiejärjestelyt tekevät sen mahdolliseksi
- Peipposen uudelle asuinalueelle on oltava hyvä yhteys Tervajoen keskustaan ja valtatielle 18
- valtatie 18 on tärkeä yhteys maakunnalle, seudulle ja kunnalle. Valtatie on oltava toimiva ja valtatielle liittymiset on oltava toimivia
- radan risteäminen on oltava turvallinen ja toimiva. Radan alitus voidaan toteuttaa erillisenä hankkeena
- Kylkkälänraitin läpikulkuliikenne ei saa lisääntyä

Liikenneverkon tarkasteluissa on tutkittu useita vaihtoehtoja, ottaen huomioon liikenneverkon toimivuus ja turvallisuus sekä maankäytön mahdollisuudet ja rajoitukset. Valtatie 18 liittymien toimivuus ja liittymien sijainnit ja tyypit on tutkittu. Liittymät vaativat järjestelyjä niin, ettei laajoja 4-haaraliittymiä, eikä valtatie suorita tasoyliityksiä jatkossa ole. 3-haaraliittymät toimivat liikenteellisesti hyvin vuoden 2040 ennustetuilla liikennemäärillä, mutta eritasoliittymään on syytä varautua. Tavoitetilassa ei valtatiellä ole vasemmalle kääntyviä liikennevirtoja.

Tutkituista vaihtoehtoista valittiin ratkaisu, jonka tavoitetilassa valtatie 18 Tervajoen eritasoliittymä sijaitsee Olkitien ja Asematien nykyisten liittymien välissä. Valtatie liittymät ovat suuntaisliittymiä. Liikenneverkko voidaan toteuttaa vaiheittain, kolmessa vaiheessa. Vaiheet yksi ja kaksi palvelevat nykyistä maankäyttöä ja valtatie 18 pohjoispuolelle lisääntyvää maankäyttöä. Kolmas vaihe toteutetaan taajaman itäpuolen maankäytön rakentuessa.

Ensimmäisessä vaiheessa, valtatie pohjoispuolelle Nyysjön alueelle syntyvä uusi maankäyttö kytkeytyy valtatiehen uuden tasoliittymän kautta. Olkitien ja Asematien pohjoispuoliset yhteydet valtatielle katkaistaan ja yhteydet Kylkkälänraitilta valtatielle ja valtatie eteläpuolelle järjestetään valtatie alittavan uuden kadun kautta. Risteyksiltä/eritasoliittymä helpottaa taajaman sisäistä liikennettä, kun liikenteen ei tarvitse kulkea toiselle puolelle valtatie yli.

Radan alikulkukäytävälle on etsitty vaihtoehtoisia paikkoja ja selvitetty vaiheittain toteutumisen mahdollisuudet. Radan kohdan tiejärjestelyt esitetään toteutettavaksi ensimmäisessä vaiheessa. Parhaaksi alikulkukäytävän sijaintipaikaksi on valittu asemarakennuksen lähialue, aseman länsipuolelta. Alikulkuyhteys edellyttää liikerakennuksen purkua radan eteläpuolelta. Uudet alikulkuyhteydet voidaan liittää ensimmäisessä vaiheessa Olkitiehen. Toisessa vaiheessa rakennetaan uusi tie Olkitien ja Asematien väliselle alueelle, mahdollisen uuden maankäytön keskelle. Kevyen

liikenteen alikulkuyhteydet radan kohdalla toteutetaan yhdessä tiejärjestelyjen kanssa, samaan silta-aukkoon. Tieverkolla kevyen liikenteen yhteydet asemalta keskustaan toimivat Olkitietä ja Asemantietä pitkin, koska näillä teillä on suorat yhteydet valtatie 18 alikulkukäytäviin.

Kevyen liikenteen verkon keskeisin yhteyspuute on nykyisin Peipposen alueen yhteys taajamaan ja valtatie 18 pohjoispuolella olevalle koululle. Tämä puute poistuu radan alikulkukäytävän rakentamisen sekä Olkitien kevyen liikenteen väylän rakentamisen myötä. Toisessa vaiheessa Asematien rauhoittuminen ja mahdollinen kevyen liikenteen väylän rakentaminen parantaa yhteyksiä entisestään. Valtatie 18 risteämiseen riittää nykyiset kaksi alikulkukäytävää, joille järjestetään hyvät kevyen liikenteen yhteydet tien eteläpuolelta.

Toisessa toteutusvaiheessa, valtatie liikennemäärän kasvaessa ja valtatie pohjoispuolisen maankäytön laajentuessa, muutetaan valtatie liittymät suuntaisliittymiksi.

[Kolmannessa vaiheessa Asematien eteläpuoleinen yhteys valtatielle katkaistaan valtatie toimivuuden parantamiseksi.](#) Kaupparaitin ja uuden asemayhteyden liittymä tehdään kiertoliittymäksi lisääntyvien liikennemäärien vuoksi. Taajaman itäpuolelle syntyvää maankäyttöä varten tehdään valtatielle uusi eritasoliittymä [tai vaihtoehtoisesti liikenne johdetaan ko. uudelle alueelle Kaupparaitin jatketta pitkin.](#) Pohjoispuolella eritasoliittymä liitetään uudella kadulla Kylkkälänraittiin.

Kaupparaitti toimii etelän puoleisena kokoojakatuna ja sen liikenne kasvaa maankäytön lisääntyessä. Kylkkälänraitti kuormittuu nykyistä enemmän Olkitien molemmilla puolilla, uusien katujen välisellä osuudella.

7.2 Vaikutukset kyläkuvaan, maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Osayleiskaava ei sisällä sellaisia maankäytön aluevarauksia, jotka vaikuttaisivat olevaan kulttuuriympäristöön hallitsevasti tai sitä alistavasti. Osayleiskaava ei myöskään sisällä sellaisia maankäytön aluevarauksia, jotka vaikuttaisivat laajasti maisemaan. Osayleiskaava-alueella tärkeät avomaisemat säilyvät.

Kyrönjoen jokilaaksoon kuuluva alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita ja kansallismaisemaa. Aluetta koskee kaavamääräys, jonka mukaan alueen rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Lisäksi kaava sisältää kyläkuvallisesti arvokkaiden alueiden rajaukset sk. Kyläkuvallisesti arvokkaiksi alueiksi on määritelty Tervajoen asemanseutu, Jälleenrakennusajan asuinalue Asematien itäpuolella, Palhojaisen mäkitupalaisalue ja jokivarren taloryhmät, joita ovat Nyysölän taloryhmä, Saari-Söyrinki talopari ja Turjan taloryhmä.

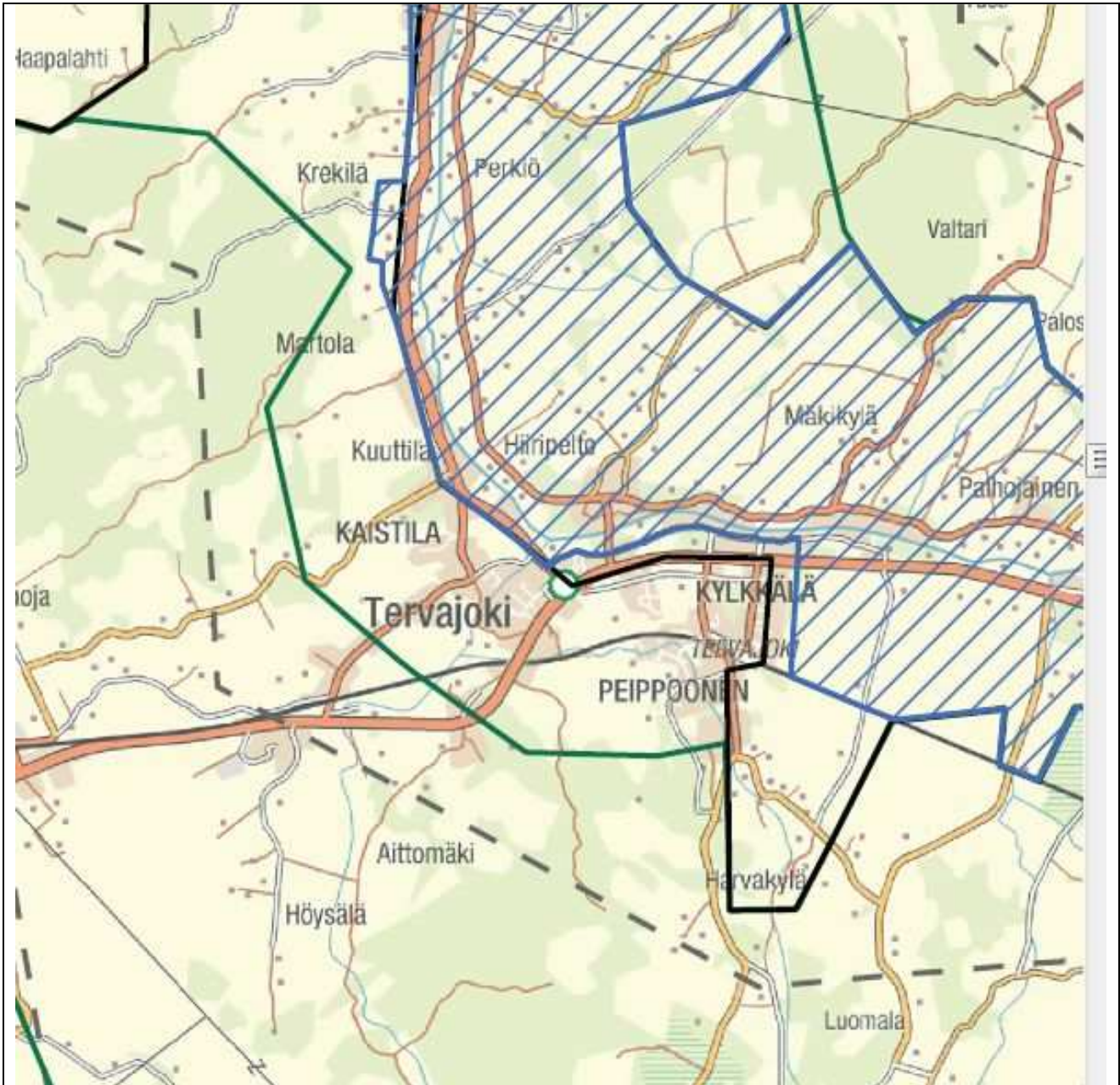
Kaavan rajaukset vaikuttavat arvokkaiden kulttuuri- ja perinnemaisemien säilymiseen. Kyläkuvallisesti arvokkaille alueille laaditaan rakentamistapa-ohjeet, joitten noudattaminen uudisrakentamishankkeissa vaikuttaa uusien rakennusten sopeutumiseen arvokkaaseen ympäristöön.

Kaavalla suojellaan Tervajoen asemanseudun rakennukset sekä arvokkaimmat talonpoikaisen rakentamisen kohteet. Yhteensä suojeltavia kohteita on yli 30. Suojelumerkinnot ja arvokkaiden alueiden varaukset kohdentavat mahdolliset avustukset rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävälle alueelle ja kohteille.

Maaseudun suunnittelemaan hajakenttä on pääasiassa omakotitalojen rakentamista maisemallisesti aroille paikoille, jolloin näiden hajauttava vaikutus on avoimessa peltomaisemassa laaja. Osayleiskaavan mukainen asuntorakentaminen

ohjaa uusien asuinrakennusten rakentamisen täydentämään olemassa olevaa kylämiljöötä tai luonto-olosuhteitaan niin maisemallisesti kuin asumisviihtyisyyden kannalta edullisille paikoille.

Osayleiskaavaan on merkitty valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen nykyinen raja. Osayleiskaava sisältää aluevarauksen KM-tv2, joka sallii paljon tilaa vaativan erikoiskaupan tai myymäläkeskittymän rakentamisen alueelle. Ko. alue on nykyisellä valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella VAT.

Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen tarkistus ehdotus

Musta raja on voimassa olevan maisema-alueen raja. Sininen viivoitus on ehdotuksen mukainen raja.

VAT-alueiden rajauksia ollaan kuitenkin tarkistamassa ja hanke on Etelä-Pohjanmaan ELY:n alueella edennyt ehdotusvaiheeseen. Päätös uusista rajauksista tehtäen vasta 2015. Ehdotuksessa on Tervajoen alueella huomioitu nykyinen taajama-alue sekä taajaman mahdollisuus laajentua itään.

Maisema-alueen rajauksen tarkistaminen itäsuunnassa on perusteltua taajaman laajenemistarpeiden lisäksi myös maisemallisista syistä. Alueelle rakennetut kuivaamorakennukset sulkevat jo nykyisellään näkymän peltomaisemaan Tervajoen taajaman itäpuolella. Maisema ei tällä kohdin vastaa aikaisempaa avointa viljelysten muodostamaa maisematilaa. Maanomistajalla on lisäksi vielä tarkoitus laajentaa kuivaamo-rakennuksia. Isossakyrössä viime vuosina rakennetut kuivaamot ovat olleet yli 20 metriä korkeita ja kuivaamojen yhteyteen on rakennettu useita siloja, mikä merkitsisi kuivaamon koon kasvamista noin kaksinkertaisesti.

Nykyisellään Tervajoen liikekeskus on rakenteeltaan taajama, jonka palvelut ovat käytettävissä valtatiehen liittyvien useiden risteävien katuliittymien kautta. Osayleiskaava mahdollistaa taajamarakenteen kehittämisen siten, että kehittyneimmässä vaiheessa Tervajoen taajamarakenteen liikenne eriytyisi mahdollisimman selkeästi valtatie liikenteestä. Tällöin pääliittymät valtatieltä Tervajoen taajamaan sijaitsisivat vain taajaman länsi- ja itäpuolella. Tämän vaiheen tie-yhteyksien ja aluevarausten merkintätapa on ohjeellinen ja vaihtoehtoinen, koska todennäköinen toteutusajankohta arvioidaan kuitenkin olevan vasta tavoitevuoden 2030 jälkeen. Aluevarauksilla halutaan varata mahdollisuus ko. vaihtoehdon toteuttamiseen ja varmistaa, ettei alueelle muodostu sellaista maankäyttöä, joka estäisi sen mahdollisen toteuttamisen. Toimiakseen tehokkaasti itäpuoleisen liikenteen syöttämiseen liittymään vaatii selkeän taajaman ja kaupallisten palvelujen alueen hahmotuksen riittävän aikaisessa vaiheessa taajamaa lähestyttäessä.

Itäpuoleinen uusi KM-tv2 aluevaraus on tarpeen kehittyneimmän liikenneverkon toimivuuden ja koko Tervajoen autokaupan keskittymän kehittämisen kannalta. Kuivaajat taajama-alueen reunalla eivät ole ilmiasultaan rakennuksia, jotka muodostaisivat selkeän rajauksen arvokkaaseen maisema-alueeseen eivätkä toimi merkkirakennuksina valtakunnallista merkitystä omaavalle autokaupan keskukselle. KM-tv2 kaavamääräys sisältää myös suunnittelumääräyksen alueelle sijoittuville rakennuksille. Rakennusten suunnittelussa tulee huomioida se, että rakennukset muodostavat rajauksen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ja taajaman välissä. Rajaavasta taajaman merkkirakennuksesta on oivallinen esimerkki uusi Kylkkälän koulurakennus valtatie ja joen välissä. Vastaavan rakennuksen rakentaminen suunnitellulle alueelle vastaa paremmin kaavamääräystä, jonka mukaan alueen rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin verrattuna nykyiseen kuivaamojen hallitsemaan ja rikkomaan maisematilaan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ja taajaman rajavyöhykkeessä.

7.3 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen ja tekniseen huoltoon

Vähäisen kasvun kaava ei aiheuta suuria paineita yhdyskunta- ja energiatalouteen tai tekniseen huoltoon. Asemakaavoitettavat alueet on liitettävissä olemassa oleviin verkostoihin. Muualla kyläalueilla on rakentaminen luonteeltaan nykyisen yhdyskuntarakenteen tiivistämistä.

7.4 Vaikutukset luontoon ja eläimistöön sekä luonnon monimuotoisuuteen. Vaikutukset luonnonvaroihin sekä maa- ja kallioperään ja veteen

Kaavalla on rajattu alueet, joilla on alueellisesti tai paikallisesti merkittäviä ympäristöarvoja. Näillä alueilla on maisemallisia arvoja ja/ tai ne ovat kasvustoltaan tai eläimistöltään merkittäviä. Kaavassa määriteltyjen alueiden kaavan mukainen toteuttaminen vaikuttaa koko alueen luonnon- ja maiseman monimuotoisuuden sekä monipuolisten virkistyskäyttömahdollisuuksien turvaamiseen.

Alueella on inventoinneissa todettu liito-oravan, viitasammakon ja pohjanlepakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Kaavalla nämä alueet on rajattu suojelualueiksi. Luonnonsuojelulain 49§:n perusteella eläinten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Osayleiskaava osaltaan tuo alueet tunnetuksi ja vaikuttaa siihen, ettei alueita tahattomasti hävitetä.

7.5 Vaikutukset ihmisten oloihin, elinympäristöön ja virkistykseen

Osayleiskaava on vähäisen kasvun kaava, joka luo edellytykset alueen ominaispiirteiden säilymiselle, lakeusmaisemalle, erityisille luontokohteille sekä arvokkaalle rakennetulle ympäristölle. Toisaalta kaava mahdollistaa vahvan maatalouden säilymisen sekä maatalouteen liittyvien muiden elinkeinojen kehittämisen. Kaava luo edellytykset elinympäristön parantamiseen ja ympäristön kehittämiseen jotka vaikuttavat alueen vetovoimaisuuteen asuin ympäristönä ja edistävät siten mm. yritysten sijoittumishalukkuutta alueelle

Kaavan varaukset mahdollistavat yritystoiminnan ja autokaupan kehittämisen.

7.6 Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaaliset vaikutukset ovat tarkastelun kohteena kaikkien yllä lueteltujen teemojen yhteydessä, koska kaikilla niillä voi olettaa olevan vaikutuksia sosiaalisen ympäristön ja elämän laatuun. Sosiaaliset vaikutukset kohdistuvat elämäntapaan ja -laatuun, liikkumismahdollisuuksiin, viihtyvyyteen, turvallisuuteen, asumiseen, palvelujen saatavuuteen, työllisyyteen, väestörakenteeseen, virkistysmahdollisuuksiin, ympäristöhaittojen kokemiseen, elinkeinotoimintaan sekä talouteen.

7.7 Paljon tilaa vaativan kaupan aluevarausten vaikutusten arviointi

Tervajoen paljon tilaa vaativan kaupan alueiden varaukset ovat merkittävä osa kaavan sisältöä. Siksi vaikutusten arviointi on tehty vielä erikseen ympäristöhallinnon ohjeiden mukaisesti vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevana arviointina. Aluevaraukset perustuvat Pohjanmaan liiton vahvistettuun vaihekaavaan 1. Kaupallisten palvelujen sijoittuminen Pohjanmaalla.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen		
- alue- ja yhdyskuntarakenteen hajautuminen/tiivistyminen	+	<p>Tilaa vaativan autokaupan keskittäminen Tervajoelle tiivistää ja selkeyttää yhdyskuntarakennetta. Tervajoen lisäksi Isossakyrössä on muuallakin autokaupan yritystoimintaa, joilla ei nykyisillä paikoilla ole laajentumismahdollisuuksia nykyisen lain voimaantulon jälkeen. Näille yrittäjille Tervajoki tarjoaa mahdollisuuden elinkeinon kehittämiseksi. Samalla tämä keskittyminen eheyttää yhdyskuntarakennetta sekä lisää liikenneturvallisuutta.</p> <p>Isonkyrön ja Vaasan Vähänkyrön alueella on runsaasti yritystoimintaa, joitten toimialaluokitukseen sisältyy autokauppa. (liite) Nämä yrittäjät ovat osoitus potentiaalista toimijoista, jotka tarvitsevat mahdollisuuden kehittää toimintaa ja sen Tervajoki mahdollistaa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - keskusten väliset suhteet, seudullinen keskusverkko, pää- ja alakeskusten kehitys, ydinkeskustan kehitys - asutuksen, työpaikkojen ja palvelun alueellinen sijoittuminen - uusien liikenneyhteyksien tarve ja liikenneverkon muutokset 	+	Koska vaihemaakuntakaava ainoastaan sallii jo olemassa olevan tilaa vaativan erikoistavarakaupan laajentamisen alueella, ei kaavan toteuttamisella ole merkittäviä vaikutuksia seutu- tai yhdyskuntarakenteeseen, kaupalliseen tarjontaan tai saavutettavuuteen, ostovoimien siirtymiseen eikä liikennejärjestelyihin.

- palvelutarjonnan alueellinen kehitys	ei merkittäviä vaikutuksia	Tervajoen tilaa vaativan kaupan kehittyminen turvaa myös muiden palvelujen säilymistä.
- keskusta-alueiden kaupalliset palvelut ja niiden kehitys	ei vaikutuksia	Tervajoki on kaavan mukaan seudullisen tilaa vaativan kaupan keskuksen lisäksi ainoastaan lähipalvelukeskus, jolla ei ole vaikutuksia keskusta-alueiden kaupalliseen palveluun ja niiden kehitykseen.
- asemakaavassa yksittäisen hankkeen suhde yhdyskuntarakenteeseen		Ei sisällä hankkeistusta
Vaikutukset liikenteeseen		
- henkilöautolla tehtävien asiointimatkojen määrä- ja liikennesuorite	ei merkittäviä vaikutuksia	Tilaa vaativassa kaupassa asioimisliikenne ei ole päivittäistä eikä viikoittaista. Tilaa vaativan kaupan lisäneliöt eivät aiheuta suuria liikennevirtoja.
- liikenteellinen saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla	+	Hyvä saavutettavuus rautateitse ja maanteitse.
- Kevyen- ja joukkoliikenteen käyttömahdollisuudet	+	Tervajoella sijaitsee rautatieasema, jolla pysähtyvät kaikki Vaasa-Seinäjoki välillä liikennöivät junat. Tervajoki on siten hyvin saavutettavissa jouhevasti eri puolilta Suomea. Myös säännöllinen linja-autoliikenne kulkee Tervajoen kautta. Tervajoella on Matkahuollon toimipiste. Tervajoella on sekä Vaasan että Isonkyrön alueella laaja kevyen liikenteen verkosto. (Liikenneselvitykset)
- liikenneväylien välityskyky- ja turvallisuus	+	Sito OY. selvityksen mukaan Siton arvion mukaan valtatie molemmin puolin kehittyvä maankäyttö (asuminen/ palvelut/ kauppa) muodostavat uutta liikennetuotosta noin 4600 ajoneuvoa vuorokaudessa nykyisen liikenteen lisäksi. Tällöin valtatie 18 liittymien toimivuus sekä liikenteen kulku valtatie toiselta puolelta toiselle on avain kysymys Tervajoen liikenneverkon kehittämisessä. Osayleiskaava mahdollistaa kolmivaiheisen liikenneverkon kehittämisen, joka vastaa toimivuuden ja turvallisuuden tavoitteita.

Vaikutukset yhdyskuntatalouteen:		
<ul style="list-style-type: none"> - Liikenneväylien ja muun infraruktuurin rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset. - liikennekustannukset 		Valtatien tasoinen liikenne asettaa tarpeita kaavassa esitettyihin liikenne- ja ratkaisuihin. Liikenneväylien kehittämiseksi ja risteysjärjestelyille on olemassa tarve jo alueen nykyisen liikenteen ja maankäytön pohjalta. Tilaa vaativan kaupan aiheuttamilla liikennevirroilla ei ole merkittävää vaikutusta kustannuksiin.
<ul style="list-style-type: none"> - muut yhdyskuntataloudelliset vaikutukset 		Kauppan kehittämisellä on positiivisia taloudellisia vaikutuksia yhdyskuntatalouteen. Alueella on olemassa olevat teknisen huollon verkostot.
Vaikutukset luontoon		Selvitysten mukaan tilaa vaativan kaupan maankäytöllä ei ole vaikutuksia luonnonympäristön merkittäviin arvoihin.
Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.	ei merkittäviä vaikutuksia	Tervajoen historiallinen markkinapaikka on sijainnut Köpingissä Vähänkyrön puolella. Isossakyrössä kaupparakennuksien ja pankkien muodostama kyläkeskus on ollut aseman läheisyydessä Asematiellä. Rinta-Joupin autoliikkeen toiminnasta alkanut automyynti ja sen ympärille syntynyt palvelutoiminta on sijoittunut valtatie varteen. Valtatie suuntaisen Kaupparaitin rakentamisen jälkeen, autokauppaan liittyvä palvelutoiminta on laajentunut myös Kaupparaitin eteläpuolelle. Kaupparaitti liittyy yhteen kaupalliset palvelualueet saumattomasti kahden kunnan välillä. Kaupparaitin kauppa on pääasiassa paljon tilaa vaativaa kauppaa. Tilaa vaativan kaupan tilatarve sanelee rakennusten yksikerroksisen ja hallimaisen muodon. Tilaa vaativalle kaupalle on tyypillistä myös rakennuksia ympäröivät laajat asfaltoidut piha-alueet ja ne muodostavat tyypillistä taajamien ulkopuolelle ja sisään tuloteiden varsille keskittynyttä laajoja toiminta-alueita vaativaa kauppaa. Päivittäistavarakauppa on keskittynyt Vähänkyrön Köpingin alueelle.

		Aluevaraukset sijoittuvat nykyiseen taajamarakenteeseen.
Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	ei vaikutuksia	
- palvelutarjonnan alueellinen kehitys		
- kaupallisten palvelujen saavutettavuus ja asiointimatkojen pituudet	ei vaikutuksia	
- lähipalvelujen toiminta- ja kehitysmahdollisuudet		Kaupan kehittymisellä on positiivisia taloudellisia vaikutuksia. Alakeskuksen monipuolinen palvelutarjonta säilyy ja sillä on mahdollisuus kehittyä tilaa vaativan kaupan kehittymisen myötä.
- palvelujen saavutettavuus eri väestöryhmien kannalta	ei vaikutuksia	
- palvelujen sijainti suhteessa julkisiin palveluihin	ei vaikutuksia	
- liikenteen päästöt ja melu	ei merkittäviä vaikutuksia	Valtatien liikenteen kasvu aiheuttaa alueella merkittävämmän vaikutuksen liikenteen päästöihin ja meluun.
- elinympäristön turvallisuus		Kaavassa osoitettu mahdollisuus risteysjärjestelyjen kehittämiseen kohentaa elinympäristön turvallisuutta nykyisestä. Tilaa vaativan kaupan laajentumisella ei ole merkittäviä vaikutuksia elinympäristön turvallisuuteen.
Vaikutukset elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin		
- kilpailuasetelma		Aluevaraukset mahdollistavat uusien toimijoiden sijoittumisen alueelle, mikä lisää valintamahdollisuutta ja edistää toimivaa kilpailua.
- myymälärakenne	ei vaikutuksia	
- kannattavuus		Kaupan keskittämällä on kaupan kannattavuuteen positiivisia vaikutuksia
- kulutuksen kehitys ja siirtymät	ei vaikutuksia	

8. OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

8.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Alueitten toteuttamisesta vastaavat pääasiassa yksityiset maanomistajat. Alueen toteuttamisen aikataulu on riippuvainen yleisestä taloudellisesta kehityksestä.

Kaavamääräyksissä on toteuttamisen ajoitusta ohjaava seuraava määräys: Risteysjärjestelyt toteutetaan vaiheittain osayleiskaavan aluevarausten toteuttamisen ja valtatie liikennemäärien kasvun myötä. Risteysjärjestelyillä tulee turvata sujuva liikenne sekä edellytykset 80 km/h nopeusrajoituksen säilymiseen Tervajoen alueella.

Liikennejärjestelyjen 1 vaihe:

Nyysjön alueen uuden maankäytön ja katuyhteyden toteuttamisen yhteydessä tulee rakentaa kanavoitu tasoliittymä valtatielle, Asematien ja Olkitien pohjoispuoliset liittymät valtatielle katkaista sekä valtatieä alittava uusi katuyhteys Kylkkälänraitilta valtatie eteläpuolelle toteuttaa.

Liikennejärjestelyjen 2 vaihe:

Valtatien pohjoispuolen maankäytön laajentuessa valtatie liittymät muutetaan suuntaisliittymiksi.

Liikennejärjestelyjen 3 vaihe:

Taajaman itäpuolisen maankäytön toteuttamisen yhteydessä tulee rakentaa eritasoliittymä valtatielle. Asematien eteläpuoleinen liittymä valtatielle katkaistaan.

8.2 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Tervajoen osayleiskaava on laadittu Maankäyttö- ja rakennuslain 42§:n mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana.

8.3 Osayleiskaavan toteutus ja seuranta

8.4 Osayleiskaavan toteutusta ohjaavia suunnitelmia

Osayleiskaava-alueelle tullaan laatimaan rakentamistapaohjeet rantarakentamiselle ja haja-asutusalueen täydennysrakentamiselle. Tervajoen liikekeskustalle laaditaan omat rakentamistapaohjeensa. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuille alueille laaditaan rakentamistapaohjeet detaljikaavoituksen yhteydessä.

Osayleiskaavan vahvistuttua Laaditaan Vaasan kaupungin kanssa paljon tilaa vaativan erikoiskaupan sijoittumisen tarkentaminen kuntien välillä sekä osayleiskaavaa tarkempi suunnitelma, jossa määritellään taajamakuvan kehittämisen periaatteet Tervajoen osayleiskaavan vahvistuttua tullaan asemakaavoja tarkistamaan siten, että myös paljon tilaa vaativaa kauppaa on mahdollista kehittää Tervajoen alueella. Asemakaavojen tarkistaminen tulee perustumaan Vaasan kaupungin kanssa yhteistyössä laadittuihin suunnitelmiin.

Liitteet:

- LIITE 1, Kaava-alueen sijainti
- LIITE 2, Muistiot viranomaisneuvotteluista
- LIITE 3, Maakuntakaava
- LIITE 4, Maakuntakaavan merkintöjen ja kaavamääräysten kuvaukset ja suunnittelumääräykset
- LIITE 5, Ohjeellinen osayleiskaava
- LIITE 6, Tervajoen asemakaava
- LIITE 7, Myllykosken asemakaava
- LIITE 8, Tervajoen tieverkkosuunnitelma 2009
- LIITE 9, Isonkyrön kunnan viemärlaitoksen toiminta-alueet
- LIITE 10, Luontoselvitys 1, Tervajoki
- LIITE 11, Tervajoen direktiivilajit
- LIITE 12, Myllykosken patorakenteet
- LIITE 13, Alueen maankäyttö 2010, 0-kaava
- LIITE 14, Arvokkaat rakennukset, arvottamisperusteet
- LIITE 15, Arvokkaat rakennukset, kartta
- LIITE 16, Maisemakuvan osa-alueet, osa-alueiden kuvaus ja arvio
- LIITE 17, Tieverkko
- LIITE 18, Kunnan Maanomistus
- LIITE 19, Rantarakentaminen, kantatilajako ja mitoitus, taulukko
- LIITE 21, Rantarakentaminen kantatilajako, kartta
- LIITE 22, Rantarakentaminen, soveltuvuus rakentamiseen, kartta
- LIITE 23, Lausunto tulvakorkeuksista ja suositeltavista rakentamiskorkeuksista Isonkyrön kunnan kaavoitettavilla alue
- LIITE 24, Peipposten-Pappilan pohjavesialue
- LIITE 25, Luonnosvaiheen tieverkkovaihtoehdot
- LIITE 26, Tervajoen liikenneverkon tarkastelu, 2012

Liite 2, muistiot viranomaisneuvotteluista

MUISTIO

30.05.2005

TERVAJOEN OSAYLEISKAAVAN viranomaisneuvottelu Länsi-Suomen ympäristökeskuksessa Vaasassa

Vähänkyrön kunta klo 9.00 – 11.00

Isonkyrön kunta klo 11.00 – 12.00

Osanottajat:

Matti Rantala	matti.rantala@ymparisto.fi	L-Suomen ympäristökeskus	
Jouni Hongell	jouni.hongell@ymparisto.fi	-"-	
Eeva Sund-Knuuttila	eva.sund-knuuttila@ymparisto.fi		-"-
Matti Iso-Tuisku	matti.iso-tuisku@ymparisto.fi	-"- , vesihuolto	
Katariina Rauhala	katariina.rauhala@ymparisto.fi	-"- , -"-	
Mirkka Niemi	mirkka.niemi@obotnia.fi	Pohjanmaan liitto	
Veli-Matti Heikkilä	veli-matti.heikkila@tiehallinto.fi	Vaasan tiepiiri	
Eeva-Liisa Schulz	eeva-liisa.schulz@nba.fi		Museovirasto, arkeolog. os.
Pentti Risla	pentti.risla@vaasa.fi		Pohjanmaan museo
Ville Laurila	ville.laurila@vaasa.fi		-"-
Kaj Höglund	kaj.hoglund@vaasa.fi		-"-
Veli Vähämäki	veli.vahamaki@netikka.fi	Plan-Ark Oy, kaavoittaja	
Paavo Perälä	paavo.perala@isokyro.fi	Isonkyrön kunta	
Liisa Kasi	liisa.kasi@isokyro.fi		-"-
Tapani Lehto	tapani.lehto@vahakyro.fi	Vähänkyrön kunta	
Juha Vahvaselkä	juha.vahvaselka@vahakyro.fi		-"-

Kutsutuista ei ollut paikalla edustajaa Laihian kunnasta, Ratahallintokeskuksesta eikä L-Suomen lääninhallituksesta.

Tilaisuudesta poistuivat Vähänkyrön kunnan osuuden jälkeen Eeva-Liisa Schulz, Pentti Risla ja Ville Laurila.

Isonkyrön tilaisuuteen klo 11.00 – 12.00 osallistuivat myös Isonkyrön kunnanjohtaja Eino Toivola ja Jaakko Pukkinen.

Vähänkyrön kunnan Tervajoen osayleiskaavan viranomaisneuvottelu:

Ylitarkastaja Matti Rantala avasi tilaisuuden ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Valittiin puheenjohtajaksi Matti Rantala ja muistion laatijaksi Juha Vahvaselkä.

Vähänkyrön kunnan tekninen johtaja Tapani Lehto esitti oikeusvaikutteisen osayleiskaavan tarpeellisuutta maankäytön ohjaajana myös Tervajoen alueella. Koko Kyrönjokilaakso on tarkoitus saattaa oikeusvaikutteisen osayleiskaavan piiriin (Merikaarron alue ja Kirkonseutu). Tervajoen taajama jakautuu Vähänkyrön ja Isonkyrön kuntien alueille ja se on tärkeä keskus ajatellen koko Kyrönmaan seutua. Kaavoitustyötä on tarkoitus tehdä yhteistyössä Isonkyrön kunnan kanssa.

Kaavanlaatija Veli Vähämäki esitteli kaava-alueita ja tähän mennessä laadittuja luonnoksia. Aluetta on laajennettu vuonna 1996 hyväksytystä I-asteen osayleiskaavasta siten, että se ulottuu lännessä Laihan kunnan rajaan saakka. Lisäksi mukaan on otettu myös Hiiripellon kylän aluetta Kyrönjoen pohjoispuolella.

Vähämäki esitteli maankäytön toimintojen sijoittumista maatalouden, asutuksen, kaupan, teollisuuden ja liikenteen sekä ennen kaikkea maisemallisten arvojen ja kestävä kehityksen osalta.

Tutkija Eeva-Liisa Schulz Museoviraston arkeologian osastolta teroitti puheenvuorossaan pääosiltaan kaava-alueen sisään jäävien muinaisjäännösten, niin näkyvien ja jo kartoitettujen, kuin näkymättömien ja vielä kartoittamattomien tärkeyttä jopa valtakunnallisesti arvioituna.

Kyseessä on niin tärkeä alue, että se olisi tutkittava uudelleen vielä löytymättä olevien muinaisröykkiöiden yms. osalta.

Hän vaati kuntaa yhteistyössä arkeologisen osaston ja Pohjanmaan maakuntamuseon kanssa laatimaan tarkemman inventoinnin alueesta myöhemmän maankäytön tarpeisiin.

Viimeisin inventointi alueelta on v. 1966 eikä se vastaa tämän päivän vaatimuksia.

Jos inventointia ei suoriteta nyt oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen yhteydessä, se on jatkuvasti maankäytön hidasteena ja esteenä tulevaisuudessa. Kyse on myös maanomistajien oikeusturvasta.

Inventointi olisi suoritettava myös uusien rinnakkaisteiden alle jäävien alueiden osalta Aittomäen kohdalla.

Schultz vaati myös Museovirastoa lisättäväksi OAS:n osallisten luetteloon.

Tutkija Pentti Risla Pohjanmaan museosta yhtyi Eeva-Liisa Schulzin mielipiteisiin ja esitti lisäksi kritiikkiä kuntaa kohtaan alueella tähän saakka tapahtuneen rakentamisen osalta.

Valtatie 18 pohjoispuolella ei Rislan mukaan ole tarvetta inventointeihin, koska muinaishautoja ei sieltä ole havaittu.

Intendentti Helinä Koskinen museoviraston rakennushistorian osastolta yhtyi *sähköpostitse 31.5.2005* kantaan, että kaavatyön perusaineistoksi on laadittava alueen rakennuskantaa ja maisemallisia ominaisuuksia koskeva inventointi.

Kaj Höglund Pohjanmaan museosta oli myös inventointien tekemisen kannalla. Se seikka, että alue kuuluu kansallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin on jo riittävä peruste sille että niin rakennus-, luonto- kuin muinaismuistoinventoinnitkin on tehtävä.

Kaavoitusarkkitehti Mirkka Niemi Pohjanmaan liitosta halusi kaavassa kiinnitettävän huomiota rakennettujen alueiden rajautumiseen sekä maisemallisiin arvoihin luonto/ maisemaselvityksen muodossa.

Yhteistyö esim. museoviraston kanssa olisi tarpeellinen juuri maiseman reuna-alueilla.

Veli-Matti Heikkilä Vaasan tiepiiristä ei suosittanut rakentamisen ulottamista valtatie 18 eteläpuolelle (Haapamäen teollisuusalue laajennus).

Vähänkyläntien ja Vanhankyläntien risteyksestä alkavan "kolmion" osalta ei uusia tieliittymiä tulla sallimaan alueelle. Nelihaaraliittymiä ei myöskään tulla sallimaan valtatie 18 varrella.

Rautatien alikulkuihin olisi hyvä saada Ratahallintokeskuksen kanta.

Tieviranomaisten kanssa pitäisi olla enemmän palaveria.

Tekninen johtaja Paavo Perälä esitti Isonkyrön kunnan kantana Tervajoen tiejärjestelyjen olevan tärkeitä.

Yhteistyötä tarvitaan muun muassa rautatien alikulun järjestämisessä.

Matti Rantala halusi OAS:aan lisättäväksi vesiensuojelutavoitteen.

Mietittävä olisi myös mikä on päivittäistavarakaupan kohtalo keskustan alueella.

Huomioon on otettava myös MRL:iin tulossa oleva muutos, jossa vaaditaan asioihin vaihtoehtoisia tarkasteluita. Tästä lakimuutoksesta kuulemme myöhemmin enemmän.

Jouni Hongell L-Suomen ympäristökeskuksesta mainitsi luonto- ja perinnebiotooppien selvittämisestä sekä liito-oravan esiintymisen mainitsemisesta selvitysten yhteydessä.

Matti Iso-Tuisku L-Suomen ympäristökeskuksen vesihuollosta halusi enemmän neuvotteluja pohjavesialueiden osalta. Rakentamisen ohjaaminen aroille alueille täytyisi miettiä paremmin.

Eeva-Sund-Knuutila L-Suomen ympäristökeskuksesta halusi kiinnitettävän erityisesti huomiota eri selvitysten tekemiseen, mukaan lukien maisema/muinaismuistoasiat.

Lisäksi kaupan tarpeiden arviointi, liikenteelliset asiat, melu, sikaloiden huomiointi (suojaetäisyys 100-300 m) sekä tulvariskien huomiointi (1/50 v.).

Tekninen johtaja Tapani Lehto kiitti kunnan puolesta neuvottelun osapuolia ja sanoi asioita huomioitavan niin hyvin kuin kunnan resurssit sallivat.

Tärkeimmäksi selvitykseksi neuvottelussa nousseeseen muinaismuistoalueen inventointiin kunta ei ole osannut varautua, joten sen suhteen pohdittiin ratkaisua.

Rislan ja Schulzin ehdotuksesta mietitään esitystä jonka mukaan annettaisiin inventointityö Oulun yliopiston (Jari Okkonen) tehtäväksi oppilastyönä keväällä 2006, jolloin kustannuksissa saataisiin säästöjä ja opiskelijoille järkevää tutkimista.

Museoviranomaiset auttaisivat asiantuntijatehtävissä.

Matti Rantala kiitti osanottajia ja sovittiin, että seuraava viranomaisneuvottelu järjestetään kun maanomistajia on kuultu alkuvuonna 2006.

Muita neuvotteluja voidaan käydä tarpeen mukaan.

Viranomaislausunnot kaavasta pyydetään luonnosvaiheen jälkeen.

Muistion vakuudeksi 30 päivänä toukokuuta 2005.

Matti Rantala, puheenjohtaja Juha Vahvaselkä, sihteeri

Isonkyrön kunnan Tervajoen osayleiskaavan viranomaisneuvottelu:

Ylitarkastaja Matti Rantala avasi tilaisuuden ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Valittiin puheenjohtajaksi Matti Rantala ja muistion laatijaksi Juha Vahvaselkä.

Aluearkkitehti Liisa Kasi (Isokyrö, Vöyri) esitteli Isonkyrön kunnan puoleista Tervajoen osayleiskaavaa. Kaavan linjaukset ovat samansuuntaiset Vähänkyrön kunnan kanssa niin ajallisesti kuin tavoitteellisestikin.

Kuntien välisellä yhteistyöllä pyritään kaavoitusprosessi saamaan mahdollisimman järkeväksi ajatellen Tervajoen taajamaa.

Kyseessä ei kuitenkaan ole MRL 46 §:n tarkoittama kuntien yhteinen yleiskaava.

Kaavoituksen tässä vaiheessa varsinaisia luonnoksia ei vielä ole esitettävänä. Erilaisia tavoitteita on kuitenkin asetettu ja niitä esitetään elinkeino- ja kaavoitusjaoston hyväksymässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS), joka jaetaan osanottajille sähköpostitse tämän muistion kanssa.

Isollakyrölläkin on tavoitteena saattaa koko Kyrönjokilaakso kunnan alueella yleiskaavan piiriin.

Muut alueet Tervajoen lisäksi ovat Kirkonseutu ja Valtaala-Orismala.

Rakennus- ja luontoinventoinnit on pääosin laadittu vuoden 2004 puolella.

Laatijoina ovat olleet rakennuskonservaattori Tiina Lehtisaari ja luontoinventoinnin on tehnyt Tuija Waren (myös Vähänkyrön osalta).

Muinaismuistoja ei Isonkyrön puolella ole havaittu.

Tärkeimmät aluelaajennukset keskittyvät Peippoosen asuntoalueen laajenemiseen etelään ja liikekeskusalueen laajenemiseen sikäli kun se on mahdollista. Muutoin kaava-alue on maaseutua.

Liikenteelliset ratkaisut ovat alueelle tärkeitä, niistä tärkein Isollekyrölle on rautatien alituskohdan ratkaiseminen.

Veli-Matti Heikkilä Vaasan tiepiiristä kertoi, että v. 1994 laadittu yleissuunnitelma on se pohja, jolla vt. 18 rakentuu Isonkyrön alueella.

Tarvetta on jatkossa liittymäjärjestelyihin, mutta suunnitelmia ei tällä hetkellä ole.

Kunnanjohtaja Eino Toivola jatkoi liikennejärjestelyistä, että ne on kaava-alueella mietitty aika pitkälti jo kevyenliikenteen väylien toteuttamisen aikoihin.
Liikenneturvallisuus on Isonkyrön puolella hyvä liikenneverkon ollessa miltei valmis. Alikulut (vt. 18 ja rautatie) lisäävät turvallisuutta edelleen.

Kaavoitusarkkitehti Mirkka Niemi Pohjanmaan liitosta toivoi kaavassa kiinnitettävän huomiota rakennettujen alueiden rajautumiseen sekä maisemallisiin arvoihin luonto/ maisemaselvityksen muodossa.

Pohjavesi-alueen huomioiminen tarpeeksi kaavoituksen yhteydessä.

Kaj Höglund Pohjanmaan museosta piti tärkeänä kulttuuriympäristön ja rakennusten inventointia. Muinaisjäännöksiä ei alueella ilmeisesti ole.

Liisa Kasi ilmoitti luontoinventoijan päätyneen samaan tulokseen.

Vähänkyrön kunnan puolesta Tapani Lehto ilmoitti, ettei huomautettavaa ollut.

Matti Rantala halusi tietää onko vesiensuojelutavoitteet kehittämissuunnitelmineen mukana prosessissa.

Mietittävä olisi myös mikä on päivittäistavarakaupan kohtalo keskustan alueella.

Tärkeäksi nousevat myös liikenteeseen liittyvät asiat: joukkoliikenteen edistäminen, liikenneturvallisuus, melu ym.

Jouni Hongell L-Suomen ympäristökeskuksesta mainitsi luonto- ja perinnebiotooppien selvittämisestä sekä liito-oravan esiintymisen mainitsemisesta selvitysten yhteydessä. Tarvittaessa luontoselvitystä olisi täydennettävä.

Matti Iso-Tuisku L-Suomen ympäristökeskuksen vesihuollosta halusi enemmän neuvotteluja pohjavesialueiden osalta myös Isonkyrön alueen osalta. Rakentamisen ohjaaminen aroille alueille täytyisi miettiä uudelleen.

Pohjavesialue ja isohko AP-alue yhtälönä ristiriitainen.

Eeva-Sund-Knuutila L-Suomen ympäristökeskuksesta halusi kaupan/liikerakentamisen osalta selvitystä. Tärkeää myös mm. liikenne, tulvakorkeuksien huomioiminen ja eri inventointien mukana oleminen. Rakennusten inventoinnissa ammattitaitoinen arvotus valokuvineen tärkeä.

Kunnanjohtaja Eino Toivola kiitti kunnan puolesta neuvotteluun osallistuneita.

Matti Rantala kiitti osanottajia ja sovittiin, että seuraava viranomaisneuvottelu järjestetään luonnosvaiheessa alkuvuonna 2006.

Muita neuvotteluja voidaan käydä tarpeen mukaan.

Viranomaislausunnot kaavasta pyydetään luonnosvaiheen jälkeen.

Muistion vakuudeksi 30 päivänä toukokuuta 2005.

Matti Rantala, puheenjohtaja   Juha Vahvaselkä, sihteeri

MUISTIO

20.10.2010

Tervajoen osayleiskaavan laadintaa koskeva kaavaneuvottelu Osanottajat:

Matti Rantala	matti.rantala@ely-keskus.fi	ELY	Ympäristö ja luonnon-	varat
Eeva Sund-Knuutila	eva.sund-knuutila@ely-keskus.fi		-"-	
Anu Schulte-Tigges	anu.schulte-tigges@ely-keskus.fi	-"-		
Anna-Karin Pensar	anna-karin.pensar@obotnia.fi	Pohjanmaan liitto		
Eeva Kopposela	eeva.kopposela@ely-keskus.fi	ELY	Liikenne- ja infrastruktuuri	
Kaj Höglund	kaj.hoglund@vaasa.fi	Pohjanmaan museo		
Veli Vähämäki	veli.vahamaki@netikka.fi	Plan-Ark Oy, kaavoittaja		
Jouni Haapaniemi	jouni.haapaniemi@vahakyro.fi	Vähänkyrön kunta		
Juha Vahvaselkä	juha.vahvaselka@vahakyro.fi	-"-		
Eino Toivola	eino.toivola@isokyro.fi	Isonkyrön kunta		
Erkki Kuusikko	erkki.kuusikko@netikka.fi	-"-		
Liisa Kasi	liisa.kasi@isokyro.fi		-"-	

Kutsutuista ei ollut paikalla edustajaa Laihian kunnasta eikä Liikennevirastosta

Matti Rantala avasi tilaisuuden ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Valittiin puheenjohtajaksi Matti Rantala ja muistion laatijaksi Liisa Kasi.

Eino Toivola esitteli Tervajoen viimevuosien rakennushankkeita. Toivola piti myös katsauksen alueen viime vuosien kehityksestä.

- vt 18 perusparannus, risteysalueiden kanavoinnit, kevyenliikenteen alikulku, autoliikenteen alikulku Vähänkyrön puolella, Kaupparaitin rakentaminen ja yhdistäminen yli kuntarajan.
- Peippoosen II vaiheen kaava ja kaavan toteuttamisen aloittaminen (61 uutta AO rak.paikkaa)
- Alueelle on tullut uusia autoalan yrittäjiä
- Koulun peruskorjaus ja laajennuson vireillä
- Pienehkö rivitaloalueen kaavamuutos jokirantaan

Liisa Kasi esitteli Tervajoen osayleiskaavan perusselvityksiä. Perusselvitykset postitettiin kutsutuille 8.10

- Kulttuuriympäristön inventointi
Laatijoina ovat olleet rakennusinsinööri Hanna Laine sekä rakennuskonservaattori Tiina Lehtisaari 2004 - 2006. Inventoinnissa on huomioitu laajemmat kokonaisuudet . Kaikista rakennuksista, jotka on rakennettu ennen 50-lukua on laadittu yksityiskohtainen inventointikortti.

Rakennuskannan arvottaminen on laadittu työryhmässä, johon ovat osallistuneet Tiina Lehtisaari, Kaj Höglund, Antti Lammi sekä Liisa Kasi toukokuussa 2007.

- Luontoinventointi
Luontoinventoinnin ensimmäisen vaiheen on laatinut Tuija Waren 2004. Luontoselvitystä on täydennetty kesän 2010 aikana Pohjanmaan luontotiedon Riina Ala-Riskun toimesta. Tässä selvityksessä on huomioitu ns. direktiivilajit liito-orava, viitasammakko ja lepakot.
- Esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaismuistot on kartoitettu kesän 2010 aikana. Inventoinnin on laatinut Jaana Itäpalo K-P:n Arkeologia Palvelusta. Esihistoriallisen ajan muinaismuistoja ei Isonkyrön puolella ole havaittu. Alueelta ei ole tavattu muista muinaismuistoja kuin Myllykosken patorakenteita.
- Tervajoen tieverkkosuunnitelma. Vuoden 2009 aikana Talentek Oy laati yhteistyössä Tiehallinnon, Isonkyrön ja Vähänkyrön kunnan kanssa Tervejoen tieverkkosuunnitelman. suunnitelmassa on

esitetty 5 eri vaihtoehtoa tieverkon järjestämiseksi vaikutusten arviointineen. Isonkyrön alueella eri vaihtoehdot poikkeavat lähinnä valtatie ja rautatien alikulun paikan sijoittamisessa sekä tästä aiheutuvista vaikutuksista muuhun liikenneverkkoon. Isonkyrön kunta on tavoitteissaan korostanut liikenneverkon jouhevuutta sekä turvallista jalankulun yhteyttä koulun tontille.

- Kevään 2010 aikana on järjestetty asukaskysely. Kysely ja tieverkkosuunnitelma alustavine maankäyttövaihtoehtoineen tullaan esittelemään asukasillassa vuoden 2010 aikana.

Anna-Karin Pensar, Pohjanmaan liitto:

- Anna-Karin Pensar uudisti aikaisemman Pohjanmaan liiton esilletuoman toivomuksen, että kaavassa kiinnitettäisiin huomiota rakennettujen alueiden rajautumiseen sekä maisemallisiin arvoihin maisemaselvityksen muodossa. Hyvä kaavoitus pohjautuu maisemarakenne-analysiin ja aluevaraukset väestöennusteisiin.
- Hän piti selvityksiä hyvinä ja kattavina
- Kaavassa tulee turvata raideliikenteen kehittymisen edellytykset. Liikennejärjestelmäsuunnitelma on parhaillaan laadittavana Elyn ja Pohjanmaan liiton toimesta. Kaksoisraide on tulevaisuudessa mahdollinen vaihtoehto Vaasan ja Seinäjoen välisellä rataosuudella. maankäytön suunnittelussa on tärkeää, ettei rakentamista osoiteta liian lähelle rataa ja näin estetä tulevia kehitysmahdollisuuksia. Tervajoen taajama on yksi yhtenäinen taajaman yli kuntarajojen. Yhteistyö kuntien välillä on tärkeää Tervajoen osayleiskaavaa laadittaessa.

Kaj Höglund Pohjanmaan museo:

- Inventoinnit on laadittu perusteellisesti.
- Sr kohteiden nykyinen kunto tulisi vielä arvioida kohteittain.
- Kuntien välisellä raja-alueella tulee vielä tarkistaa arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden rajausten jatkuvuus.

Eeva Kopposela, ELY Liikenne- ja infrastruktuuri:

- Kun ohitustien aluevarausta ei ole Tervajoen alueella, tulee erityisesti huomioida, ettei uusia liittymiä eikä uusia toimintoja lisätä valtatie varsille.
- Tieverkkosuunnitelmista Vähäkyrö on valinnut lähinnä vaihtoehdon kaksi. Tieverkon osalla edellytetään kuntien välistä yhteistyötä. Kunnan tulee ottaa huomioon kustannustehokkuus tieverkkosuunnitelmissa.
- uusia asuntoalueita ei tule esittää valtatie melualueelle.

Anu Schulte-Tigges, ELY ympäristö- ja luonnonvarat:

- Peippoosen pohjavesialue on I:n luokan pohjavesialuetta. Alueella on vedenottamo ja vesitorni. Pohjavesialueen lähisuojavaoähykettä ei ole vahvistettu. Lähisuojavaoähykkeelle eikä oletetulle lähisuojavaoähykkeelle tule sijoittaa asutusta.
- Isonkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vahvistettu toiminta-alue ei ole riittävän kattava.
- Vesihuoltolain 8§:n mukaan kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen.
- Toiminta-alueiden tulee vesihuoltolain mukaan kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi. Esim. Peippoosen ja Uuden Peippoosen alueella kiinteistöjen määrä on niin suuri, että alueella on selkeä tarve toiminta-alueen hyväksymiselle.

Eino Toivola:

- Peippoosen pohjavesialueen aluerajauksia on ELY:n toimesta tarkastettu aikaisempia suppeammiksi. Toivola esitteli tarkistetut aluevaraukset. Peippoosen kaavassa on lähisuojavaoähyke suurimmaksi osaksi VL-alueita. Liite 1

Eva Sund-Knuuttila, ELY ympäristö- ja luonnonvarat:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tulisi päivittää.
- Selvitykset ovat perusteellisia.
- Alueelta tulisi laatia ns. 0-kaava, joka osoittaa nykyisen maankäytön. KO. kaava helpottaa hahmottamaan osayleiskaavan sisältämiä uusia aluevarauksia.
- Sund-Knuuttila korosti myös maisemaselvityksen merkitystä.
- Yhteistyöllä Vähäkyrön ja Isonkyrön kesken tulee tarkistaa maankäyttö kuntien välisen rajan molemmin puolin. Myös liikenneverkkovaihtoehtojen valinta tulee tehdä yhteistyössä Vähäkyrön kunnan kanssa.
- ELY-keskus on kartoittanut Kyrönjoen tulvavaara-alueita. Kaavassa tulee huomioida ko. tulva-alueet. Olisi hyvä saada mukaan kartta, jossa esitetään arviot tulva-alueista, jotka tapahtuvat kerran sadassa.

- Eläintalouden suuryksiköt tulee kartoittaa ja huomioida osayleiskaavassa.

Matti Rantala, ELY ympäristö- ja luonnonvarat

- Kaavassa tulisi miettiä miten vesiensuojelun tavoitteet voitaisiin huomioida.

Jouni Haapaniemi, Vähänkyrön kunta:

- Haapaniemi esitteli Vähänkyrön kunnan osayleiskaavan perusteita ja valittua liikenneverkkoa. Kuntien välillä on oleellisin asia tieverkko.
- Asemakaavassa osoitettu valtatie alikulku on tärkeä. Tämä tieyhteys, joka alkaa Kyrönjoen ylittävän sillan kautta valtatie alituksena tulee myös jatkua suunnitellulle uudelle asuntoalueelle vähintään henkilöajoneuvoille tarkoitettuna radan alikulkuna.

Veli Vähämäki, Plan-Ark:

- Vähämäki esitteli Vähänkyrön osayleiskaavaa ja niitä yhtymäkohtia, jotka tulisi huomioida Isonkyrön kaavassa kuten:
  - o Liikenneverkko
  - o Rakennetut kulttuurimaisemat s-11
  - o Kyrönjokilaakson maisema-alueen rajausta (ma)
  - o Maisemallisesti arvokas peltoalue MA-1
  - o Liikenteen meluvyöhyke valtatie 18 (55db)
  - o Alin sallittu rakentamistaso rajalla (+15,40)
  - o Kulttuurireitti

Eino Toivola:

- Valittavalla Isonkyrön tieverkkovaihtoehdolla ei ole suurempia vaikutuksia Vähänkyrön tieverkkoon. Isollakyröllä ei ole tarvetta ottaa kantaa Vähänkyrön kaavassa esittämiin valtatie ja radan alituksiin. Mahdollisuus järjestää tieyhteys Vähänkyrön Peippoosen asuntoalueelta Harvankyläntielle tullaan huomioimaan Isonkyrön osayleiskaavassa. tavoitteena on kuitenkin, ettei Peippoosen asuntoalueen läpi tulla osoittamaan suuria liikennevirtoja. Kevyenliikenteen yhteydet asemalle on syytä huomioida.

Matti Rantala kiitti osanottajia ja sovittiin, että Vähänkyrön ja Isonkyrön kunnan kesken tullaan järjestämään työneuvottelu, jonka jälkeen pidetään ELY:n edustajien kanssa tarpeellinen määrä neuvotteluja. Seuraavan viranomaispalaverin ajankohta määritellään myöhemmin.

3.11.2010

Matti Rantala, puheenjohtaja   Liisa Kasi, sihteeri